

KOMORA

VÁŠ PRŮVODCE SVĚTEM PODNIKÁNÍ
ČERVEN 2021 / ROČNÍK 22

DRUHÝ ŽIVOT JAKO PŘÍLEŽITOST

Cyril Svozil ml., AERS

MĚSÍČNÍK HOSPODÁŘSKÉ KOMORY
ČESKÉ REPUBLIKY

VOLBY 2021:
DEBATY HK ČR

TÉMA:
ZELENÉ & ČISTÉ

PORTÁL HK ČR:
WWW.KOMORAPLUS.CZ

THE 5.

VAŠE NEJLEPŠÍ VERZE.

CarTec Group

OSTRAVA | OLOMOUC | PRAHA | LIBEREC | BRNO

www.cartecgroup.com

Kombinovaná spotřeba paliva BMW 520d: 4,5-4,3 l /100 km a emise CO₂ : 119-113 g/km.

Vydání: 6/2021

číslo vyšlo 2. 6. 2021

příští číslo vyjde 1. 7. 2021

Pro Hospodářskou komoru ČR vydává:

COT group, s. r. o.

Komplex Olšanka

Táboritká 23/1000

130 00 Praha 3

www.cot.cz

Šéfredaktor:

Petr Karban

petr.karban@cot.cz

Tel.: 226 257 721

Foto na titulní straně: Jakub Hněvkovský

Foto editorial: archiv HK ČR

Layout: Petra Honomichlová, Petra Martinásková

Grafická úprava a sazba: Lukáš Tingl, Jiří Novák

Není-li uvedeno jinak, jsou fotografie použité

z Shutterstock.com.

Inzerce: inzerce@cot.cz

Distribuce:

Mail Step, s. r. o.

člen skupiny MEILLERGHP GmbH

Do Čertous 2760/10

193 00 Praha 9 – Horní Počernice

Produkce: Martina Pomykalová, Lucie Jonáková

Marketing: Zdeněk Novák

Eventy: Lucie Režábková

Korektury: Táňa Holasová

Registrace MK ČR:

E10663, ISSN 1802-1247

Uzávěrka příštího čísla: 18. 6. 2021

Vydavatel neručí za obsah inzerátů.

Předplatné a aktualizace členské základny:

Odbor vnitřní komunikace

Tel.: 266 721 604

E-mail: vnitrikomunikace@komora.cz

Vážení podnikatelé,
šesté vydání časopisu Komora v letošním roce, které jste právě otevřeli, vychází v době, kdy jsme se po více než roce již snad definitivně dočkali uvolnění vládních restrikcí proti šíření pandemie koronaviru, které bude, doufejme, už trvalé. Od přelomu loňského a letošního roku máme totiž proti covidu-19 tu neúčinnější dostupnou zbraň, a tou je očkování.

Právě vakcíny a jejich dodání velké části populace byl v posledních měsících tím klíčem, který nás dostal z nejhoršího, byť stoprocentně vyhráno zatím samozřejmě nemáme. Co se ale v letošním roce nezměnilo, byla často zmatečná a ne úplně zvládnutá komunikace vlády směrem k veřejnosti a podnikatelům. Ani rok po vypuknutí nákazy v České republice se nedokázali čelní představitelé naší země vyvarovat ze dne na den měněných opatření, chaotických výroků a situací, kdy jeden ministr popíral výroky jiného, nehledě na opakovaná střídání ministra zdravotnictví.

Sám jsem v uplynulých týdnech cestoval po České republice. Zavítal jsem mimo jiné na Vysočinu, do západních a jižních Čech, na Moravu i do východočeských regionů. Zajímalo mě, jak se v regionech daří podnikatelům, které koronavirová krize zasáhla. Velmi mě potěšilo, že jsem při

TOMÁŠ VRBÍK

tajemník Úřadu

Hospodářské komory ČR

návštěvách regionálních komor slyšel vesměs dobré zprávy a opatrný optimismus do budoucna. Být především pro nejvíce zasažené sektory podnikání, jako jsou restaurace, hotely, služby v cestovním ruchu, sportoviště, eventy a kulturní akce, bude restart náročný a někteří se možná po zkušenostech z posledního roku rozhodnou již na vlastní podnikání rezignovat. Proto si myslím, že je stále znovu potřeba mluvit o odvaze a odolnosti pod-

nikatelů v naší zemi. Jsou to přece oni, kteří byli během pandemie těžce zkoušeni a na jejichž práci bude celá ekonomika spoléhat v dalších letech při restartu našeho hospodářství.

Právě oživení ekonomiky po covidu bude hlavním úkolem vlády, která vzejde z nadcházejících říjnových voleb do Poslanecké sněmovny. Je bez diskuze, že nová garnitura – ať v ní bude jakákoliv strana nebo hnutí – nemůže názory podnikatelů přehlížet a musí naslouchat jejich potřebám a prioritám. Z tohoto důvodu pořádá Hospodářská komora sérii předvolební debat s politiky na klíčová témata. O jejich průběhu a požadavcích Hospodářské komory ohledně digitalizace, stavebnictví nebo vzdělávání se mimo jiné dočtete na stránkách tohoto vydání Komory.

Přeji vám mnoho úspěchů a hodně zdraví.

DISTRIBUCE

- členům HK ČR (sdružuje více než 16 000 živnostníků a firem a 127 asociací, svazů, cechů a klastrů)
- jednotlivým kancelářím Hospodářské komory v regionech a začleněným živnostenským společenstvům
- VIP osobnostem českého politického, společenského a hospodářského života
- ministrům, hejtmanům a primátorům, senátorům a poslancům, státním organizacím a ambasádám v ČR

Cílem časopisu Komora je hájit zájmy podnikatelů, přinášet stanoviska Hospodářské komory České republiky a podnikatelů k legislativě a přispívat ke zlepšení podnikatelského prostředí v Česku.

OBSAH

PŘEDVOLEBNÍ DEBATY

Kde se politické programy s potřebami podnikatelů protínají a kde naopak rozcházejí? To zkoumají od dubna do září předvolební debaty expertů a zástupců podnikatelů s reprezentanty předních politických stran, které pořádá Hospodářská komora.

10

DRUHÝ ŽIVOT JAKO PŘÍLEŽITOST

Smart grid je termín, o kterém se mluví spíše potichu, ale možná je budoucnost blíže, než by se mohlo zdát. O možnostech současných bateriových úložišť v rozhovoru s Cyrilem Svozilem mladším, ředitelem společnosti AERS z rodinného holdingu Fenix Group, který před více než třiceti lety založil jeho otec.

16

TÉMA: ZELENÉ A ČISTÉ

Expert i podnikatelé se shodují – Evropa balancuje na hraně a bude si muset vybrat, zda environmentální témata mají být novou potřebnou energií pro rozvoj, nebo okovy, které omezí její ekonomickou konkurenceschopnost.

20

BUDOUCNOST DORUČOVÁNÍ JE HLAVNĚ V PŘESNOSTI

Logistický startup DoDo prošel za šest let své existence rozvojem, který bezmála připomíná americký sen. Miniaturní kurýrní firma se dvěma auty vyrostla po převzetí novým majitelem o několik tisíc procent a stala se jednou z nejrychleji rostoucích technologických společností ve střední a východní Evropě.

54

COVID NÁS POŠKODIL, VLÁDA NÁS ZABILA

Pandemie dopadla drtivě na různé obory, jedním z nejpostiženějších je v celosvětovém měřítku turistický ruch. Přesto je v různých zemích situace rozdílná. Jsou některé firmy pro stát skutečně tak bezvýznamné, že je česká vláda s klidem hodila přes palubu?

64

10

Foto: archiv HK ČR

16

Foto: Jakub Hněvkovský

20

64

Foto: archiv Dutch Masters

FeelEco

NATURAL
CARE

BABY

České
hypoalergenní produkty
pro citlivou dětskou pokožku

Krátce z Komory

Foto: archiv HK ČR

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA OCENILA, ŽE VLÁDA PŘI ÚSTUPU PANDEMIE COVIDU-19 POSTUPNĚ UVOLŇUJE PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ A OTEVÍRÁ BYZNYS

Kritizovala ale nejasnosti v podmínkách, za kterých měli podnikatelé od zákazníků vyžadovat potvrzení o testu nebo prodělané nemoci. Na základě výzvy Hospodářské komory vláda upřesnila pravidla mj. pro provoz zahrádek stravovacích zařízení, přičemž odpovědnost za doklady umožňující vstup do provozovny přenesla z podnikatelů na zákazníky. Na snímku zleva viceprezident HK ČR a šéf ICT Unie Zdeněk Zajíček, prezident KH ČR Vladimír Dlouhý a předseda Sekce zdravotnictví a sociálních služeb HK ČR Ivo Hlaváč.

Podniky chtějí očkovat

S nabídkou firemního očkování pro zaměstnance přichází řada zejména velkých zaměstnavatelů z různých odvětví po celé ČR. Polovina podniků přitom zvažuje, že by své kapacity nabídla i pro očkování rodinných příslušníků zaměstnanců. Vyplyvá to z besedového setkání Hospodářské komory mezi podniky zaměstnavajícími více než 500 zaměstnanců. „Tím, že by do těchto plánů byli zahrnuti i rodinní příslušníci, došlo by k urychlení očkování proti covidu-19 v zemi. Organizaci očkování prostřednictvím zaměstnavatelů ale stát zatím neumožnil, měl by pro to vytvořit právní a logistické předpoklady,“ míní prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý s tím, že pokud existují firmy, které chtějí státu pomoci urychlit očkování, neměla by se taková nabídka ignorovat.

Podnikatelé nespokojeni s Národním plánem obnovy

Vláda schválila Národní plán obnovy, dokument, na jehož základě bude ČR moci čerpat skoro 200 miliard korun z EU na obnovu ekonomiky zasažené pandemií koronaviru. Podle Hospodářské komory vláda nedostatečně zohlednila návrhy

podnikatelů. Ti mj. požadovali, aby unijní peníze více směřovaly do elektronizace agendy usnadňující podnikání firem. Hospodářská komora zároveň kritizuje, že plán nepočítá s podporou celoživotního učení. Poukazuje i na to, že Ministerstvo školství se dlouhodobě vyhýbá diskuzi o rozvoji Národní soustavy kvalifikací se zapojením Národní sítě sektorových rad.

Města odpouštějí poplatky za restaurační zahrádky

Sekce pro rozvoj služeb v oblasti pohostinství a gastroprovozu Hospodářské komory uvítala, že řada měst podnikatelům v restauračním byznysu odpustila nebo výrazně snížila poplatky za využívání zahrádek u restaurací a hospod a kaváren. „Města, která dosud výzvu České barmanské asociace vyslyšela, se zachovala propodnikatelsky. Hospodářská komora se proto obrací i na další města a obce, aby poplatky za zahrádky před nadcházející letní sezonou podnikatelům odpustily nebo výrazně snížily. Je to rychlá a efektivní cesta, jak vrátit život do ulic měst i s ohledem na nadcházející turistickou sezonu,“ řekl viceprezident HK ČR a předseda Sekce pro

rozvoj služeb v oblasti pohostinství a gastroprovozu HK ČR Tomáš Prouza.

Podle Hospodářské komory by města měla přemýšlet i o dalších alternativách covidové pomoci dlouhodobě zavřeným podnikům. „Řadě restaurací není umožněno mít zahrádky. Je proto důležité udržet stávající kompenzační programy, a také města by měla hledat i další formy podnikatelské podpory,“ dodal člen představenstva HK ČR Filip Dvořák.

Hrozí zánik až třetiny call center

Poslanci rozhodují o úpravách zákona o elektronických komunikacích, kvůli kterým mohou zaniknout pracovní místa až v třetině call center. Upozorňují na to Hospodářská komora a Asociace direct marketingu, e-commerce a zásilkového obchodu ADMEZ, která provozovatele kontaktních center zastřešuje.

Vládní návrh zákona má do vnitrostátního právního řádu implementovat nový evropský kodex pro elektronické komunikace. České úřady ale nad rámec evropské směrnice navrhly změny, které nejenže jdou proti zavedené a efektivní praxi

regulace oboru v západní Evropě, ale v důsledku v tuzemském telemarketingu zlikvidují pracovní místa zejména osob dlouhodobě znevýhodněných na trhu práce. Podle Hospodářské komory je správné, aby zákon omezil tzv. šmejdy, ale cestou není plošný zákaz hovorů.

Více na www.komora.cz.

Komora zastřešila další tři asociace

Hospodářská komora se rozrostla o další tři asociace. O začlenění Esthete author sdružující kadeřníky, vizážisty, maskéry vlásenkáře a další profese, České kryptoměnové asociace zastřešující podnikatele v oboru virtuálních měn a Asociace restaurátérů APRON rozhodlo představenstvo Hospodářské komory na svém dubnovém jednání. Členové představenstva s ohledem na platná režimová a organizační opatření také odložili termín konání letošního 33. sněmu Hospodářské komory na 16. září. Sněm se uskuteční v areálu Výstaviště Brno. V návaznosti na toto rozhodnutí se prodlužuje termín pro hlášení zástupců na sněm do 31. července. ■

MIROSLAV DIRO

BEZ

KO

MU

NI

KA

CE

- » ZÁKAZNICKÉ A ZAMĚSTNANECKÉ ČASOPISY
- » ON-LINE MAGAZÍNY
- » MARKETINGOVÁ KOMUNIKACE
- » VLASTNÍ NAHRÁVACÍ A FOTO STUDIO

TO NEJDE...

Regiony a společenstva

Jihočeský kraj

Pracovní veletrh bude online

Nabídka aktuálně volných pozic, ale i praxe a brigády pro studenty poskytne uchazečům i podnikatelům Jihočeská hospodářská komora ve spolupráci s Jihočeskou společností pro rozvoj lidských zdrojů. Společně 15.–16. června organizují Veletrh práce v online podobě. Akce proběhne interaktivně, aby se setkání uchazečů a firem přiblížila tradičním veletrhům, kde obě strany získají podrobné informace pro případnou spolupráci.

Středočeský kraj

Tradiční Burza práce

V Masarykově kulturním domě v Mělníku se 23. června uskuteční tradiční burza práce, která propojí firmy a uchazeče o zaměstnání ve středních Čechách. Burza se mj. zaměří na absolventy odborných škol, kterým přiblíží regionální firmy, jimž chybí pracovní síla. KHK střední Čechy a Institut rozvoje KHK střední Čechy zároveň podporují studenty posledních ročníků SOŠ, SOU a absolventy vedené na úřadech práce, kterým ve spolupráci s podniky pomáhají najít uplatnění ve firmách.

Karlovarský kraj

Akce Daruj krev s komorou přilákala 61 dárců

KHK Karlovarského kraje zorganizovala celokrajskou akci Daruj

„Rozhodli jsme se uspořádat v této nelehké době akci, která podpoří naše nemocnice v kraji. Velice děkujeme všem zapojeným firmám a jejich zaměstnancům, že do toho šli s námi. Chceme akci určitě zopakovat zase v příštím roce,” řekl Tomáš Linda, předseda KHK Karlovarského kraje.

krev s komorou, která přilákala do transfúzních stanic v kraji celkem 61 dárců z řad členských firem Hospodářské komory. Darovat krev úplně poprvé přišlo 45 z nich. Jen na transfúzní stanici chebské nemocnice se sešla téměř třicítka dárců.

Kraj Vysočina

OHK Jihlava – most mezi městem a investory

Podnikatelská veřejnost, kterou zastupuje OHK Jihlava, diskutovala s městem Jihlava zásady pro spolupráci s investory. Podnikatelé mimo jiné kritizovali záměr města vyžadovat od investorů nadstan-

dardní finanční příspěvek za ochotný a vstřícný přístup města při budování infrastrukturních nebo developer-ských projektů. Poskytnutí součinnosti ze strany municipalit má být jeho povinností, a nikoliv podmíněno finančním plněním nad rámec zákonem stanovených daní a poplatků, uvedli podnikatelé.

Jihomoravský kraj

RHK Brno rozjíždí kontaktní akce

RHK Brno v rámci aktivit sítě Enterprise Europe Network nabízí českým zájemcům od 8. do 10. června nové obchodní kontakty a možnost zapojit se do online konference evropských stakeholderů působících v letectvém a kosmickém průmyslu. Na programu jsou virtuální B2B setkání pod názvem EACP Virtual B2B – Aerospace Applications & Technologies. Další podrobnosti, seznam více než 500 přihlášených účastníků z celého světa a bezplatnou registraci provedete na www.eacp-aerospace-2021.b2match.io.

Královéhradecký kraj

Úspěšná online poradna

KHK Královéhradeckého kraje od letošního února odstartovala Online poradnu pro své členy, kterou vysílá ze svého hradeckého studia živě každý měsíc na Facebooku. Mezi hosty se již objevila celá řada odborníků, ale také zástupci Úřadu práce ČR či vedení Královéhradeckého kraje. Všechny díly seriálu naleznete na internetových stránkách komora-khk.cz, na Facebooku a YouTube krajské komory.

Pardubický kraj

Exportní setkání v Pardubicích

Setkání nejvýznamnějších exportérů a importérů na Pardubicku pořádá 15. června KHK Pardubického kraje ve spolupráci se společností East Bohemian Airport. Na konferenci přijali pozvání mj. členové afghánské vládní delegace, za níž se fóra v Pardubicích účastní dva ministři a několik náměstků různých rezortů. Společnost EBA, a. s., a Letecké

Veletrhy práce

15. - 16. června 2021

9:00 - 16:00 hod. | ONLINE

Jhk.cz
Jihočeská hospodářská komora
Jihočeská společnost pro rozvoj lidských zdrojů s.p.a.
www.veletrhy-prace.cz

Květnové poradny KHK Královéhradeckého kraje věnované exportu a importu se zúčastnil i místopředseda Asociace exportérů Otto Daněk.

Virtuální stezka jablonecké OHK zavede návštěvníky mj. do Sklářského Studia Oliva, rodinné firmy zabývající se uměleckým zpracováním skla.

služby Hradec Králové, a. s., také představí byznysové možnosti v oblasti letecké nákladní dopravy nebo leteckého výcviku. Více informací na e-mailu malinova@khkpce.cz.

Liberecký kraj

Virtuální stezka řemesel

Během pandemie připravila OHK v Jablonci nad Nisou virtuální

mapu s pěti tematickými stezkami, které návštěvníky zavedou do provozů místních výrobců a řemeslníků. Mapa pokrývá oblast Libereckého kraje, Krkonoš, Podkrkonoší a polského příhraničí. Nová virtuální turistická trasa procházející polsko-českým pomezím umožní mj. vyzkoušet si vybraná řemesla přímo v dílnách místních mistrů. Další informace naleznete na www.zaremeslem.cz.

Cech malířů, lakýrníků a tapetářů

Nové ceníky a manuál pro řemeslníky

Pro řemeslníky v oborech malíř, lakýrník, natěrač, tapetář a dekoratér připravil Cech malířů, lakýrníků a tapetářů ČR tištěný manuál ve speciální edici se společností ÚRS. V publikaci jsou dostupné nejen návody na výpočet cen a mezd, ale také ceny různých položek včetně přípravy podkladů a přehledu materiálů rozdělených podle vlastností

a výrobců. Členové cechu dostávají publikaci zdarma, ostatním zájemcům je k dispozici ve volném prodeji. Objednávat lze na info@cmlt.cz nebo tel. 775 404 004. Počet výtisků je omezen.

Asociace pracovních agentur

APA slaví 20. výročí

20 let existence slaví v červnu Asociace pracovních agentur, sdružující zejména malé a střední agentury práce s českými majiteli, kteří v nich zároveň pracují. Významně se podílí na ochraně pracovního trhu a prosazování zájmů agentur práce, agenturních zaměstnanců a uživatelů jejich služeb. APA působí také v Hospodářské komoře, a to jako člen Sekce zaměstnanosti.

Sdružení oboru vodovodů a kanalizací

Pozvánka na webinář Digitální voda

Sdružení SOVAK ČR pokračuje v online vzdělávacích akcích, ve spolupráci s CzWA a DHI, a. s., pořádá 17. června webinář Digitální voda. Digitalizace je v posledních letech stále častěji užívaným pojmem a pandemie koronaviru tento trend ještě více podpořila a urychlila. Vodohospodářský obor nezůstává stranou. Webinář představí obecné trendy digitální transformace oboru a ukáže příklady využití nových technologií, jakými jsou například softwarové aplikace, digitální skenování nebo systémy pro komunikaci s klienty. ■

MIROSLAV BENEŠ,
Odbor vnější komunikace HK ČR

VOLBY 2021

Jak myslí politické strany na podnikatele ve svých programech?

Foto: Tlx archiv HK ČR

Jak politické strany a hnutí zohledňují ve svých programech zájmy a názory podnikatelů v klíčových oblastech? Odpovědi nabízí série online předvolebních debat, které před sněmovními volbami pořádá Hospodářská komora ČR ve spolupráci s Hospodářskými novinami. První čtveřice kulatých stolů se zaměřila na zdravotnictví, vzdělávání, stavebnictví a dopravu a také digitalizaci státu a snižování regulatorní zátěže podnikatelů.

TERMÍNY DALŠÍCH PŘEDVOLEBNÍCH DEBAT HK ČR

23. 6. od 10:00 hodin	Trh práce
7. 9. od 10:00 hodin	Energetika
22. 9. od 10:00 hodin	Restart ekonomiky

Všechny debaty lze sledovat živě i ze záznamu na webu komoraplus.cz nebo na serveru iHNed.cz. Další informace také na www.komora.cz/volby2021.

ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE – 26. dubna

Zleva epidemiolog Rastislav Maďar, viceprezident HK ČR Tomáš Prouza, předseda Sekce zdravotnictví a sociálních služeb HK ČR Ivo Hlaváč a prezident HK ČR Vladimír Dlouhý

PRVNÍ ZE SÉRIE PŘEDVOLEBNÍCH DISKUZÍ HOSPODÁŘSKÉ KOMORY SE ZÚČASTNILI:

Lenka Teska Arnoštová (ČSSD)

Vlastimil Válek (SPOLU)

Olga Richterová (Pirátská strana a STAN)

Soňa Marková (KSČM)

Adam Vojtěch (ANO)

Jaroslav Dvořák (SPD)

Do diskuze se zapojili také ředitel Všeobecné zdravotní pojišťovny Zdeněk Kabátek, epidemiolog a člen skupiny MeSES Rastislav Maďar a výkonný ředitel České asociace pojišťoven Jan Matoušek.

Náklady na zdravotní péči nelze hradit jen z kapes podnikatelů

Politicky ani odborně v době pandemie zřejmě není diskutovanější oblastí než zdravotnictví, shodli se účastníci první předvolební debaty, jejímž tématem bylo právě financování zdravotní péče. Hospodářská komora zástupcům přítomných politických stran mj. doporučila, aby do zdravotnictví a sociálních služeb směřoval v příštích letech větší objem peněz než nyní – zhruba 10 % HDP oproti současným 7 %. Souvisí to mj. s demografickým vývojem a stárnutím populace a také s nutnou digitalizací zdravotnictví, která si vyžádá miliardové investice.

„Už před pandemií vykazoval systém ve výhledu na rok 2030 rozdíl v příjmech a výdajích více než 100 miliard korun. A pandemie tuto skutečnost jen dále akcelerovala,“ sdělil prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý s tím, že Komora je připravena o tomto tématu jednat s jakoukoliv

Adam Vojtěch (za ANO)

vládou, která vzejde z říjnových sněmovních voleb. Podle Komory je proto mj. nezbytná pravidelná valorizace plateb za státní pojištění

v dalších letech. „Jinak reálně hrozí, že za několik let ponесou podnikatelé příliš velkou část nákladů na zdražující zdravotní péči prostřednictvím odvodů,“ dodává Dlouhý.

Podnikatelé a politici se dotkli také dosavadních zkušeností s covidovými opatřeními vlády. Hospodářská komora podporuje potřebné legislativní změny krizového zákona a zákona o ochraně veřejného zdraví, stejně jako celého systému ochrany veřejného zdraví v České republice. „Pandemie ukázala, že nám chybí český Robert Koch Institut, odborná, nezávislá a vysoce kompetentní instituce, schopná navigovat vládu nástrahami pandemie,“ uvedl předseda Sekce zdravotnictví a sociálních služeb Hospodářské komory Ivo Hlaváč.

Hospodářská komora považuje za klíčové, aby se spolu s legislativními změnami a případnými covidovými opatřeními rovnou řešil i model kompenzací pro zasažené obory. ■

Zleva Jan Matoušek, výkonný ředitel České asociace pojišťoven, epidemiolog Rastislav Maďar a ředitel VZP Zdeněk Kabátek.

VZDĚLÁVÁNÍ – 5. května

Bez vzdělaných lidí ekonomiku po covidu znovu nenastartujeme

Rychlý technologický rozvoj a změny trhu práce umocňují v posledních letech nutnost celoživotního vzdělávání. Bez soustavné podpory rekvalifikací, kurzů a dalších vzdělávacích aktivit nebude

s návrhem partnersky řízeného modelu systému celoživotního učení,“ řekl prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý.

V této souvislosti Komora připomněla Národní soustavu kvalifikací, jejíž rozvoj již delší dobu stagnuje. Tento projekt přitom zaměstnavatelé pomáhali v rámci sektorových rad budovat v po-

Viceprezidenti HK ČR Roman Pommer a Zdeněk Zajíček

česká ekonomika schopna zachytit celosvětový trend digitalizace. To zaznělo na druhé předvolební debatě, kde reprezentanti Hospodářské komory s experty a politiky diskutovali problémy českého vzdělávání.

„Zkušenosti rozvinutých ekonomik na západě a severu Evropy ukazují, že s klasickým školním vzděláváním si v současné rychlé technologické době nelze vystačit v téměř žádném oboru po celý život. Pokud chceme být vyspělou ekonomikou, bez celoživotního učení se neobejdeme. Ve všech vyspělých zemích se na řízení a koordinaci celoživotního učení zaměstnavatelé přímo podílejí. Proto přicházíme

sledních patnácti letech. Na její současné podobě se podílely stovky tuzemských firem, ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu šla do NSK skoro 1 mld. Kč. Na další postup ohledně NSK ze strany Ministerstva školství nicméně čekají zaměstnavatelé již více než rok bez výsledku. Více než polovina průmyslových firem v ČR se v současné době podle posledních statistik potýká s nedostatkem kvalifikované pracovní síly. Tento problém podle Hospodářské komory ještě pravděpodobně prohloubí koronavirová pandemie a přerušení praktické výuky na středních odborných školách a učilištích. Komora proto

DO PŘEDVOLEBNÍ DEBATY KE VZDĚLÁVÁNÍ, JEJÍMŽ MEDIÁLNÍM PARTNEREM JSOU HOSPODÁŘSKÉ NOVINY, POZVÁNÍ PŘIJALI:

Petr Gazdík (Pirátská strana a STAN)

Marta Semelová (KSČM)

Kateřina Valachová (ČSSD)

Pavel Jelínek (SPD)

Marek Výborný (SPOLU)

Jako experti na vzdělávací oblast se diskuze zúčastnili Stanislav Sedláček, člen představenstva Hospodářské komory z Asociace textilního-oděvního-kožedělného průmyslu, Petr Uherka, ředitel Vyšší odborné školy publicistiky, a Matěj Sulitka, vedoucí Ústavu výrobních strojů a zařízení Fakulty strojní ČVUT v Praze.

CO JE NSK

Národní soustava kvalifikací je veřejně přístupný registr profesních kvalifikací uznávaných na pracovním trhu v ČR. Popisuje, co je potřeba umět pro výkon povolání, požadavky na výkon povolání formulují zaměstnavatelé. Registr, který vybudovala Hospodářská komora spolu s partnery z řad zaměstnavatelských svazů a ve spolupráci s orgány státní správy, se stal základem pro ověřování a uznávání výsledků předchozího učení. Používají jej občané, kteří chtějí změnit svou původní profesi nebo jsou v evidenci úřadů práce, dále školy, kariéroví poradci, ministerstva a zaměstnavatelé.

během předvolební debaty apelovala na přítomné zástupce politických stran, aby podpora odborného vzdělávání, spolupráce firem a škol byla jednou z hlavních priorit jejich volebních programů. ■

Marek Výborný z koalice SPOLU (vlevo) a Petr Gazdík (Pirátská strana a STAN) s prezidentem HK ČR Vladimírem Dlouhým

Zleva Petr Uherka, ředitel Vyšší odborné školy publicistiky, viceprezident HK ČR Zdeněk Zajíček, Kateřina Valachová (ČSSD) a Matěj Sulitka, vedoucí Ústavu výrobních strojů a zařízení Fakulty strojní ČVUT v Praze.

STAVEBNICTVÍ A DOPRAVA – 11. května

Stavební výroba jako rukojmí neschopnosti státu

Poslední roky ekonomického růstu nedokázala Česká republika ani zdaleka plně využít k rozvoji dopravní infrastruktury a boomu stavebnictví jako

diska rychlosti stavebního povolení. Zaznělo to od zástupců podnikatelů v rámci debaty na téma stavebnictví a doprava, kterého se zúčastnil také vicepremiér Karel Havlíček. Nepružné a neefektivní stavební řízení má za následek jak pomalý rozvoj např. dopravní infra-

Vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu a dopravy Karel Havlíček (za ANO)

Hana Landová, předsedkyně Sekce územního a regionálního rozvoje HK ČR

klíčového odvětví ekonomiky, a zbrzdila tak svou konkurenceschopnost na evropském trhu. Ani dostatečné finanční prostředky na důležité stavby nedokážou překonat úřední mašinérii v podobě neefektivní stavební legislativy, která Českou republiku řadí do druhé stovky zemí světa z hle-

struktury, tak i nedostatečnou bytovou výstavbu, která má za následek zdražování nemovitostí. Jediným řešením zoufalého stavu je přijetí nového stavebního zákona.

„Kvůli tomu v budování rychlostních komunikací koukáme bohužel několik let okolním zemím na

POZVÁNÍ DO TŘETÍ PŘEDVOLEBNÍ DEBATY HOSPODÁŘSKÉ KOMORY PŘIJALI:

Karel Havlíček (ANO)
Helena Langšádlová (koalice SPOLU)
Ondřej Polanský (Pirátská strana a STAN)
Vlastimil Tlustý (Trikolóra, Soukromníci a Svobodní)
Jaroslav Komínek (KSČM)
Jako experti během debaty vystoupili viceprezident Hospodářské komory Michal Štefl, předsedkyně Sekce územního a regionálního rozvoje Hospodářské komory Hana Landová a Emanuel Šíp, předseda Dopravní sekce Hospodářské komory.

JAK DOKÁŽE VYDĚLÁVAT STAVEBNICTVÍ?

Stavebnictví je obor, který vykazuje silný multiplikační efekt v porovnání s jinými sektory. Přírůstky stavebnictví se pozitivně promítají v dodavatelských odvětvích s příznivým dopadem na zaměstnanost a veřejné finance. 1 Kč vložená do stavebnictví vygeneruje dle výpočtů Komory v celé ekonomice až 3,09 Kč.

žáda. Zatímco se u nás dálniční síť rozrostla od roku 1995 zhruba třikrát, v Maďarsku počet kilometrů rozšířili pětikrát, a v Polsku dokonce osmkrát. Státy, na které jsme se kvůli silnicím dříve dívali skrz prsty, nám ujíždí o parník, což je ostuda,“ upozornil v této souvislosti prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý.

Bez rychlých tratí bude ČR největším železničním kruhovým objezdem

Druhou část této předvolební debaty věnovala Komora rozvoji vysokorychlostních tratí, která musí být pro jakoukoliv vládu prioritou.

„Současný široký politický konsenzus o potřebě výstavby vysokorychlostních tratí by měl přežít i letošní parlamentní volby. Vláda by měla také tuzemské firmy informovat v dostatečném předstihu o přípravě předpisů, norem a odborných studií tak, aby podnikatelé mohli zabezpečit odpovídající technologie a kapacity,“ uvedl předseda Dopravní sekce Hospodářské komory Emanuel Šíp. Zároveň připomněl, že vybudování rychlotratí skýtá velkou příležitost i pro české firmy zabývající se budováním železničních tratí, zabezpečovacích zařízení apod. ■

DIGITALIZACE STÁTU A SNÍŽENÍ REGULATORNÍ ZÁTĚŽE PODNIKATELŮ

– 18. května

Digitalizace: Státu ujel vlak

Stát dlouhodobě disponuje technologickou základnou jako téměř žádná jiná evropská země, ale přesto v elektronizaci veřejné správy v Evropě výrazně zaostává. Modernizace, přívětivější online řešení, digitalizace a efektivní komunikace mezi jednotlivými složkami státu jsou bohužel v porovnání se státy severní a západní Evropy na mnohem nižší úrovni. Hospodářská komora poukazuje na to, že státu se podařilo vybudovat propojenou a sdílenou technologickou infrastrukturu v letech 2006–2013.

Tehdy státní správa vytvořila systém základních registrů, datových schránek, Portál veřejné správy, 14 datových center krajských měst a 205 datových center obcí s rozšířenou působností. K systému základních registrů se postupně připojilo všech více než 5,5 tisíce agendových informačních systémů veřejné správy. V hodnocení digitální ekonomiky a společnosti Evropskou komisí dnes ale ČR mezi evropskými zeměmi zaostává.

„Příčinami dosud ne zcela úspěšné digitalizace státu se staly neschopnost najít širší politickou shodu na

Viceprezident HK ČR Zdeněk Zajíček s moderátorkou Michalou Hergetovou

Zleva Martin Kupka (ODS), Ondřej Profant (Pirátská strana a STAN) a Jan Hrnčír z SPD

DO PŘEDVOLEBNÍ DEBATY HOSPODÁŘSKÉ KOMORY K TÉMATU DIGITALIZACE STÁTU A SNÍŽENÍ REGULATORNÍ ZÁTĚŽE PODNIKATELŮ POZVÁNÍ PŘIJALI:

Robert Králíček (ANO)

Jiří Valenta (KSČM)

Ondřej Profant (Pirátská strana a STAN)

Martin Kupka (SPOLU)

Jan Hrnčír (SPD)

Aleš Urban (ČSSD)

Expertní pohled poskytli Zdeněk Zajíček, prezident ICT Unie a viceprezident Hospodářské komory, a Tereza Rychtaříková, předsedkyně Sekce IT a telekomunikací Hospodářské komory, ale také Václav Koudele, vedoucí pracovní skupiny pro eGovernment Cloud z ICT Unie, nebo Pavel Kolář, odborný garant Komise pro digitalizaci a Komise pro bankovní finanční bezpečnost z České bankovní asociace.

systematickém rozvíjení centrálně sdílených informačních systémů, minimální snaha o nutné digitální změny legislativy, neochota vytvářet tlak na rozvoj propojeného datového fondu, malá ochota zavádět nové způsoby zajištění ICT služeb, například prostřednictvím cloud computingu, zakořeněný rezortismus, nedostatečná personální kapacita ICT specialistů na straně státu,“ vyjmenoval důvody současného stavu viceprezident Hospodářské komory Zdeněk Zajíček, který stojí mimo jiné za vznikem Czech Pointu nebo datových schránek. Podle Hospodářské komory v posledních třech letech došlo k obratu, ale až na základě iniciativy ze soukromého sektoru a s podporou poslanců, kdy byly přijaty tři zákony, které mají přispět k digitalizaci země. Jde o zákon o právu na digitální služby, zákon o bankovní identitě a zákon o digitalizaci stavebního řízení. Výrazným krokem k nabídce digitálních služeb veřejné správy bylo zřízení Portálu občana a jeho rozvoj, což bylo z hlediska exekutivy asi nejvýraznějším počinem posledních let. „Ve spojení s rychle nabíhajícími počtem bankovních identit, kterých je už více než tři miliony aktivovaných, se může po implementaci Katalogu služeb veřejné správy dokončit digitalizace všech služeb státu do roku 2025. Bude ale záležet na nové vládě, které bude zbývat jen tři a půl roku na dokončení nabídky digitálních služeb pro občany a podnikatele,“ upřesnil Zajíček s tím, že stát zatím nepochopil, že na inovaci české veřejné správy je nejen možné, ale i nutné spolupracovat se soukromým sektorem. ■

MIROSLAV BENEŠ, Odbor vnější komunikace HK ČR

ProStream® sab

Dokážete více

Nejmodernější online platforma
pro Vaše devizové směny.

ProStream®

Diskontní kurzy >

Globální platby zdarma >

Moderní fintech aplikace >

www.prostream.cz

eVodník®

**KOMPLEXNÍ PREVENCE ÚNIKŮ
VODY A OCHRANA NEMOVITOSTÍ
PŘED VYTOPENÍM VODOU**

+

**DETAILNÍ MANAGEMENT
SPOTŘEBY VODY V REÁLNÉM ČASE**

**NOVĚ VČETNĚ ZÁPLAVOVÝCH
A VLHKOSTNÍCH ČIDEL**

**CHRÁNÍME TISÍCE RODINNÝCH DOMŮ,
VEŘEJNÝCH BUDOV A KOMERČNÍCH
FIREM V ČESKU A NA SLOVENSKU**

UNISAVERS®
...i kapka vody se počítá

www.unisavers.eu

evodnik@unisavers.eu

+420 776 795 685

Druhý život jako příležitost

Energetika současnosti neřeší jen emise. Velkou výzvou je komplexní řešení energetického hospodářství ve firmách i v domácnostech. Smart grid je termín, o kterém se mluví spíše potichu, ale možná je budoucnost blíže, než by se mohlo zdát. O možnostech současných bateriových úložišť v rozhovoru s Cyrilem Svozilem mladším, ředitelem společnosti AERS z rodinného holdingu Fenix Group, který před více než třiceti lety založil jeho otec.

Co váš holding vedlo k podpoře plzeňského startupu?

My jsme se problematikou bateriových úložišť zabývali již delší dobu, viděli jsme v nich potenciál, protože jak se začala rozvíjet fotovoltaika a zároveň se zásadním způsobem snižovala energetická spotřeba objektů, tak se domácí baterky jeví jako ideální zakončení konceptu. Smysl nám do budoucna (kromě organického rozšiřování našich výrobních řad) dává řešit dům jako celek se všemi technologiemi. A v tom budou bateriová úložiště hrát významnou, ne-li stěžejní roli. Takže naše první podpora byla pokusem podpořit zajímavý technologický projekt, který by mohl přinést ovoce. Naše plná kontrola firmy ale nebyla krokem do neznáma, protože abychom si vše, o čem jsme uvažovali, odladili a vyzkoušeli, první projekt jsme realizovali u nás v Jeseníku na naší fabrice těmi velkými bateriemi SAS. Řešili jsme otázku záložních zdrojů, a to hned ze dvou důvodů. Prvním jsou mikrovýpadky, to je věc, která trápí řadu průmyslových firem, především ty, které využívají citlivější technologie, typicky roboty. Druhým důvodem byla snaha snížit rezervovaný příkon.

V čem jsou vaše řešení jiná? Protože nejde o novou filozofii, bateriová úložiště existují a dají se běžně koupit...

Existují, ale nefungují tak, jak jsme potřebovali. Naše systémy jsou jako plastelína, jejich funkcionality je velmi široká. Kromě eliminace mikrovýpadků a snížení maxima umí třeba kvalitní spolupráci s fotovoltaikou. To jsme vyzkoušeli v rámci jiného projektu, ve strojárnách Rumburk. Potýkají se také s mikrovýpadky, protože na periferii u německých hranic není síť tak kvalitní jako v centru země. A mají na střeše fotovoltaiku, kterou chtěli využít na maximum. Ono totiž mít fotovoltaiku a maximálně ji využít, to jsou dvě různé věci. Když svítí sluníčko, můžete mít víc energie, než spotřebujete, a nastává otázka, jak s ní naložit. Víc strojů nemáte, nebo je zrovna nepotřebujete. Takže řešením je energii, kterou máte vlastně zadarmo, uložit a využít později.

Dobře, ale to je primární poslání bateriového úložiště a dá se to koupit. Proč vám stálo za to investovat do vývoje vlastního řešení?

Naše přidaná hodnota je v BMS, což je battery management systém, tedy inteligence nad vlastní baterií. Když jsme hledali řešení na trhu, žádné vyhovující jsme nenašli. Odezva střídače na situaci na síti zkrátka nebyla – alespoň ne v těch systémech, které jsme testovali a analyzovali – dostatečně rychlá.

■ ČLÁNKY V ELEKTROMOBILECH JSOU DIMENZOVÁNY NA VELKÉ NABÍJECÍ A VYBÍJECÍ PROUDY A POMĚRNĚ RYCHLE SE UNAVÍ. OTÁZKU, CO S NÍ, ŘEŠÍ SECOND LIFE, JEJICH VYUŽITÍ VE STACIONÁRNÍCH MODULECH, A TO JSOU PRÁVĚ DOMÁCÍ BATERIOVÁ ÚLOŽIŠTĚ. JEJICH POŽADAVKY NA VYBÍJECÍ A NABÍJECÍ PROUDY JSOU MNOHEM NIŽŠÍ A ŽIVOT TAKOVÉ BATERIE SE DÁ VÝZNAMNĚ PRODLOUŽIT, COŽ NÁM PŘÍJDE SMYSLUPLNĚJŠÍ, NEŽ JE RECYKLOVAT NEBO VYHODIT.

Jaká je dostatečná rychlost?

Taková, aby si nestandardní situace v síti nestačily všimnout roboty. Řádově milisekundy. Naše technologie to zvládá, protože máme unikátní technologii, kdy stav sítě kontrolují paralelně jak synchronizace v trafo stanicích, tak námi vyvinutý měnič. A jakmile se napětí na síti zhoupne, okamžitě naskakujeme.

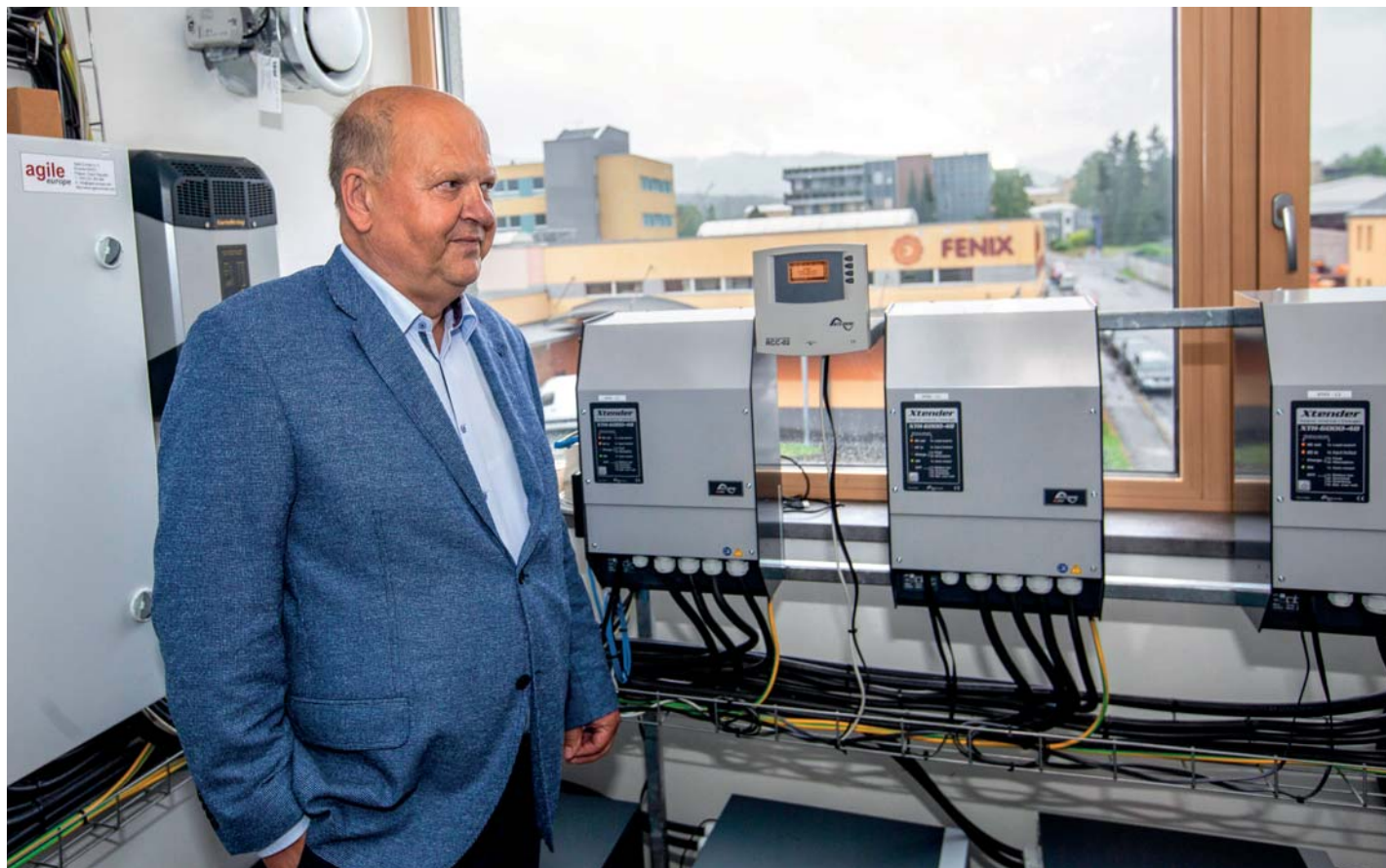
Máte ji patentovanou?

Není to patent, je to odladěná softwarová záležitost. Možná by patent měl smysl, ale popravdě

AERS, s. r. o.

Technologický startup, založený v roce 2016 v Plzni nadšenci, kteří se rozhodli vyvinout a vyrobit bateriové úložiště. Fenix Group stál u zrodu firmy jako investor, dnes je rodinný holding jejím majoritním vlastníkem. AERS vyvinul a nabízí dvě řady bateriových úložišť – individuální řešení SAS pro průmyslové využití, které realizuje závod v Blovicích, a typizované AES řešení pro domácnost, vyráběné v Jeseníku. Právě za toto řešení získal AERS v dubnu v Betlémské kapli v Praze Cenu ČEEP za inovaci. Přebíral ji Cyril Svozil mladší, který je od roku 2020 ředitelem zmíněné společnosti.

Foto: 2x Jakub Hněvkovský

Cyrl Svozil starší v srdci bateriového úložiště, které už čtyři roky funguje v hlavním stanu rodinné firmy ve výrobním závodu v Jeseníku.

řečeno, měli jsme tolik práce s vývojem, že na patent nebyl čas.

Jak vypadá reálná situace? Je to řešení ve výrobě a na trhu?

Je, zatím se soustředíme, pokud jde o ta průmyslová úložiště, na český a slovenský trh a zájem ze strany firem je značný. Nutno ale vědět, že to nejsou katalogové produkty, je to customizované řešení, na míru potřebám zákazníka, obsahuje značný díl projektové činnosti a realizace nějaký čas trvá, není to záležitost na dny. A také je pravda, že jsou investice tohoto typu v podnicích často vázány na dotační tituly. V tuto chvíli máme rozpracováno asi deset projektů, před týdnem jsme finalizovali druhou etapu ve strojárnách v Rumburku.

Jak tedy takový projekt probíhá?

Na začátku je debata se zákazníkem o tom, jaké problémy chce řešit. Základem je roční odběrový diagram, který analyzujeme naším algoritmem, a poté navrhujeme unikátní řešení konkrétnímu zákazníkovi na míru. Každá baterie je tedy jiná.

Jak dlouho to trvá?

Od půl roku výš. Rád bych řekl kratší dobu, ale protože jsme závislí na dodávkách mnoha elektronických komponent, jejichž dodávky jsou v současné době problém. Teď zrovna jsme řešili čidla. A trochu se obávám, že evropská politika de-

industrializace posledních let ukazuje svou stinnou tvář. Jsem často ve Francii, protože stále ještě řídím naši francouzskou pobočku. Když pojedete krajem, uvidíte desítky bývalých továren. Výroba se přesunula tam, kde to dávalo majitelům větší smysl, to je pravá příčina současných problémů.

Nedává vám smysl vyrábět i ty elektronické součástky?

Dnes ne. Možná to jednou vyrábět budeme, ale musíme krok po kroku. Součástky, to je masová výroba, v podstatě první stupeň základní školy. Velkokapacitní bateriová úložiště, to už je taková vyšší dívčí...

Jaký je dnes zájem o bateriová řešení. Čekal bych, že v souvislosti s cíli Green Deal by mohl růst?

Trend je určitě rostoucí, trh je připravenější, ale ještě tak rok dva zpátky nás energetici poptávali, ale zároveň se trochu dovzdělávali. Potenciální zákazníci jsou ze dvou skupin. První je ta, která pečlivě sleduje dotační tituly, a pokud jsou dnes dosažitelné tituly, které mohou pokrýt myslím až osmdesát procent investice, je to zajímavé i s nároky na administrativu, které to s sebou nese. Protože si s minimální investicí pořídíte technologii zítřka. Druhá skupina jsou čistě komerční projekty, kdy si finanční ředitel či majitel podniku spočítá, že i bez dotace je to výhodná investice.

A ta matematika není zase nijak složitá, jsou jasné dvě složky úspor. Snížení rezervovaného příkonu, v našem případě v Jeseníku to bylo asi o třetinu, a ztráty z mikrovýpadků. Jestli se první část úspor může pohybovat v desítkách tisíc měsíčně, u mikrovýpadků je to násobně více. Můžu to přiblížit na našem příkladu, řešili jsme mikrovýpadky na extrudacní lince. Jedna taková událost, to jsou desítky metrů vyhozeného kabelu, výroba zastavená na několik hodin, práce několika lidí. To všechno kvůli situaci, která trvá pár zlomků sekundy. V tomhle ohledu už je matematika nesmírně zajímavá, my jsme si ve výrobním závodě v Jeseníku spočítali návratnost na základě naší téměř tříleté zkušenosti na šest až sedm let.

Jsou mikrovýpadky častý problém?

Složitá otázka. Mívali jsme je dvakrát třikrát do měsíce. I dnes máme od mateřské společnosti povinnost mikrovýpadky reportovat, ale my žádné nemáme, takže... Takže vlastně neumím říct, jak velký je to dnes problém. U nás po tři roky žádný.

Lze uvažovat díky kombinaci baterií s fotovoltaikou i třeba o energetické nezávislosti?

To je velké téma. V zásadě lze, teoreticky. Prakticky ale ostrovní systémy v našich podmínkách moc nedávají smysl. Je s tím hodně administrativy, to je první věc. Ale větší problém je, že pro ostrovní

systém musíte předimenzovat fotovoltaiku tak, abyste byl schopen přežít třeba dva měsíce bez slunečního svitu. A k tomu musíte mít energeticky poměrně hodně úsporné výrobní technologie. Sítě jsou tu kvalitní a cena elektřiny pořád poměrně dostupná. Ostrovní systémy, takové to klasické off grid, mi smysl nedávají ani pro bytový dům, natož pro fabriku. Racionálnější rozhodnutí je vytvořit si takové prostředí, kdy budete připraven na výpadek v řádech minut či hodin. Blackouty přijdou a budou častější a baterie je cesta, jak se jich nebát. To je podle mě racionální a ekonomicky rentabilní. A říkám to přesto, že odluka státu od církve, peněz, distribuční soustavy, tedy plná soběstačnost, to je něco, na co věřím.

Zmínili jste blackout, vede mě to k otázce na softwarovou bezpečnost bateriových úložišť. Nelze je napadnout a vyřadit z činnosti, či neuzít? Hybridní hrozby a kybernetické útoky jsou aktuální a je to velké téma...

Vždycky je nějaké nebezpečí. Nicméně budu tvrdit, že proti devadesáti devíti procentům možných útoků jsem chráněn. Samozřejmě, je to téma i do budoucna, protože kdyby někdo moc chtěl a měl dostatečné vzdělání, prostředky a důvody, asi by cestu mohl najít. Což ovšem platí pro jakoukoliv technologii včetně nejsofistikovanější ochrany sítí.

Podívejme se do budoucnosti. Kam bude směřovat váš rozvoj?

Určitě se vše bude vyrábět u nás, je to české inteligentní řešení a českým zůstane. Když jsme si před šesti lety analyzovali trh, viděli jsme, že osmdesát procent majitelů fotovoltaiku ukládá energii do teplé užitkové vody. Pak přišly baterie, ale neměly dostatečnou kapacitu, aby něco reálně předvedly. S pěti kilowatthodinami kapacity příliš muziky neuděláte. Od začátku se nám to zdálo málo a cílili jsme výš. Dnes je zřejmé, že trend jde přesně tímto směrem, větší kapacita v menší krabici. Naše AES má uniformní kapacitu přes jedenáct kilowatthodin, a to je pro většinu rezidenčních objektů dostačující. Přesto vidíme potenciál v domácích úložištích s ještě větší kapacitou.

Není to paradox?

Není, dává to větší smysl, protože čím větší kapacitu máte, tím víc si můžete hrát s inteligencí toho systému a tím víc můžete nahradit odběry ze sítě. Takže ideální cesta je ještě větší kapacita.

A pokud jde o průmyslová úložiště?

Tam je kapacita de facto neomezená, limitem je prostor, kam uložíte úložiště... Měníč je třímetrová skříň, pak jsou tam skříňové články. Ne každý si může dovolit řešení in house, trendem jsou kontejnery, které mají i tu výhodu, že jsou snadno rozšiřitelné a neřešíte ani stavební úpravy, ani požární bezpečnostní předpisy. Máme vyvinutý standardní dvacetistopý kontejner, který obsahuje všechny technologie včetně řídicího systému

a kapacitně má jednu megawatthodinu. Umí samozřejmě ostrovní (off-grid) režim. V tom jsme asi jediní na trhu. A to si myslím, že je krásné.

Nedotkli jsme se životnosti baterií.

Návratnost investice je kolem šesti let, přežijí to články?

Životnost se obecně neudává časem, ale počtem cyklů. Je to trochu alchymie, každý používá baterii jinak a existuje několik režimů provozu. V průměru máme spočítáno, že by ta životnost měla být někde mezi dvanácti a patnácti lety. My pracujeme pouze s články LiFePo₄, což je asi nejvyspělejší technologie. Jsou dražší, těžší a robustnější, ale mají delší životnost a jsou bezpečnější. Experimentujeme i s Li-Ion, které se typicky používají v elektromobilech. Je tu totiž velká otázka, co s těmi použitými. Články v elektromobilech jsou dimenzovány na velké nabíjecí a vybíjecí proudy a poměrně rychle se unaví. Otázku, co s ní, řeší second life, jejich využití ve stacionárních modulech, a to jsou právě domácí bateriová úložiště. Jejich požadavky na vybíjecí a nabíjecí proudy jsou mnohem nižší a život takové baterie se dá významně prodloužit, což nám přijde smysluplnější, než je recyklovat nebo vyhodit.

■ JASNÉ JSOU DVĚ SLOŽKY ÚSPOR. SNÍŽENÍ REZERVOVANÉHO PŘÍKONU, V NAŠEM PŘÍPADĚ V JESENÍKU TO BYLO ASI O TŘETINU, A ZTRÁTY Z MIKROVÝPADKŮ. JESTLI TA PRVNÍ ČÁST ÚSPOR SE MŮŽE POHYBOVAT V DESÍTKÁCH TISÍC MĚSÍČNĚ, U MIKROVÝPADKŮ JE TO NÁSOBNĚ VÍCE.

To už dnes umíte?

Ano. Je to něco, na co sázíme pro budoucnost.

Potřebují úložiště nějakou speciální péči?

Jsou v zásadě bezúdržbová, samozřejmě mají jednu za rok revizi a určitá průběžná kontrola, aby všechny kabely byly neporušené a vedly tam, kam vést mají. Už trochu péče chce ale nastavení provozních režimů, řízení provozu. Což obvykle dělá někdo jako podnikový energetik nebo vedoucí výroby. Protože maxima si nastavujete přibližně na měsíc a u toho je potřeba přemýšlet, nastavovat to s ohledem na provoz a potřeby, aby limity nebyly ani příliš vysoko, ani příliš nízko.

A samotný provoz?

Ten je plně automatický, my používáme čtyřstupňovou signalizaci, vždy se definované osoby okamžitě dozví, co se děje, dostávají informace esemeskou či mailem. V průmyslovém úložišti SAS nabízíme klientům i čtyřbarevný semafor:

zelená signalizuje běžný chod, oranžová odchylku, ale ještě ne problém, červená barva upozorňuje na problém a modrá, což je barva AERS, oznamuje, že továrna jede na baterii. Ten semafor fyzicky existuje, je přímo na provezech a všichni tak vidí, co se děje.

K čemu je to dobré?

Každá situace vyžaduje určité chování, které by mělo být definováno ve vnitřních směrnících. Když jedete na ostrovní režim, tedy z baterie, určitě není žádoucí rozjíždět novou výrobní kampaň, která může trvat déle, než co umožní kapacita baterie.

Využíváte umělou inteligenci?

Nepoužíváme. Ne že by to nešlo, ale zatím jsme toho názoru, že vrcholný dohled má mít někdo, kdo zná energetické nároky provozu. A vkládat do celého soukolí prvek, který by tu odpovědnost rozměňoval, nám nepřijde rozumné, protože se tím zvyšuje riziko nějakého kolapsu, pokud by se lidský a strojový názor zrovna nepotkaly. A my chceme kolapsům právě zabránit. Ale i bez umělé inteligence máme inteligentní řešení. Využíváme systém předpovědi osvit. Všechna úložiště jsou navázána na čidla, která provozuje ČVUT. A ta dávají předpověď slunečního osvit na celém území republiky, což je zásadní informace, protože když víte, že následující den bude sluníčko svítit z osmdesáti procent, tak si můžete dovolit vybit baterii víc, než když víte, že svítit nebude vůbec. Ale to nebereme jako umělou inteligenci, je to jeden ze standardních prvků našeho battery management systému.

Jak dlouho dopředu umíme předpovídat slunce?

Pro nás je nejdůležitější následující den. Jde to i na více dní, ale čím delší je období předpovědi, tím méně přesná předpověď je.

Když nebude slunce svítit dva týdny, dobijeme baterii ze sítě...

Samozřejmě, to je standard, že z nízkého tarifu úložiště naplníte.

A obráceně? Že by se energie z úložiště prodávala do sítě?

Prodávat, když získáte povolení pro přetok, můžete skutečně už dnes, ale ekonomicky to při nastavených cenách nedává žádný smysl. Nicméně, to je smart grid. Zatím, spíše z politických důvodů, není ten koncept funkční, ale troufám si tvrdit, že to nemusí trvat dlouho a budete moci kapacitu vaší baterie prodat sousedům. Vracím se na začátek. Jestliže chceme řešit jako celek jeden rezidenční dům, lze stejně řešit i několik domů, ulici, sídliště, obec, okres, kraj, republiku... Důležité je, aby ty jednotlivé dílčí celky, buňky spolu uměly komunikovat a fungovaly na stejném principu. Inteligentní úložiště jsou tou cestou. A my jsme připraveni. ■

PETR KARBAN

Čapkův dort

Green Deal. Modernizační fond. Zelená úsporám. Operační program Životní prostředí. TAČR. Proof of Concept. Úspory energie. Úspory energie v SZT. Doprava 2020+. HEAT. Spravedlivá transformace. Národní plán obnovy. RES+. ENERG ETS. THÉTA. Prostředí pro život. Country for the Future. OPTAK. Domovní čistírny odpadních vod. Inovace. Nízkouhlíkové technologie. Obnovitelné zdroje energie. Zajištění povodňové ochrany intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami. Snížení energetické náročnosti veřejných budov a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie. Snížení emisí provozoven. Prevence vzniku odpadů. Odstranění ekologických zátěží. Zvýšení podílu využití odpadů.

Osmadvacítka zdrojů, nástrojů, programů a iniciativ, které všechny lze zahrnout pod všeobjímající termín ze slovníku roku 2021 – green transition, tedy zelený přechod. Že vnímáte jen chaos a velký zmatek? Bohužel, už jen jejich samotný výčet naznačuje jeden z největších problémů současnosti. Už před lety jej trefně glosoval tehdejší ministr financí Ivan Pilný, když si posteskl, že vláda má tolik priorit, až vlastně žádnou nemá. Byť mluvil o vládě české, Evropská unie na tom není o nic lépe. Ale zůstaňme doma. Všechny v úvodu zmíněné programy představují možnosti získání finančních prostředků, rozumějme dotací, na projekty s environmentálně

pozitivním dopadem. Jsou tedy určeny především firmám. Nicméně navrženy tak, aby co nejvíce vyhovovaly úředníkům. Je totiž zcela nemyslitelné, že se jakýkoliv malý či střední podnik, jež jsou fundamentem národních ekonomik, v tom chaosu vyzná natolik, aby dokázal najít tu nejeftivnější cestu pro svůj udržitelný rozvoj, který respektuje planetu a zachovává ji zdravou příštím generacím. Když odhlédneme od problematiky dotací jako takových, širší podpůrných programů je v principu pozitivní. Tento klad ale naprosto ničí jejich vzájemná nekoordinovanost, disproportionnost a atomizace. Celé to lze jako důsledek přičíst tomu, že jde o programy politické – nejsou výsledkem

racionální společenské debaty o budoucnosti ani v Evropě, ani u nás doma. Environmentální témata a širší celospolečenská odpovědnost jsou jistě prvky, které do ekonomiky patří, jsou také její nedílnou součástí odpadávna. Moderní společnost se na tato témata jen více soustředí, čímž se z nich stávají témata mainstreamová a jako taková mají výraznou politickou hodnotu, kterou je ovšem nutno vytěžit v čase co nejkratším, jinak je bezcenná. To je pravý důvod současného stále silícího environmentálního tlaku.

Dotace a regulace

Je vcelku pochopitelné, že politická reprezentace potřebuje společensky atraktivní témata akcelarovat. K čemuž slouží katalyzátory v podobě dvou mocných nástrojů, dotací a regulací. Při konceptním a rozumném použití jsou to nástroje efektivní. Ale právě jejich použití je v současném světě velmi diskutabilní. Zaměříme se nejprve na ty první. Dotace řada úspěšných podniků ignoruje, protože jejich majitelé věří, že skutečně kvalitní nápady, produkty a služby nepotřebují dotace. A současně řada úspěšných podniků i expertů v praxi i v průzkumech prokazuje, že environmentální složka se stává viditelnější součástí hodnoty většiny služeb a výrobků. Jinými slovy, ejhle, ta mnohými vysmívaná a opomíjená neviditelná ruka trhu funguje. Takže bychom se bez dotací patrně dokázali dost dobře obejít. Ano, nešlo by to tak rychle, jak politici potřebují. Zatímco udržitelnost – a tedy odpovědnost – v životě politika má interval čtyř, pěti, maximálně šesti let, v životě podnikatele se počítá na desetiletí. Bohužel, výsledkem současného stavu je, že finančními nástroji proteče mnoho prostředků s relativně malým skutečným efektem. A většina z nich patrně nedoteče k těm lepším produktům a službám, ale k těm firmám, které mají lepší kontakty, informace a aparát. A pak jsou tu regulace, nástroj možná ještě mocnější. Zatímco dotace mají jednoznačně pobídkový charakter, regulace umí působit oběma směry. Pochopitelně je používanější ten restriktivní. Možná to souvisí už s nejednoznačným významovým uchopením toho slova, respektive nástroje. Zatímco v mnoha myslích je regulace synonymem pro omezení, jeho pravý výraz je usměrnění. Rozdíl možná na první pohled subtilní, leč zásadní. Regulace v evropské praxi se velmi často ubírají direktivní administrativní cestou, příkladem mohou být například emisní normy či legislativa GDPR. Ano, je to principiálně jednodušší. Ale v zásadě při dynamice vývoje a změn je výsledkem totální destabilizace ekonomického prostředí. I proto Hospodářská komora při všech jednáních zdůrazňuje, že environmentální témata, emisní normy, dekarbonizace či pravidla cirkulární ekonomiky jsou správnou cestou, ale politické nastavení cílů v čase by mělo být vedeno rozumem, nikoliv politickou ambicí a nesmí v žádném případě ohrozit konkurenceschopnost ekonomiky. A že liberální ekonomické nástroje, tedy co nejméně dotací a co

nejvíce motivačních, pozitivních regulací, jsou tou nejlepší cestou. Což zdůrazňuje i předseda Sekce životního prostředí Hospodářské komory Jan Mráček v rozhovoru na následujících stranách. Praxe ukazuje, že racionalita a rozum nejsou překážkou ideálů. Vezměme jako příklad nakládání s energiemi. V posledních deseti letech výrazně stoupá role fotovoltaiky a bateriových úložišť. Zlevňují technologie, zkracuje se návratnost investic. Obě zmíněné technologie jdou bezpochyby

ZATÍMCO V MNOHA MYSLÍCH JE SLOVO REGULACE SYNONYMEM PRO OMEZENÍ, JEHO PRAVÝ VÝRAZ JE USMĚRNĚNÍ. ROZDÍL MOŽNÁ NA PRVNÍ POHLED SUBTILNÍ, LEČ ZÁSADNÍ. REGULACE V EVROPSKÉ PRAXI SE VELMI ČASTO UBÍRAJÍ DIREKTIVNÍ ADMINISTRATIVNÍ CESTOU, PŘÍKLADEM MOHOU BÝT NAPŘÍKLAD EMISNÍ NORMY ČI LEGISLATIVA GDPR. ANO, JE TO PRINCIPIÁLNĚ JEDNODUŠŠÍ. ALE PŘI DYNAMICE VÝVOJE A ZMĚN JE PAK VÝSLEDKEM TOTÁLNÍ DESTABILIZACE EKONOMICKÉHO PROSTŘEDÍ.

správným směrem – posilují energetickou nezávislost, eliminují řadu problémů s nestabilitou sítě a snižují či optimalizují jak rezervované příkony, tak spotřebu. A ekonomicky začínají dávat smysl podnikům a domácnostem i bez dotací. K urychlení jejich masivnějšího využití, pokud by bylo nějak zásadně důležité, by v zásadě stačily dva jednoduché a drobné regulační prvky – rychlost odpisů a možnost přetoku s reálnou cenou.

Čistá mobilita bez čisté energetiky

Naopak na konflikt racionality s ideály ukazuje příklad elektromobility. Politicky bylo rozhodnuto, že elektromobilita je cíl. Což je rozporuplné, protože dokud nebude výroba elektriny bezemisní, nebude bezemisní ani elektromobil, jen se emise stěhují z exhalací aut do exhalací uhelných či plynových elektráren. Nehledě na to, že elektromobilita sice omezí exhalace ve městech, ale přináší nové problémy v podobě krátkého života bateriových článků, jejich výroby i recyklace. Přesto již dnes řada zemí elektromobilitu podporuje nejrozličnějšími dotacemi, které mají urychlit jak výstavbu infrastruktury, tak nákup elektromobilů. Pro spotřebitele je to jistě značně příjemné, pro daňového poplatníka už méně. A touto cestou se vydává i Česko.

„Ministerstvo dopravy v Operačním programu Doprava v tuto chvíli předpokládá s investicí na rozvoj infrastruktury pro alternativní paliva, tedy na dobíjecí stanice a vodíkové plnicí stanice, ve výši až 6 miliard korun, z toho by mělo jít zhruba 5 miliard korun čistě na dobíjecí infrastrukturu. V závislosti na tempu rozvoje trhu elektrických vozidel Národní plán čisté mobility předpokládá, že by v České republice mělo do roku 2030 vzniknout minimálně 19 tisíc, v lepším případě však až 35 tisíc dobíjecích stanic. Ministerstvo průmyslu a obchodu chystá pro období 2021 až 2027 podporu na pořízení vozidel na alternativní pohon v rámci Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) a Národního plánu obnovy (NPO). Podpora se má poskytovat na pořízení elektromobilů, vozů na vodíkový pohon a pořízení dobíjecí a plnicí infrastruktury. S podporou hybridů nebo plug-in hybridů se nyní nepočítá. Ve zmíněném programu je k dispozici cca 1,7 miliardy korun, v Národním plánu obnovy pak dalších 900 milionů korun. Výzvy by měly být vyhlášeny začátkem roku 2022,“ shrnuje mluvčí Ministerstva průmyslu a obchodu Štěpánka Filipová.

Jinými slovy, o podpoře elektromobility dotačními tituly je v zásadě rozhodnuto věcně i termínově, zdroje jsou. Naproti tomu aukce zelené energie, které jsou v mnoha zemích také vcelku běžnou záležitostí a jsou mnohem liberálnější prvkem, jsou zatím v Česku v nedohlednu. Respektive, jistá rámcová pravidla jsou součástí novely zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, která je v současné době v legislativním procesu. Spolu s ní ovšem v Poslanecké sněmovně čekají na projednání ještě další více než tři stovky nejrůznějších návrhů. Většinu z nich sněmovna již do konce volebního období neprojedná a de facto skončí v koši.

Vize, vize, televize

Představy o Evropě zítřka v myslích politiků jsou hezké. Do deseti let budeme jezdit výhradně elektromobily, emise snížíme o více než polovinu oproti roku 1990, skládkovat v podstatě nebudeme a dvě třetiny toho, co dnes vyhazujeme, dokážeme znovu použít. A abychom to dokázali, rozdáme na dotacích miliardy eur. A za všechno učiníme odpovědné firmy, které budou muset v rámci green transition legislativy dokonce prokazovat, že nejsou zelené jen ony samy, ale nejzelenější jsou i všichni

**ŘADA ÚSPĚŠNÝCH PODNIKŮ
I EXPERTŮ V PRAXI I V PRŮZKUMECH
PROKAZUJE, ŽE ENVIRONMENTÁLNÍ
SLOŽKA SE STÁVÁ STÁLE VIDITELNĚJŠÍ
SOUČÁSTÍ HODNOTY VĚTŠINY SLUŽEB
A VÝROBKŮ. JINÝMI SLOVY, EJHLE, TA
MNOHÝMI VYSMÍVANÁ A OPOMÍJENÁ
NEVIDITELNÁ RUKA TRHU FUNGUJE.**

jejich dodavatelé. A kdo nebude zelený, draze ti zaplatí. Což se všechno promítne v rostoucích cenách vstupů. Ve finále tedy výrazně stoupnou náklady na život. Tomu se říká inflace.

Vize tohoto typu ovšem nejsou jen evropskou specialitou, v dubnu vyzvali amerického prezidenta Joea Bidena guvernérů dvanácti amerických států, aby zákonem omezil prodej vozů se spalovacími motory rokem 2035. Také americká administrativa plánuje totiž na infrastrukturní změny s environmentálním dopadem věnovat miliardy dolarů. Kolik na stejné

konto hodlá vyplatit Putinova administrativa, známo není, nicméně i Rusko se k vizím čistého světa připojuje, zatím alespoň proklamací, že emise Ruska budou do 30 let nižší než emise Evropské unie. Což by nemuselo být tak těžké, Kreml to plní v absolutních číslech podle statistik OECD již dnes. Není divu, platforma Global Carbon Project označuje na základě své analýzy dat EU společně s Čínou a USA za tři největší producenty CO₂ na světě. Samozřejmě při srovnání emisí na hlavu už to s Ruskem tak dobře nedopadá, emise má oproti EU poloviční, ale obyvatel jen zhruba třetinu. Zajímavým příspěvkem k vizi čisté Evropy je francouzská praxe, tedy snaha nahradit krátké vnitrostátní lety vysokorychlostními vlaky. A konečně i autonomní Británie hledá své vize – Boris Johnson chce emise snížit výrazněji a rychleji, než si troufá Evropa. Ano, vize jsou jistě motorem inovací. I proto ta očekávání, jak bude vypadat klimatický zákon, který je velkým tématem Evropské unie. První kritéria pro zelené investice byla představena. Bohužel se zdá, že evropská – a tedy i tuzemská – environmentální pravidla budou i nadále ponejvíce připomínat dort, který pekli pesek s kočičkou. Sázky na zelenou jsou skutečně vysoké a v médiích budou kartou této barvy trumfovat mnozí. Bez ohledu na toto vše ale platí, že zelené a čisté technologie jsou jednou z největších příležitostí pro inovativní českou ekonomiku a pro nové produkty a služby s vyšší přidanou hodnotou. Lze jen doufat, že budoucí česká vláda půjde cestou rozumu a skutečně efektivní podpory. Nejsou tu jen restriktce a dotace. Vláda může nechtěně zdanit a chtěné učinit třeba podmínkou pro veřejné zakázky. Pokud k tomu najde odvahu, je šance, že nám z toho Čapková dortu nebude nakonec špatně. ■

VALERIE SAARA

Úsporný barevný tisk s Epson EcoTank

Unikátní multifunkční tiskárny řady **Epson EcoTank Business** vám za všech okolností přinášejí to nejzásadnější – **velkou úsporu nákladů na tisk i celkových nákladů na vlastnictví (TCO)**, novou **robustní konstrukci** s dlouhou životností, rozšířenou **plnou výbavu**, kompaktní design a **jednoduché doplňování inkoustu** z cenově atraktivních lahvíček. Vybrané modely používají **ET Pigment Ink**, který se vyznačuje **100 % odolností vůči vodě, otěru a světlu** a je ideálním řešením pro dlouhodobou **archivaci výtisků**. Ideální ekonomické a ekologické řešení pro vaši kancelář.

Barevné tiskárny EcoTank Business:

Formát A4:

L6550
L6570
L6580

Formát A3+:

L14150
L15150
L15160

Unikátní technologie tankových zařízení pro firemní tisk

Vysoce kvalitní, rychlý, robustní a spolehlivý tisk

První stránka již od 5,5 s z jakéhokoliv stavu tiskárny (včetně Sleep modu)

Jednoduché doplňování inkoustu z lahvíček

Přímo v balení inkoust

Mimořádně nízké náklady na tisk a celkové náklady na vlastnictví (TCO)

Ekologicky šetrný produkt

Více informací na adrese:
www.epson.cz/ecotank

1 Třiletá prodloužená záruka se vztahuje na vybrané produkty, více informací na adrese: www.epson.cz/promotions/extended-warranty

EPSON®
EXCEED YOUR VISION

Slovy se lídry nestaneme

S Janem Mračkem, předsedou Sekce životního prostředí HK ČR, o změnách, hrozbách i příležitostech, které přinášejí ambiciózní evropské environmentální výzvy společnosti, regionům, a především firmám.

JAN MRAČEK

Od roku 2007 člen představenstva KHK Karlovarského kraje, od roku 2008 i představenstva HK ČR, předseda Sekce životního prostředí HK ČR. Podniká jako poradce v oblasti energetiky a odpadového hospodářství, působil jako člen kontrolních orgánů státních i municipálních firem, vystudoval práva na Univerzitě Karlově a v nizozemském Utrechtu. Je ženatý a má jednoho syna.

Velkých změn doznává odpadové hospodářství, téma, kterému jste se věnoval několik let. Co všechno se mění?

Stihli jsme vše dotáhnout s Ministerstvem životního prostředí jako předkladatelem ještě před koncem roku a Sněmovna přehlasovala i vratku ze Senátu, takže po asi dvaceti letech máme v podstatě zcela novou odpadovou legislativu. S nějakými výjimkami platí nová pravidla už od ledna tohoto roku, zahrnují jak zákon o odpadech, tak pravidla pro výrobky s ukončenou životností a také nový obalový zákon. Především se podařilo přiblížit cílům Evropské unie, které definuje takzvaný cirkulární balíček. V jedenadvacátém století je asi pochopitelné, že základem je významné omezení skládkování. Je to posun k tomu vnímat odpad jako komoditu a surovinu. Když bych měl shrnout, co to znamená v praxi, pak především zákaz skládkování směšného komunálního odpadu od roku 2030, významné zvýšení skládkovacího poplatku s nárůstem až na 1 850 korun za tunu v roce 2029 a takzvanou třídicí slevu pro města a obce, která má motivovat k podpoře třídění, aby municipality nečekaly až na ten poslední rok.

Když třídicí sleva pro obce, proč ne pro firmy? Nemělo by to logiku?

Dobrá myšlenka, taky jsme si to jako Komora mysleli, ale s ministerstvem se nám nepodařilo najít takový mechanismus, aby byl vymahatelný a nezatěžoval podnikatele složitou administrací. Bylo by to asi opravdu náročné a do jisté míry ministerstvo chápu. Co se nám podařilo udržet, je opční režim pro živnostenský odpad, kdy si firmy mohou vybrat, zda se zapojí do sběrného systému měst a obcí, nebo si na likvidaci odpadu najdou smluvního komerčního partnera. Původní představa totiž mířila k povinnému zapojení do systémů komunálního svozu, což se nám zdálo jako omezování práv podnikatelů. Úprava má být přísná, podnikatelé se mají zapojit do efektivního nakládání s odpady, ale nařizovat jim, s kým musejí spolupracovat, to jsme odmítli.

Vidíte v té situaci i nějaké příležitosti pro firmy? Cirkulární ekonomika a téma second life začíná být možná zajímavé téma...

Zásadní příležitost je určitě v materiálovém využití odpadu. Moc se o tom nemluví, protože se debata často strhává pouze směrem ke spalovnám a k využití odpadu pro výrobu tepla. Ale podívejme se na evropské cíle. Neřeším, zda jsou dobré,

Foto: archiv HK ČR

či špatné, prostě jsou. Do roku 2035 by se mělo skládkovat maximálně 10 procent, 25 až 30 procent by se mělo objevit v energetickém využití a až 65 procent komunálního odpadu by mělo dále jít cestou materiálového využití. Zatímco kapacity pro energetická procenta v zásadě máme a energetický cíl tedy můžeme naplnit jako stát poměrně snadno, infrastruktura na materiálové využití chybí nejen v Česku, ale trůfám si říct, že v celé Evropě. A tady jsou největší možnosti pro inovace, největší příležitosti. Bude to ovšem chtít podporu státu, jako Komora vidíme prostor třeba v legislativních pravidlech pro zadávání veřejných zakázek, umíme si představit, že třeba u liniových staveb bude pevně stanovené procento využití recyklátů. Stát by měl jít příkladem. Když to bude dělat on, propadne se ta praxe i na úroveň měst a obcí a firmám se vyplatí při tom zájmu investovat do technologií. Možná nejen náš stát, ale i Unie budou muset ještě v tomto bodě zapracovat a nabídnout nějaké incentivy, aby země Unie cíl 65 procent materiálového využití odpadu naplnily. Já osobně si myslím, že je to cíl nereálný. Nejsem zastáncem dotací a podpor, protože obecně distorzují trh, ale tady bych je asi dokázal přijmout. Protože to musí být státní, či unijní politika. Těžko donutíte stavaře používat recykláty, když primární suroviny jsou zatím často levnější a kvalitnější.

To je možná ten zásadní problém, při tlaku na dodavatelské ceny. Řešení a technologie často existují, ale ekonomicky to nedává smysl. Není někde v kuloárech myšlenka ekologické daně na prvosurovinu?

Diskutuje se. Já jako liberál pro nové daně nejsem, trh a konkurence si najdou směr, myslím, že regulatorní změna by měla být dostačující. Stát dá mantinely a trh už si to utřídí. To je něco, co je klíčové pro Hospodářskou komoru, aby stát nastavil směrovku, kam chce jít, tedy jasně, srozumitelně a pokud možno stabilní prostředí. Firmy už si pak svou cestu najdou. Utáhnout to prostředím dalšími daněmi a deformovat ho dotacemi není cesta, kterou by podnikatelé chtěli.

Inovace, co mají smysl, vznikly vždy bez dotací...

To je i náš argument, z dotací nevznikne nic dlouhodobě udržitelného. Bohužel, v poslední době jsme si i my podnikatelé tak trochu zvykli, že dotace a podpory jsou standardní nástroje. A to není dobře.

Připravujete nějaký edukativní či jiný nástroj, kterým by Komora provedla firmy jejich možnostmi a příležitostmi?

Děláme to kontinuálně, samostatný produkt nemáme, ale snažíme se zmiňovaná témata k firmám dostávat. Nicméně základ je v tom, mít kvalitní právní prostředí a předvídatelné podmínky. To, o čem se bavíme, nejsou krátkodobé investice, návratnost je v řádu desítek let a v řádu desítek let

tedy potřebuje investor cítit stabilitu. A je pravda, že úředník ne vždy správně chápe reálný život. Musím ale říct, že v poslední době se nám daří nacházet se státní správou společnou řeč.

Pomohou zrychlené odpisy?

To jsou přesně ty liberální ekonomické nástroje, o kterých si myslíme, že jsou efektivnější než zavádění nových daní a jsou také jedním z našich základních požadavků.

■ EVROPA MUSÍ VE SVÝCH ENVIRONMENTÁLNÍCH VÝZVÁCH NEJPRVE HLEDAT SHODU S KLÍČOVÝMI HRÁČI, S USA, ČÍNOU, INDIÍ, RUSKEM... POKUD JI NENAJDE A BUDE POKRAČOVAT TÍM SMĚREM, KTERÝM SE VYDALA, OPAVDOU TO HROZÍ EVROPSKÝM PRŮMYSLVÝM SKANZENEM.

Konec uhlí v Čechách, také velké téma...

Uhelná komise, které jste členem, už rozhodla, ale je to rozhodnutí konečné?

Jen pro přesnost, jsem členem jedné z pracovních komisí, nikoliv toho velkého grémia. Ano, Uhelná komise jako poradní orgán rozhodla, vláda zatím ne. Náš závěr byl jednoznačný, abychom splnili cíle a neohrozili přitom energetickou stabilitu země, je rok 2038 jako mezní datum nejbližší možný, a to ještě s tím, že musejí proběhnout kroky, které to podmiňují. Typicky dostavba nových jaderných zdrojů. A ta už nabírá zpoždění. Rok 2038 není úplně dogma. Existuje totiž jeden významný externí faktor a ten se jmenuje emisní povolenky. Na konci dubna byla jejich cena, tuším, kolem 50 eur za tunu, což činí výrobu elektrické energie z uhlí ztrátovou. To není model, který vydrží do roku 2038, k útlumu těžby uhlí by tedy mohlo dojít i výrazně dříve, ale není asi reálné, že bychom stihli dříve nutné kroky, které to podmiňují. Takže do toho asi bude muset nějak vstoupit stát, protože nutit někoho ke ztrátové výrobě nelze.

Je tu ale Modernizační fond...

Ano, soustřeďuje obrovské peníze, odhadují se dnes na 150 miliard korun a možná ještě něco přibude. Jsou to zdroje vlastně z prodeje emisních povolenek, a jak cena povolenek roste, do fondu přitéká více peněz. Jestli původně jsme počítali se 100 miliardami, možná se dostaneme i na dvojnásobek. Ovšem někdo to musí zaplatit, a to budou přesně ty firmy, které potom budou čerpat z fondu

dotace. Sice s tím nemohu nic dělat, ale považuji to v principu za absurdní – Evropa nejprve od firem vybere peníze za emisní povolenky a ty v několika krocích stejným firmám přerozdělí, přičemž cestou se část těch peněz logicky ztratí. Nicméně fond tu je, je potřeba ho efektivně využít.

Proč nebylo před lety zvoleno krátké řešení s povinným procentem do investic na modernizace?

Představa, že elektrárny na to kašlou, je ale mylná, všechny investovaly i v minulosti, často s nejistou návratností. Historicky byla uhelná energetika jistě velmi lukrativní obor, ale obávám se, že už to nějaký čas tak úplně neplatí. Problém je, že chceme, respektive Evropa chce, skokové změny ve velmi krátkém čase. V našich podmínkách je rizikem energetická nestabilita.

Míříte k debatám o energetickém mixu...

Přesně tak. Česká republika totiž na rozdíl od mnoha zemí nemá moc na výběr. Máme energetickou základnu, jakou máme, a nejsme ani Rakousko, ani Norsko, alternovat můžeme pouze v omezeném procentu. Pokud je tu evropský politický konsenzus, že uhlí končí, nemáme jinou možnost než konverzi na plyn, současně dostavět nové jaderné zdroje a v jednotkách procent použít fotovoltaiku a větrné zdroje. Kritika plynu či jádra je v tomto kontextu lichá. Nikdo z těch, co kritizují, nenabízí jiné řešení, jak zajistit stabilitu soustavy, která, mimochodem, je v Česku na velmi vysoké úrovni a přispívá významnou měrou i ke stabilitě soustavy evropské. A Hospodářská komora trvá na tom, že stabilita energetické soustavy je pro ekonomiku prioritou. Jsme průmyslová země a firmám musíme dát energii. Alternativní zdroje nejsou řešením, nemůžeme prostě skončit s uhlím a přejít na alternativu.

Když jste zmínil plyn, otevřeně se mluví o tom, že je to jen přestupní stanice. Vyplatí se ty investice?

Možná kdybychom nechali uhlí využívat jako zdroj o deset či patnáct let déle, bude výzkum a vývoj tak daleko, že bychom plyn mohli vynechat. Ale my těch deset let nemáme a vláda pracuje s tím, co je na trhu. Možná to v horizontu dvaceti let bude vypadat jako chybné rozhodnutí, ale nemůžeme pracovat s něčím, co je dnes jen hypotézou a není to k dispozici. To by byl hazard. A jen jedna poznámka ke stabilitě a politické nezávislosti – uhlí je komodita, která nám jí dává nejvíc. Ať už to bude plyn, nebo jádro, vždy si budeme muset vybrat dodavatele, sami to neovládáme. A nějakým způsobem se závislími staneme.

Není třeba řešením pro energetiku bioplyn?

Ve velmi omezené míře, není to komplexní řešení. Možná se zdá, že bychom mohli být progresivnější. Také Komora je takovými názory atakována, ale tvrdím, že v energetice musíme hrát na jistotu.

Garantovat situaci na desítky let dopředu. Vláda se musí chovat zodpovědně a Hospodářská komora jako podnikatelská samospráva je tu od toho, aby podnikatelům pomohla zajistit odpovídající podmínky a stabilitu v podnikání. To bez energie nelze.

Evropská environmentální témata zastřešuje svým způsobem Green Deal. Všichni o něm mluví, ale nikdo ho nezná. Jak ho vidíte vy?

Jako příležitost i hrozbu. Určitě jako Hospodářská komora nezastáváme ten jednoznačný výklad, který prezentuje Evropská komise, zvláště s ohledem na českou průmyslovou základnu. Dosažení stanovených cílů tak rychle, jak Evropa žádá, je skutečně velmi problematické. V oblasti cirkulární ekonomiky to logiku dává, energetická rovina je složitější, alespoň určitě z pohledu Česka nebo Polska. Co mě na Green Dealu irituje, jsou dotace. Protože ty peníze, ať jakkoliv dobře myšlené, nedotečou všem a tam, kam mají. Ne vždy je rozhodujícím faktorem potřebnost a kvalita. A to je špatné, protože pro řadu firem to může znamenat, že nebudou schopny na trhu přežít, ale příčinou nebude rovná ekonomická soutěž. Green Deal je zkrátka příliš ambiciózní a já jsem praktik, který preferuje cestu per partes. Kdo si dnes vzpomene na dokument Evropa 2020? A měl to být před deseti lety dokument, který z Evropské unie udělá světového lídra. Slovy se lídry nestaneme. Nechápu logiku toho, že Evropa jako lídr v produkci spalovacích motorů svou pozici přepouští jiným, protože od svých špičkových řešení odchází. Ekonomickou logiku to nemá, je to politické zadání. Ano, i taková jsou legitimní. Ale pak ať předsedkyně Evropské komise předstoupí a řekne: Takové a takové jsou cíle a tolik a tolik to každého z vás bude stát, o tolik se zvýší vaše životní náklady. Chcete to? A pokud získá mandát většiny voličů v Evropě, fajn, jdeme do toho a je to naše rozhodné rozhodnutí. Ale tohle se nestalo. A okolní

svět se chová jinak. Bojím se, že se z Evropy stane ekonomický skanzen. Inovačními lidry už nějaký čas nejsme. Asijské i americké firmy rády a rychle obsazují pozice, které Evropa opouští.

Jinými slovy, environmentální témata jsou nutná, ale ta debata by měla být globální...

To je to, na co narážím. Emisní povolenky má pouze Evropská unie a snižuje tím konkurenceschopnost svých firem na světových trzích. Dopady uvidíme v následujících letech. Vezmeme konkrétní problém, plasty. Evropa je globálním lídrem v třídění plastů a byla by jím, i kdyby nepřijímala žádné směrnice v tomto smyslu. Mediálním hitem jsou plasty v moři. Ale devadesát procent jich vzniká v Asii. Když Evropa zakáže jednorázové plasty, neznamená to v globálním měřítku vůbec nic. Evropa musí ve svých environmentálních výzvách nejprve hledat shodu s klíčovými hráči, s USA, Čínou, Indií, Ruskem. Pokud ji nenajde a bude pokračovat tím směrem, kterým se vydala, opravdu to hrozí evropským průmyslovým skanzenem.

Neobstojí zelená námitka, že tam vznikají proto, že jsme právě deindustrializovali Evropu a přesunuli výrobu do Asie?

Nemyslím. Trh je globální. A největší trh s největší spotřebou je právě v Asii a je to trh velmi vyspělý, protože právě evropské firmy pomáhaly zvednout v minulých letech asijské standardy.

Nicméně Green Deal je realita. Co může to obří zadlužení znamenat pro české firmy?

Určitě růst nákladů, mluvíme o nárůstu ceny emisních povolenek, a to není virtuální problém, ten se promítne do reálných cen. Možná s dvou či tříletým zpožděním, ale promítne. A firmy už to pociťují dnes. Řada z nich je na hraně toho, aby za ně byla schopna platit. Když byla cena pětadvacet euro za tunu, brali jsme ji jako limit, který

je maximálně možný, víc že ekonomika neunesla. Dnes je to dvojnásobek. Takhle utahovat šrouby nejde donekonečna. Řada firem přežívá z podstaty, ale jsou to plátcí daní a zaměstnavatelé. Je to dost nebezpečná hra, domeček z karet se může zhroutit.

Existuje nějaká obrana? Někdy firewall?

Ukazovat reálný obraz, o což se země Visegrádu snaží. To je ale to jediné, mít samostatnou politiku s ohledem na naši velikost v podstatě nelze.

Témata, o kterých se bavíme, u nás nejvíce postihnou kraje, které už dnes jsou, snad s výjimkou kraje Moravskoslezského, na spodních příčkách ekonomické výkonnosti. Karlovarský kraj, který znáte velmi dobře, je mezi nimi...

To je bohužel pravda. Je tu Fond spravedlivé transformace, který by měl do tří nejpostíženějších krajů, k těm dvěma zmíněným patří ještě kraj Ústecký, dostat asi čtyřicet miliard korun na pomoc. Smysl je správný. Ale bylo by velkou chybou utratit ty peníze po milionech za drobné projekty. Mohou být bohubilé, ale to dnes nestačí, musíme hledat projekty, které změní ráz kraje. Hospodářské komory všech tří krajů jsou si toho vědomy a upozorňujeme na to. Musíme k transformaci přitáhnout ty největší hráče v regionech, musíme sem další velké podniky přivést. Je totiž pravda, že malé a střední podniky mají největší podíl na HDP a zaměstnanosti, mají silný inovační potenciál, ale nemají sílu v krátkém čase přinést regionu zásadní proměnu. A všechny tři regiony ji potřebují jako sůl. Nejsem si ale jistý, že kraje jsou připraveny.

Které projekty byste viděl jako zásadní?

Všechny, které mají potenciál provést region obdobím dekarbonizace. Ale nesmějí být jejich nositeli prázdné instituce, které vzniknou a zaniknou. Musíme pracovat s živými firmami a institucemi. A zásadním problémem třeba v Karlovarském kraji je transformace školství. My si můžeme pořád dokola opakovat, že kraj by měl přivést nějakou prestižní vysokou školu či univerzitu, ale když nebude vybudován základ v podobě odpovídající sítě středních škol, nikdy se to nepovede. A podmínkou je vážná a seriózní diskuze mezi privátním a veřejným sektorem o tom, jaký obraz by kraj měl mít za osm deset let.

Zkusíte načrtnout svůj obraz Karlovarska?

Kraj musí pomoci Sokolovské uhelné. Ne penězi, ale v rámci revitalizace pozemků je potřeba vytvořit funkční podnikatelský ekosystém a přivést nové průmyslové firmy. A pro ty je klíčové, jestli seženou kvalitní pracovní sílu. Jsme tedy znovu u školství. Můj obraz Karlovarska je obrazem průmyslového kraje se zachováním potenciálu pro cestovní ruch a lázeňství, které tu je tradiční. Kraj ale nejdříve musí najít jejich symbiózu a vytvořit podmínky pro rozvoj. ■

PETR KARBAN

ŠKOLENÍ A WEBINÁŘE

(Výběr červen 2021)

17. 6. 9 klíčových kroků, jak psát texty, které skutečně prodávají (On-line webinář)

Obsah je král. A dobrý text umí vzbudit pozornost a jasně předat zákazníkovi hlavní sdělení každé reklamy. Má však svá pravidla. Odhalte je!

Pište poutavé, svěží a zábavné texty, které komunikují benefity vaší firmy a značky! Pronikněte do tajů prodejních textů. Získejte užitečné tipy, triky a konkrétní návody pro svou vlastní praxi v reklamě a marketingu.

22. 6. Ovládněte taktiky marketingu! 6. díl z cyklu Dělejte moderní marketing i s malým rozpočtem (Seminář, Praha)

Investujte svůj čas i peníze rozumně. Odhalte nejefektivnější reklamy z různých odvětví. Využijte skvělé příležitosti a získejte know-how od marketingového profesionála Milana Formánka, který pracoval 14 let v Red Bull marketingu, školil a konzultoval pro 500+ organizací.

Bestseller 2019–2020

29. 6. Jak vybrat ty nejlepší zaměstnance v jakékoli době? (Seminář, Brno)

Jen s kvalitními lidmi může vaše firma růst a prosperovat. Odhalte, jak jich mít ve firmě co nejvíce, nebo jak je poznat mezi těmi současnými. A říkáte si, že je nemožné udělat z kuchaře obchodníka? Ale kdeže!

*Lucie Spáčilová, excelentní personalistka s 20letou praxí vám ukáže, jak rozpoznáte opravdový potenciál člověka ještě před jeho nástupem do vaší firmy. **Novinka***

Podívejte se na detaily a další školení na:

www.komora.cz/kurzy

Green Deal: Dotlačení do zelených pozic

Zelená dohoda pro Evropu, kterou představila Komise v prosinci 2019, je všeobjímající dokument, který má do roku 2050 Evropu dotlačit ke klimaticky neutrální. Záměrně používám slovo dotlačit, neboť v řadě případů půjde o zelenou tranzici navzdory vůli, zavedeným zvykům, sociálním standardům, a zároveň bude dohoda výzvou pro technická řešení.

Zelená dohoda je tedy plánem, jak naši ekonomiku a společnost proměnit v udržitelnou.

Vedle znečištění ovzduší zahrnuje tento plán také ochranu biologické rozmanitosti či zavádění oběhového hospodářství. Bezpochyby se všichni shodneme, že je potřeba se o naši planetu lépe starat. Děláme to pro nás a pro generaci našich dětí. Máme prostředky, jak nahradit stará špinavá řešení novými čistými a známe dopady produkce a spotřeby na životní prostředí. Méně se však shodneme, jak takový přechod zrealizovat či jaká řešení považujeme za udržitelná.

Různá východiska, různé zájmy

Různý úhel pohledu zastávají jednotlivé zájmové skupiny, ale také samotné členské státy, neboť každá země má jiná východiska. Z pohledu byznysu prosazujeme, aby byl přechod na zelenou ekonomiku přiměřený aktuální situaci, bral v potaz technické, geomorfologické a přírodní podmínky jednotlivých států, nastavil reálné a neměnné cíle a neohrozil konkurenceschopnost evropského průmyslu. To předpokládá, že Evropa musí postupovat společně s ostatními mocnostmi. Zelená dohoda má proto dimenzi vnitřní, tedy směrem k členům Unie, a zároveň vnější směrem ke globálním part-

i Japonsko. Dobrou zprávou pro Evropu je v tomto ohledu změna kurzu americké administrativy, tedy opětovné připojení k cílům Pařížské dohody a proklamace stát se klimaticky neutrální do roku 2050. Připomeňme si, že cílem Pařížské dohody je omezit globální oteplování na 1,5 až 2 °C, což přepokládá snížení celosvětových emisí skleníkových plynů o 25 až 50 %. Polovinu předpokládaných emisí uhlíku v roce 2030 budou představovat USA s Čínou, tudíž jejich aktivity v této oblasti určí, zda se plnění cílů Pařížské dohody celosvětově podaří. Čína si stanovila, že se stane klimaticky neutrální od roku 2060. Vedle velkých znečišťovatelů je z pohledu EU neméně důležité, aby se k těmto cílům přidaly země, které s ní sousedí, a nedocházelo například k přesunu evropského průmyslu za hranice EU. Takovým krokům by mělo zamezit nové uhlíkové clo, určitý mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, na jehož přípravě nyní EU pracuje.

Cílem je bezemisní Evropa 2050

Klimatické cíle proměňuje v zákonné povinnosti pro EU a její členské státy nový klimatický zákon. Dubnová neformální dohoda mezi Radou a Evropským parlamentem, jež musí být ještě potvrzena, stanovuje radikální závazek snížení emisí

JAK EVROPA SNIŽUJE EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

1990 – 100 %

2030 – 57 %

2040 – ??? %

2050 – 0 %

nerům. V rámci vnitřního nastavení budou pro snižování emisí vodítkem redukční cíle do roku 2030, v tuto chvíli to je neformálně potvrzený závazek snížení emisí skleníkových plynů do roku na nejméně 55 % ze současných 40 % a odpovídající revize a iniciativy představené v rámci balíčku Fit for 55. Jednotlivé iniciativy předkládá Komise postupně v tomto roce. Co se týče vnější dimenze, budou se klimatické požadavky promítat například do obchodních a investičních dohod EU a budou předmětem diskuze na celosvětové úrovni.

Kde je zbytek světa?

EU bude při vyjednávání s globálními partnery v rámci mezinárodního klimatického dialogu usilovat, aby ji v plnění cílů následovali. Podobně jako EU si rok 2050 za klimaticky neutrální zvolilo

skleníkových plynů do roku 2030 na nejméně 55 % ve srovnání s úrovněmi z roku 1990. Evropská komise v návrhu stanovila 55 %, kdežto Evropský parlament jej zvedl na 60 %. Vyjednávací Rady zastupující členské státy se nakonec s Evropským parlamentem shodli na 55 %. Členské státy však učinily ústupek europoslancům v tom, že souhlasily s omezením příspěvku odstraňování uhlíku z využívání půdy, zemědělství a lesnictví. Dostaly tak závazek od Evropské komise, která přislíbila, že v létě navrhne legislativní změny ve využívání půdy a lesnictví s cílem zvýšit EU ambice v oblasti klimatu na 57 % do roku 2030. Reálně tedy hovoříme o cíli ve výši 57 %. Cíl pro rok 2040 bude navržen nejpozději do šesti měsíců od první globální revize Pařížské dohody, tedy v roce 2023. Po roce 2050 je pro EU metou vypouštět jen takové množství emisí,

Green Deal počítá při snižování energetické náročnosti i s využitím umělé inteligence – proto předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen s delegací navštívila v loňském roce AI Xperience Center, špičkové pracoviště bruselské Vrije Universiteit.

Foto: Alexandros Michailidis / Shutterstock.com

kteří je schopná pohltnout. Tento cíl je kolektivní, tudíž se nejedná o národní cíle a Evropská komise pomůže vytvořit cestovní mapy dekarbonizace pro průmyslová odvětví, která o to požádají.

Na podniky dopadne legislativní smršť

Seznam konkrétních kroků, jak se stanoveným cílům přiblížit, uvádí 12 iniciativ v rámci balíčku Fit for 55. Bude to legislativní smršť, která se dotkne téměř všech sektorů. Možná se to některé firmy nedotkne přímo, ale bezpochyby se to dotkne některého z jejich obchodních partnerů v rámci dodavatelského řetězce. Konkrétně se jedná o revizi systému EU pro obchodování s emisemi (ETS), mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, nařízení o sdílení úsilí, revizi směrnice o obnovitelných zdrojích energie, revizi směrnice o energetické účinnosti, revizi nařízení o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví, snižování emisí metanu v energetickém sektoru, revizi směrnice o energetické dani, revizi směrnice o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, revizi nařízení, kterým se stanoví výkonnostní normy pro emise CO₂ pro nové osobní automobily a pro nová lehká užitková vozidla, a revizi směrnice o energetické náročnosti budov. Poslední neméně důležitou iniciativou je revize třetího energetického balíčku pro plyn. Vedle balíčku Fit for 55 Komise představí iniciativu o udržitelných výrobcích a revizi směrnice o ekodesignu, dále strategii pro oběhovou elektroniku, návrhy z oblasti udržitelné a inteligentní mobility a balíček o biologické rozmanitosti a netoxickém prostředí. Tím však výčet zelených iniciativ nekončí. Vedle balíčku Fit for 55 Komise chystá další novinky.

■ EUROPOSLANCI VE SVÝCH DOPORUČENÍCH POŽADUJÍ, ABY BYLA STANOVENA ZÁVAZNÁ PRAVIDLA O NÁLEŽITÉ PÉČI, KTERÁ BY SPOLEČNOSTEM ULOŽILA POVINNOST IDENTIFIKOVAT, ŘEŠIT A NAPRAVOVAT ASPEKTY SVÉHO HODNOTOVÉHO ŘETĚZCE, KTERÉ BY MOHLY NEBO MOHOU NARUŠOVAT ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. JINÝMI SLOVY, KAŽDÝ PODNIK JE ODPOVĚDNÝ ZA UDRŽITELNÉ CHOVÁNÍ VŠECH SVÝCH DODAVATELŮ A JEJICH DODAVATELŮ...

Plyn i jádro stále předmětem sporů

Zelená nit se prolíná celou řadou evropských iniciativ. Zasahuje do oblasti financování podnikání, do řízení firem, ale třeba i do oblasti digitalizace, kde Komise tlačí na snižování ekologické stopy. V oblasti investic, bez nichž není přechod a transformace ekonomiky na klimaticky neutrální možný, chce Evropská komise investory motivovat k investicím do čistých zdrojů. Naopak chce utnout přístup špinavých zdrojů ke kapitálu. Výčet udržitelných zdrojů uvádí Komise na seznamu takzvané taxonomie. Patří mezi ně výroba elektřiny a tepla z větrné nebo solární energie, výroba baterií,

produkce biopaliv a další. Pro Českou republiku je však zklamáním, že ze seznamu vypadlo jádro a zemní plyn, které považujeme za důležité při tranzici. Pokud se máme odklonit od uhlí, potřebujeme nějakou vhodnou alternativu, za kterou v tuto chvíli oba zdroje považujeme. Plyn a jádro jsou politicky citlivé zdroje a jsou předmětem dlouhodobých diskuzí na evropské scéně, přičemž důrazné tlaky nevládních organizací budících vášně v Evropském parlamentu racionální debatě příliš nepomáhají. Kde budeme brát energii, když nevystačí obnovitelné zdroje? Logicky se budeme muset poohlížet po dovozu. Pak si ale musíme položit otázku, zda chceme být závislí na dovozech ze zemí mimo Unii.

Strašák náležité péče o udržitelnost

Vedle zelených investic se Komise také zaměří na zelené řízení podniků, návrh má předložit v letošním roce. Hospodářskou komoru značně znepokojila doporučení Evropského parlamentu přijatá v březnu ohledně náležité péče v oblasti udržitelnosti. Europoslanci ve svých doporučeních pro iniciativu Komise totiž požadují, aby byla stanovena závazná pravidla EU o náležité péči, která by společností uložila povinnost identifikovat, řešit a napravit aspekty svého hodnotového řetězce (všechny operace, přímé nebo nepřímé obchodní vztahy, investiční řetězce), které by mohly nebo mohou narušovat životní prostředí. Jinými slovy, že každý podnik je zodpovědný za udržitelné chování všech svých dodavatelů a jejich dodavatelů a jejich dodavatelů... Dle nových pravidel pro lepší regulaci bude Komise také u každého svého návrhu zkoumat jeho příspěvek k udržitelnosti.

Miliardy na zelenou

Plnění Zelené dohody vyžaduje uvolnění obrovských investičních nákladů, mj. na odklon od uhlí a modernizaci elektroenergetického sektoru. S velkou částkou se počítá v národním plánu obnovy, ze kterého by mělo jít dle slov místopředsedy vlády 41 % na boj s klimatem. Národní plán obnovy bude financován z evropského nástroje pro oživení a odolnost a pro ČR se předpokládá 172 miliard korun přímých zdrojů a půjčky do výše 405 miliard korun. Z národních zdrojů bude uvolněno 28 miliard korun. Spadají sem i prostředky z nového fondu pro spravedlivou transformaci, na jehož čerpání mají nárok tři české uhelné regiony – Moravskoslezský, Karlovarský a Ústecký kraj. České firmy budou moci čerpat prostředky na zelenou tranzici z nových strukturálních fondů či z programů EU řízených přímo Komisí. Na zelené inovace bude možné čerpat prostředky například z programu EU Horizont Evropa a LIFE. Zásadní je, aby měla ČR ucelený pohled na financování transformace, a to jak z evropských, tak i z národních peněz, a v neposlední řadě, aby vynaložené prostředky přinesly kýžený efekt. ■

ALENA MASTANTUONO,
delegátka HK ČR při EUROCHAMBRES a členka EHSV za HK ČR

ČEZ ESCO

Green energy

VAŠE BUDOUCNOST MÁ ZELENOU

- Jak zůstat stejně efektivní a přitom spotřebovávat méně?
- Jak nezatížit investiční rozpočty, ale přesto realizovat úsporná řešení?

ČEZ ESCO – nejsilnější partner v oblasti zelené energetiky – pro vás má odpověď.

Více informací naleznete na
www.cezesco.cz/greenenergy

Do Česka dorazil Countdown

V červnu představí zelené inspirace pro firmy i municipality

Foto: TED Countdown / Stephen Wilkes

Ve Veletržním paláci v Praze se 19. a 20. června uskuteční první české vydání nové celosvětové iniciativy Countdown, která má pomoci zviditelnit a akcelarovat inovativní řešení klimatické krize. Na konferenci vystoupí téměř tři desítky předních českých odborníků z oblastí energetiky, dopravy, inovace materiálů, potravin, zemědělství a ochrany přírody.

Cílem české odnože, která dostala jméno TEDx Národní, je komunikovat pozitivní myšlenky a pomoci jejich české implementaci. Stojí za ní Matěj Prokop, podnikatel, konzultant a aktivista, který se skrze zkušenosti z dlouholetého cestování a znalosti světové gastronomie dostal k problematice potravinových řetězců, jejich dopadů na životní prostředí, zemědělství a změny klimatu. Impulzem podle jeho slov byl nedostatek prostoru, který se tématu klimatické změny v Česku věnuje. „Vnímám, že u nás v Čechách tak trochu chybí nějaká důvěryhodná mezioborová platforma pro podporu opatření v oblasti klimatu. Máme tu sice široké spektrum expertů věnujících se důležitým tématům, ale mezi vědeckou a akademickou obcí a veřejností mnohdy zeje komunikační propast. Přitom často odborníkům jenom není dán prostor se ke svému oboru nějakou pro lidi vstřebatelnou formou vyjádřit,“ popisuje situaci Matěj Prokop.

Matěj Prokop, hlavní kordinátor projektu

Spolu se všemi světovými projekty TED Countdown chce i její česká verze zviditelnit inovativní řešení, dát prostor nápadům a inspirovat k akci na lokální úrovni. Čím naopak nechce být, je přehlídka hrozeb a katastrofických scénářů. Jak říká Matěj Prokop: „Chceme komunikovat hlavně

pozitivní myšlenky, reálná řešení a vize. Žádné strašáky, žádné poukazování na to, co nefunguje a co se ‚nějak‘ musí změnit.“ Hlavním cílem TEDx Národní je dát institucím, zákonodárcům, zástupcům veřejné správy, firmám, občanským iniciativám i jednotlivým občanům návod, jak se na nízkoemisní udržitelné budoucnosti podílet.

Dva dny, pět oblastí, tři desítky odborníků

V rámci dvoudenní konference TEDx Národní odborníci z různých odvětví společně chtějí nabídnout možná řešení často komplexních problémů změny klimatu v českém prostředí. Program zacílený na pět hlavních témat, tedy energetiku, dopravu, materiály, potraviny a ochranu přírody, bude rozdělen první den do pěti panelů, na nichž vystoupí téměř tři desítky českých odborníků z oblastí od využití vodíkových technologií až

po výzkum materiálů budoucnosti. Mezi řečníky budou například Martin Sedlák, programový ředitel Svazu moderní energetiky, odborník na obnovitelné zdroje a energetickou soběstačnost, Eliška Knotková, designérka pracující s novými materiály umožňujícími environmentální udržitelnost, Ondráš Přibyla, specialista na komunikaci, který bude hovořit o způsobu sdílení informací a příběhů o klimatické změně a o rozdílech mezi narativní a fyzickou realitou, dále Jaromír Bláha, expert na ochranu lesních ekosystémů a divoké přírody působící v Hnutí Duha, Petr Rokůšek, byznysmen, vizionář v oblasti udržitelné ekonomiky a moderní energetiky, či Barbora Chmelová, expertka v oblasti tropického zemědělství, rozvoje venkovských komunit a udržitelnosti v kontextu klimatické a environmentální změny. Druhý den konference pak vyplní přednášky doplněné workshopy, interaktivními panelovými diskuzemi a networkingem.

Palčivé otázky dneška

Jak v Česku ročně zachránit 27 tisíc tun jídla? Vyplatí se budovat cyklostezky, nebo máme raději uvolnit části měst pro stavbu silnic? Budeme nosit boty z řas a izolovat budovy houbovými vlákny? Proč přestali být Češi klimaskeptici? A jak se bude český stát bránit v klimatické žalobě, kterou na něj podaly portugalské děti? Odpovědi zazní právě na červnové konferenci TEDx Národní ve Veletržním paláci a my přinášíme hlavní myšlenky českých expertů, které mohou být i zajímavou byznysovou příležitostí. Ostatně, česko-americký profesor Milan Zelený již léta tvrdí, že „ecology is a business“.

Spory o klima

Klimatickým změnám věnuje svou přednášku právnička Eva Balounová, specialista na klimatické právo a právo životního prostředí. O právních sporech souvisejících s klimatickými změnami se u nás příliš nemluví. Ve světě jich už ale proběhlo nebo probíhá přes 1 700 a jejich počet se od roku 2017 téměř zdvojnásobil. Jde o žaloby proti rozšiřování letišť a uhelných dolů, právní spory s velkými fosilními společnostmi, ale i o kauzy, kde je obhajoba v trestním řízení používána jako nástroj k přitažení pozornosti k nutnosti ochrany klimatu. Řada žalob míří i na vlády států, včetně Česka. Česká vláda již čelí dvěma žalobám; první byla podána portugalskými dětmi, druhá letos v dubnu českými občany.

Zachraňme jídlo

Jak v Česku ročně zachránit 27 tisíc tun jídla? Jídlo je naopak oblast, ke které má vztah doslova každý z nás. Řešení se pokusí nastínit Anna Strejcová, ředitelka spolku Zachraň jídlo. Podle výsledků tříletého výzkumu se 56 % uvedeného množství vyhodí v kuchyni, 30 % zbývá na talířích po zákaznících a 14 % tvoří nevydané hotové pokrmy. Právě v možnosti darovat hotová jídla se skrývá jak šance omezit plýtvání potravinami, tak pomoc

TED COUNTDOWN

Nový projekt platformy TED zaměřený na témata spojená s omezením dopadů klimatických změn byl zahájen v říjnu 2020 celosvětovou online konferencí. Během ní promluvila řada osobností, mimo jiné Ursula von der Leyen, Christiana Figueres, princ William nebo papež František. Navazující akce probíhají ve více než 440 městech a komunitách celého světa. Vystupují na nich přední světoví odborníci z oborů, jako je obnovitelná energetika, nové materiály, cirkulární ekonomika, bezemisní doprava, ochrana a udržitelnost životního prostředí. Diskutují s nimi vědci, investoři, urbanisté, umělci, zástupci státní samosprávy i lokálních samospráv. Propojená síť odborníků a aktivistů z různých odvětví, která má ze série konferencí vzejít, má připravit témata a nástiny jejich řešení pro nadcházející podzimní summit OSN o změnách klimatu COP26.

Vše podstatné o projektu i záznamy z pražské konference na stránkách

<https://tedxnarodni.cz>

mnoha lidem v nouzi. Na workshopu představí Anna Strejcová s kolegyní Denisou Rybářovou legislativní, hygienické, ale i daňové otázky spojené s darováním. Přiblíží tak praxi běžnou v okolních evropských státech i způsob, jak ji nastartovat v českém prostředí.

Houbová vlákna a udržitelné igelitky

Do futuristického světa nových udržitelných materiálů uvede účastníky TEDx Národní Eliška Knotková, designérka, lektorka a konzultantka zaměřená na inovativní technologie a cirkulární ekonomiku. V její přednášce se objeví podrážky bot z přemnožených sinic, zateplení budov houbovým myceliem i textilie barvené bakteriemi. Zároveň s těmito takřka sci-fi koncepty zazní i komplexní zamyšlení nad životními cykly současných materiálů, díky kterým může mít například

plastová taška menší environmentální dopad než papírová či bavlněná.

Cyklostezky, nebo dálnice?

Je pro Českou republiku lepší vzít si příklad z Nizozemska, tedy v kombinaci veřejné dopravy, chůze a kol, nebo z USA, kde se boří části měst, aby daly prostor autům? Tak zní jedna z otázek, na které odpoví Vojtěch Benedikt, specialista na rozvoj a revitalizaci měst, jejich udržitelný rozvoj a dopravu. Během praxe na zahraničních projektech se podílel na transformacích historických městských center i na návrzích nových městských celků na zelené louce. Své vystoupení nazval Udržitelná minulost a budoucnost dopravy ve městech, což je shodou okolností i oblast, které se věnuje v Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy, a odhalí tak i způsob, jímž metropole nahlíží svou budoucnost.

Konec klimaskeptiků v Čechách

Zbavit diskuzi o klimatické změně vyhraněných emocí, přesunout ji k racionální, fakty podložené debatě a zároveň ji udržet přístupnou a zajímavou pro každého člověka. Tak by se dal shrnout jeden z největších úkolů současnosti. Zároveň je to oblast, které se věnuje Ondráš Přibyla, teoretický fyzik, který se od vědy přesunul ke komunikaci. Na pódiu přiblíží způsob, jak komunikovat složitá témata v době, kdy debaty na sociálních sítích i články v médiích ovládají namísto faktů emoce. Že to je možné, dokládá jeho mezinárodně oceňovaný projekt Fakta o klimatu, který dokáže přeložit pro laika nepochopitelné analýzy do srozumitelných vizualizací a má zásluhu i na tom, že Češi přestávají být klimaskeptici. Jak sám Ondráš Přibyla říká: „Přes 80 procent Čechů je přesvědčeno, že klimatická změna probíhá. 70 procent Čechů souhlasí s názorem, že má Česká republika snižovat emise nezávisle na ostatních zemích.“

Je to jen pouhých pět myšlenkových konceptů z konference, již se Česko zařazuje mezi více než 440 měst celého světa, v nichž probíhá debata o boji s klimatickými změnami zastřešená prestižní komunikační platformou TED. Iniciativa Countdown, do které TEDx Národní patří, propojuje přední světové experty, vědce, aktivisty a vizionáře s investory, urbanisty, umělci, podnikateli, zástupci státní správy i lokálních samospráv a s běžnými občany. Společnou diskuzi se snaží nacházet nové přístupy k řešení problémů. Ta budou nejen tématem podzimního summitu OSN o změnách klimatu COP26, ale bezesporu představují i podnikatelské příležitosti. ■

PAVLA UMLAUFOVÁ

Investujeme miliardy do udržitelné budoucnosti a otevíráme se startupům

„Za poslední tři roky jsme investovali v Česku dvacet pět miliard korun. Letos to bude dalších sedm. Postupně realizujeme náš cíl být emisně neutrální. Kdo si nedává podobné cíle, nepatří do 21. století,“ říká Tomasz Wiatrak, generální ředitel skupiny ORLEN Unipetrol.

Jste jednou z nejmohutnějších investujících firem v Česku. Co je důvodem?

Naše odvětví prochází zásadními změnami a my chceme být aktivní součástí tohoto procesu. I tak tradiční průmysl, jako je náš, může být udržitelný, inovativní a časem i emisně neutrální. Změna již nastává. Není tak nápadná a rychlá jako v jiných odvětvích, ale to souvisí s naší mohutnou infrastrukturou, kterou je nutné za obrovských investičních vstupů postupně přebudovat. My neplánujeme a nekalkulujeme v řádech let a milionů, ale v řádech desetiletí a miliard.

Kam směřuje petrolejářský průmysl?

Technologický pokrok umožnil zvýšit efektivitu a otevřít nové segmenty. Přišli jsme s novými produkty a minimalizovali dopad výrobních aktivit na životní prostředí. Dnes je významným zdrojem našich příjmů petrochemický segment. Nabízíme nejrůznější druhy plastových prvoproduktů, z nichž poté vznikají výrobky, které známe z našeho každodenního života – například materiály pro stavebnictví nebo automobilový průmysl, ale také kosmetiku, oděvnictví, hračkářství a další.

Sniž se dosud klíčová role ropy jako základní suroviny?

Světová ekonomika je dnes primárně založena na užívání produktů z ropy. A té je stále dost. Byly objeveny nové, efektivnější a ekologičtější způsoby těžby a zpracování. Ropný průmysl tedy i nadále bude hrát klíčovou roli. Bude se ale postupně zvyšovat podíl alternativních energetických zdrojů a díky tomu poroste využití dříve odpadních surovin jak ve výrobě pohonných hmot, tak plastů. Uhlíková stopa produktů ve výrobě i při následném použití se bude snižovat.

Tímto směrem tedy proudí vaše investice?

Naším cílem je postupná dekarbonizace energetických a výrobních jednotek a implementace technologií, které umožňují masovou výrobu pokročilých biopaliv a plastů z rostlinného či plastového odpadu na principech cirkulární ekonomiky. Společně s naší matkou, nadnárodní skupinou Orlen, chceme být do roku 2050 emisně neutrální.

Tyto změny tedy budou impulzem i pro českou ekonomiku...

BYLY OBJEVENY NOVÉ, EFEKTIVNĚJŠÍ A EKOLOGIČTĚJŠÍ ZPŮSOBY TĚŽBY A ZPRACOVÁNÍ ROPY. BUDE SE POSTUPNĚ ZVYŠOVAT PODÍL ALTERNATIVNÍCH ENERGETICKÝCH ZDROJŮ A DÍKY TOMU POROSTE VYUŽITÍ DŘÍVE ODPADNÍCH SUROVIN. UHLÍKOVÁ STOPA SE BUDE SNIŽOVAT.

Foto: archiv ORLEN Unipetrol

Již jsou. Jen v posledních třech letech jsme proinvestovali dvacet pět miliard korun. Postavili jsme výrobní jednotku vysokohustotního polyetyleny a nyní stavíme další jednotku na výrobu dicyklopentadienu, což je produkt, po kterém je na světovém trhu velická poptávka. Uskutečnili jsme také kompletní revizi a modernizaci obou našich rafinérií v Litvínově a Kralupech nad Vltavou. To všechno jsou miliardové investice. A další nás čekají. V tomto roce to bude dalších sedm miliard. Dodavatelských firem, které se na realizaci našich investic podílí, a tedy z toho přímo i nepřímo profitují, jsou stovky. Navíc chceme na inovátorských projektech spolupracovat s menšími dravými firmami. Proto připravujeme setkání malých firem a startupů nazvané ChemTechNext, na kterém představíme oblasti, ve kterých jsme připraveni naše investice realizovat.

Nedávno proběhla tiskem zpráva, že jste rozšířili svůj nákup ropy o nové země.

Ano. I to je náš příspěvek pro stabilitu české ekonomiky. Ještě před pěti lety jsme odebírali pět různých typů ropy ze tří zemí. V loňském roce to bylo již deset různých typů z devíti zemí. V Litvínově zpracováváme převážně sirnatou ropu REB z ropovodu Družba. V Kralupech nad Vltavou zpracováváme sladší ropu z moře. V poslední době jsme nejčastěji zpracovávali mix nízkosírné ropy

z Ázerbájdžánu a americké WTI. Testujeme i ropu z Afriky nebo Severního moře.

Jaké plány rozvoje máte s maloobchodní sítí Benzina ORLEN?

Do modernizace a rozvoje naší sítě ročně investujeme přes miliardu korun. Na Slovensku, kam jsme vstoupili loni, vidíme velký růstový potenciál. Máme tam dvacet čerpacích stanic, z čehož je čtrnáct v provozu a šest ve fázi modernizace, a brzy se chceme dostat mezi největší hráče. V Česku upevňujeme vedoucí pozici. Máme tu 420 čerpacích stanic, většina z nich je doplněna o rychle rostoucí segment občerstvení Stop Cafe. Ten je tak úspěšný, že jsme se rozhodli vyjít s tímto konceptem do center měst. V únoru jsme otevřeli první Stop Cafe prodejnu s občerstvením v pražském Karlíně a do konce roku přidáme další dvě. Druhá polovina roku bude ve znamení vodíku. Nainstalujeme první vodíkové plnicí stojany v Česku, konkrétně v Praze a Litvínově. Poté budou následovat vodíkové stojany v Brně, Plzni a v dalších městech. Vodíkové stojany doplní elektrické dobíjecí stojany, které společně s našimi partnery ve velkém instalujeme na naše čerpací stanice. Významně se podílíme na rozvoji bateriové a vodíkové elektromobility v Česku a přispíváme tak k zachování její mezinárodní konkurenceschopnosti. ■

PAVEL KAIDL

KOMORA+

ZPRAVODAJSKÝ PORTÁL HOSPODÁŘSKÉ KOMORY ČR

INFORMACE PRO
VAŠE PODNIKÁNÍ

NYNÍ I NA **SEZNAM.CZ**

- + garantované informace ze světa podnikání a byznysu
- + názory, analýzy, studie, trendy i pohledy z praxe
- + expertní a vzdělávací materiály
- + dění v Hospodářské komoře od okresů až po ústředí
- + identifikace příležitostí pro tuzemské firmy
- + úspěchy a inspirace českého byznysu

www.komoraplus.cz

Příroda je zero waste

S Ivanem Baťkou, majitelem břevclavské společnosti Fosfa, o ekologii, environmentálních trendech české a evropské současnosti a o tom, že princip zelené fabriky není trendem třetího tisíciletí.

Foto: COT group

Rád aplikujete baťovské ideje a principy. Jak jde dohromady Baťa s moderními environmentálními tématy?

Já myslím, že velmi dobře. Baťa se zabýval ekologickými tématy ne proto, že by tehdy byla sexy, ale že pro něj byla přirozenou součástí uvažování. A jsou také součástí služby. Podstatným rysem Baťovy výjimečnosti byla komplexita jeho služby, proto byl nejlepším výrobcem obuvi na světě. Byl ale svého času také jednou ze sedmi největších globálních firem světa a věřím, že kdyby pokračoval, měl by Amazon dříve než Bezos a byl by na Marsu dříve než Musk. Součástí baťovských principů je zelená fabrika, on si velmi dobře uvědomoval, že lidi motivuje i prostředí. A stejná je i Fosfa, my jsme zelená fabrika. Dlouhodobě a systematicky odstraňujeme staré ekologické zátěže, bouráme staré budovy, rušíme staré provozy, neustále snižujeme exhalace, spotřebu vody, produkci odpadů. Vždyť příroda je ve skutečnosti zero waste.

Je některý z environmentálních imperativů důležitější?

Nevím, jestli důležitější, ale já jako velký problém vidím vodu, která je nenahraditelná. Je příčinou migrace i válek. Proto u nás je cílem číslo jedna hospodaření s vodou. Ne proto, že voda je drahá a my hledáme ekonomický efekt, ale vadí mi,

kolik jí spotřebujeme. A ona do budoucna v ceně jistě poroste a nakonec nám to ekonomický efekt přinese, ale není to naše motivace. Máme projekty, které v příštích pěti letech sníží naši spotřebu vody ve výrobě o pětadvadesát procent. A mám předstihu, že i s těmi pěti procenty, co nám zůstanou, budeme pracovat v nějakém uzavřeném okruhu. Ale to je zatím jen představa. Oproti tomu realitou jsou naše vertikální farmy – produkují superpotraviny, ale hlavně oproti konvenčnímu zemědělství ušetří devadesát procent vody. Z dnešního pohledu se zatím zdá, že zemědělství tak, jak je známe, nahradit nelze. Problém je, že ono na jedné straně vytváří potraviny a bez toho se neobejdeme, ale na druhé straně je obrovským znečišťovatelem planety. Dlouho se na rozdíl od průmyslu nemodernizovalo, nevyvíjelo. A je zřejmé, že potřebuje impuls a nový směr. Za druhý významný bod považuji odpady. Proto naše výrobky Feel Eco jsou navrženy nejen jako zdravotně nezávadné, ale také jako plně recyklovatelné, nezatěžují přírodu a stoprocentně se rozloží. Účinností přitom předčí i ty výrobky konvenční. V Kanadě jsem viděl hezky pojmenovanou snahu o efektivní nakládání s odpady: Reduce, Reuse, Recycle... Ale dá se jít ještě dál, namísto Recycle vidím New Process nebo New Product. Prostě odpad využít pro něco nového, co bude sloužit. A třetím bodem, který

mě zajímá, jsou exhalace a energetika, dvě oblasti, které v příštích několika letech totálně změníme, máme již připraveny masivní investice. Všechno, co dnes ve Fosfě děláme, je zelené. Zajímavé je, že to začalo ještě v historii, kdy se Fosfa jmenovala Schramovy závody. Tehdy podnik najal zahradníky z Lednicko-valtického areálu, kteří položili základy zeleně v areálu. A v tom také budeme pokračovat, nádhernou inspirací jsou Semiramidiny babylonské zahrady, město na okraji pouště, které díky zeleni poušť ani nevnímá.

Nezní slovní spojení ekologická chemička paradoxně?

Já už se slovu chemička bráním, chci se vymanit z téhle škatulky. Vše kolem nás je chemie. My jsme mnohem více potravinářská firma, pokud bych nás chtěl někde zařadit, pak drtivá většina našich produktů má potravinářské atesty a většina aplikací fosforu směřuje do potravinářství. Bez fosforu by nebyl na naší planetě život a navíc nemá v přírodě substitut. To, že s ním umíme pracovat tak, jak umíme, je naše velké privilegium, je to jedinečná kompetence a máme na ní založenou jedinečnou službu, kterou rozvíjíme. Ale vedle toho vzniká řada jiných výrobních aktivit, všechny jsou navázány na službu zákazníkovi i planetě. A protože naše produktové portfolio je širší, vidím Fosfu jako výrobně inovativní společnost, to je asi nejvýstižnější. Proto i naše heslo Life Science.

Jak vnímáte evropské environmentální proudy?

Rozporuplně. Cíl neustále se posouvat a zlepšovat je správný. Ale říci, že od zítřka bude všechno jinak, to je zjevný nesmysl. Toho zlepšení se totiž dá dosáhnout jen trvalou prací, ne řečmi, vizemi a proklamacemi, které následující den zabijete jinými řečmi, proklamacemi a vizemi. „Talk is cheap,“ říkají Američané. Disruptivní myšlenky jsou skvělé, ale když nepřijdou, je třeba jít cestou postupných kroků. My jsme o přírodu dlouho nedbali a teď v dobré víře vytváříme zrůdu. Rád bych se pletl, ale současné snahy spíše povedou k tomu, že se Evropa stane nekonkurenční a přebýrokratizovaná. Budou ji dusit nereálné cíle, na které dnes EU a její různé komise vynakládají peníze, které jim nepatří, které berou budoucím generacím a přerozdělují je na nesmyslné, státem a jeho úředníky definované projekty. Výsledky podobných postupů a činů již známe z komunistické minulosti... To přece nemůže a nebude dlouhodobě fungovat. ■

PETR KARBAN

Replast

Ekologicky a funkčně řešené výrobky

podlahové desky a komponenty
pro dopravní značení

PRODUKTY:

- ✓ Podlahové desky
- ✓ Zpolamovací a vodící prahy
- ✓ Kabelové mosty
- ✓ Obrubníky a carstopy
- ✓ Podkládací kostky

POUŽITÍ:

- ✓ Eventy, výrobní haly a sklady, zemědělství
- ✓ Pozemní komunikace
- ✓ Ochrana kabelů a hadic
- ✓ Parkoviště a parkovací stání
- ✓ Pod lešení a mobilní buňky

Rychlá montáž
a demontáž

Vyrobeno ze 100%
recyklovaného PVC

Stabilita
a protiskluznost

Nesnadná hořlavost
a chemická stálost

Odolnost vůči
klimatickým podmínkám

Český
výrobek

Ke Karlovu 21,
301 00 Plzeň

tel.: +420 371 108 280, 284
fax: +420 371 108 283

E-mail: replast@replast-plzen.cz
www.replast.cz

Foto: archiv OlifeEnergy

Možnost efektivního nabíjení přímo ve vaší firmě je základem pro úspěšné fungování elektrické flotily. Česká společnost OlifeEnergy nabízí řešení pro firmy všech velikostí, včetně pokročilých systémů řízení spotřeby energie. Jak jich využít pro různé scénáře firemního nabíjení?

Nejefektivnějším a obvykle také nejlevnějším způsobem nabíjení firemních elektromobilů jsou vlastní nabíjecí stanice. Mezi jejich hlavní výhody patří samozřejmě fakt, že nabíjení je kdykoliv k dispozici podle vašich potřeb. Dalším benefitem je pak to, že spolu s chytrým řízením odběru energie umožňují maximálně využít levné elektřiny, případně i vlastních zdrojů, jako je solární energie. Jak ale vybrat správný systém?

Nabíjecí stanice

Základem je samozřejmě volba samotných nabíjecích stanic. Pro menší firmy a pomalejší nabíjení jsou vhodné nabíječky na střídavý proud (AC), které v nabídce OlifeEnergy zastupují jak nástěnná zařízení Wallbox a Doublebox (se dvěma nabíjecími body), tak stojanové AC stanice. Navzájem se neliší možnou rychlostí nabíjení, která činí maximálně 22 kW, ale stojanové stanice již v základu obsahují řadu pokročilých funkcí a umožňují elegantnější instalaci například tam, kde je bude používat veřejnost.

Pokud je zapotřebí nabíjet rychleji, tedy typicky pokud se uvažuje použití pro veřejnost, nebo tam, kde služební vozy musí v krátkém čase opět vyrazit, jsou řešením stejnosměrné (DC) stojany o výkonu 30, 60, 90, 120 nebo až 150 kW. Nejvyšší nabízený výkon odpovídá současné generaci nabíjecích stanic Tesla Supercharger, což samozřejmě znamená i odpovídající rychlost nabíjení – u běž-

ného elektromobilu by k nabití na 80 % mělo stačit zhruba půl hodiny. Oba typy nabíjecích stanic je v systému samozřejmě možné podle potřeby kombinovat.

Řízení příkonu a odběru

Častým problémem však je nikoliv nedostatek výkonu na dané nabíječce či stojanu, ale nedostatek rezervovaného příkonu pro celý areál nebo instalaci, ať již kvůli jeho nedostupnosti, nebo příliš vysoké ceně. V takovém případě je řešením zařízení OlifeEnergy SmartMeter, které dokáže řídit v reálném čase výkon jednotlivých nabíjecích míst tak, aby nikdy nedošlo k překročení celkového příkonu nebo nasmlouvaného povoleného odběru ve čtvrt hodinovém úseku.

Neméně důležité je pro firmy udržovat kontrolu nad tím, kdo a jak z nabíjecích míst energii odebírá. To v případě systémů od OlifeEnergy zajišťuje autorizace jednotlivých uživatelů pomocí RFID čipů. Jednotlivé uživatele je navíc možno spravovat prostřednictvím cloudového systému a vytvářet tak například jejich hierarchii – ta může určovat mimo jiné i prioritu nabíjení nebo dávat různým uživatelům přístup k různým nabíjecím místům.

Kontrola díky cloudu

OlifeEnergy Cloud navíc umožňuje i chytrou administraci nebo sledovat spotřebu jednotlivých

uživatelů či jejich skupin jak za dané období, tak i v reálném čase. Samozřejmostí je také možnost energii rozúčtovat, ať už mezi jednotlivá oddělení, či sekce nebo například vyúčtovat soukromou spotřebu zaměstnanců.

V neposlední řadě je pak všechny nabíječky OlifeEnergy, od základního nástěnného Wallboxu po nejvýkonnější DC Charger, možné zapojit do veřejné sítě OlifeEnergy.Net. Ta umožní pomocí mobilní aplikace nabíjet i třetím stranám, přičemž platba za dodanou energii je zpracovávána za pevný měsíční poplatek, bez dalších srážek nebo poplatků. To skýtá široké možnosti pro podniky, které potřebují kombinovat nabíjení vlastních vozidel s poskytnutím nabíjení jako služby klientům a zákazníkům.

Optimální řešení ale nakonec vždycky závisí na požadavcích daného podniku. Může sahát od jediné nástěnné nabíječky pro firmu s jedním až dvěma vozy až po složitější systémy. Obvyklá je například kombinace několika nástěnných nabíječek pro auta, která se nabíjejí přes noc, s „rychlými“ AC nebo DC stojany pro zákazníky nebo rychlé nabíjení firemních vozů. Konkrétní řešení je ale optimální konzultovat přímo s odborníky z OlifeEnergy, kteří pomohou navrhnout systém klientovi přesně na míru. ■

VOJTĚCH DOBEŠ

Každý Čech vytrídil loni v průměru skoro 67 kilogramů odpadu

Češi v posledních letech dokazovali zbytku Evropy, že třídít umí a že je třídění baví. Loni ale skutečně překvapili – třídění se nevzdali ani během pandemie, a dokonce třídili s větší intenzitou. Díky tomu vytrídil každý obyvatel České republiky 66,8 kilogramu odpadu. Vyplývá to ze statistik zveřejněných společností EKO-KOM.

V České republice aktivně třídí odpad již většina lidí. Cesta s vytríděným odpadem k nejbližším barevným kontejnerům se již stala rutinní záležitostí pro 73 % obyvatel ČR a v době pandemie jim tato aktivita zůstala jako jedna z mála vítaných jistot. Každý obyvatel ČR tak za loňský rok vytrídil v průměru bezmála 67 kilogramů odpadu.

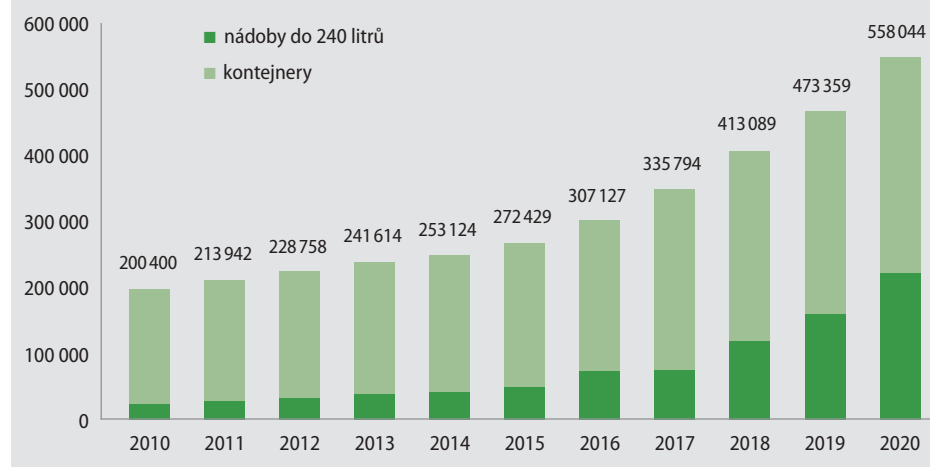
Tři čtvrtiny obalů i plastů jdou na recyklaci

Nejvíce jsme vytrídili papíru 21,4 kilogramu na osobu za rok, následovaly plasty s více než 16 kilogramy, dále pak 15,1 kilogramu skla, přes 13,5 kilogramu kovů a nápojových kartonů každý vytrídil bezmála půl kilogramu. To je meziroční nárůst o více než 1,5 kilogramu. Ve sběrných systémech obcí se loni nashromáždilo přes 713 tisíc

Foto: archiv EKO-KOM

MNOŽSTVÍ BAREVNÝCH NÁDOB NA TŘÍDĚNÝ ODPAD V CELÉ ČR KAŽDOROČNĚ STOUPÁ

Zdroj: EKO-KOM

tun vytríděného odpadu, spolu s vytríděnými živnostenskými obaly to bylo více než 926 tisíc tun obalových odpadů.

Z více než 1,227 milionu tun jednorázových obalů uvedených v roce 2020 na tuzemský trh se podařilo v systému EKO-KOM 76 % předat do procesu úpravy pro jejich následnou recyklaci nebo jiné využití.

Vytríděný odpad z kontejnerů je cennou surovinou

Z odpadů shromážděných v barevných kontejnerech jejich dotříděním na třídících linkách vznikají druhotné suroviny pro recyklační průmysl. Zároveň

s nimi ale vznikají i složky odpadů, které jsou materiálově nevyužitelné. S ohledem na co největší cirkularitu surovin je ale stále větší tlak na to, aby podíl těchto nevyužitelných složek byl co nejmenší a maximum odpadu bylo využito pro materiálovou recyklaci. V současné době jsou zatím velmi obtížně recyklovatelné kompozitní obaly skládající se z více druhů od sebe neoddělitelných materiálů. U plastových lahví jsou pak problematické takzvané shrink sleeves, rukávové etikety. Překážky představují i materiály obsahující různá aditiva či velký podíl barviv a laminované materiály. Tyto obtížně recyklovatelné obaly by tak ideálně měly být v blízké budoucnosti

TŘÍDĚNÍ ODPADŮ V ČR V ROCE 2020

- **73 %** obyvatel ČR pravidelně třídí odpad
- **558 000 nádob** na třídění odpadu je v celé ČR
- **90 metrů** je průměrná vzdálenost z domácnosti k barevným kontejnerům
- **66,8 kg** plastů, papíru, skla, nápojových kartonů a kovů vytrídil v průměru každý obyvatel ČR za rok

nahrazeny lépe zpracovatelnými alternativami, které budou šetrnější k životnímu prostředí.

Třídění odpadu je v ČR pohodlné a dostupné

V ČR máme pro třídění odpadu vytvořeny jedny z nejlepších podmínek v rámci celé Evropy. Kontejnery na tříděný odpad tu máme doslova na každém kroku. Aktuálně je jich v celé ČR už více než 558 tisíc. Jedno sběrné místo tak slouží v průměru jen 112 lidem, v některých jiných evropských zemích to jsou i tisíce lidí na jedno kontejnerové místo. A s vytríděným odpadem to nemáme vůbec daleko – v průměru to k nejbližšímu barevnému kontejneru máme ze svého domova jen 90 metrů, tedy sotva dvě minuty chůze. Kromě nádobového sběru funguje v některých obcích ČR také pytlový sběr. Systém pak ještě doplňují sběrné dvory a výkupny druhotných surovin. ■

LUCIE MÜLLEROVÁ, EKO-KOM

Čistější energie pro města i podniky

Kogenerační jednotky jsou dlouhodobým ekonomicky výhodným řešením

Energetická politika Evropské unie zahrnuje dekarbonizaci teplárenství a přechod tepláren na nové, čistější technologie. Města, obce i velké průmyslové podniky tak musí hledat dlouhodobě ekologičtější a efektivní způsoby vytápění. Stabilizovat dodávky a ceny tepla, zefektivnit provoz tepelného zdroje a ušetřit finance – takové jsou hlavní cíle klientů ČEZ ESCO, kteří již využívají nebo plánují využívat kogenerační jednotky.

Rádu let zkušeností v této oblasti energetiky denně proměňuje do konkrétních aplikací společnost ČEZ ESCO společně se svými dceřinými firmami ČEZ ENERGO a ENESA. Výhody kogeneračních jednotek ocení zejména velcí odběratelé tepla, jako jsou například soustavy zásobování teplem, lokální komunální vytápny, kotelny v nemocnicích, domovech důchodců, hotelích a ve velkých ubytovacích zařízeních, školách, obchodních centrech, lázních a v neposlední řadě také v průmyslových podnicích, kde mohou sloužit i pro výrobu tepla pro technologické účely. Jen v letošním roce oznámila Skupina ČEZ projekty kogeneračních jednotek pro vytápění měst Broumov, Klatovy, Sušice či zásobování energiemi v Domově seniorů v jihočeské Dobré Vodě, či náhradu původně uhelných bloků v elektrárně Dětmarovice. Na začátku roku 2021 společnost ČEZ ENERGO provozovala již více než 147 kogeneračních jednotek s celkovým instalovaným elektrickým výkonem 120 MWe.

Třikrát vyšší účinnost než elektrárna

„Jsme rádi, že i v době covidu-19 můžeme pomoci městům a obcím najít cesty, jak efektivněji využívat energie, šetřit provozní náklady a v konečném důsledku i životní prostředí. Díky této kooperaci našich dceřiných firem jsme schopni zákazníkovi nabídnout nejlepší zkušenosti našich odborníků z oboru teplárenství i energetických úspor,“ říká David Bauer, generální ředitel ČEZ ENERGO, která je největším provozovatelem kogeneračních jednotek v ČR. Nová kogenerační jednotka dokáže vyrábět teplo s účinností kolem 90 %, tedy až třikrát efektivněji než klasická elektrárna sloužící primárně k výrobě elektrické energie. Pro provozovatele to znamená finanční úsporu a minimální dopady na životní prostředí. Projekty realizované společností ČEZ ENERGO jsou bez nutnosti investice ze strany zákazníka. Celá investice i provoz je v režii ČEZ ENERGO a zákazník tak pouze čerpá výhody z provozu zařízení.

Příklady, jak obce šetří rozpočet i ovzduší

Východočeský Broumov letos oznámil, že spolu se společnostmi ČEZ ENERGO a ENESA bude pokračovat ve svých plánech na vybudování chytrého a efektivního městského energetického systému. Tento rok proto zmodernizuje dvě plynové kotelny,

Město Broumov letos zmodernizuje dvě plynové kotelny, které doplní o kogenerační jednotky a fotovoltaické články.

KOGENERAČNÍ JEDNOTKY

Název (z anglického slova cogeneration, tedy spolu-výroba) označuje minielektrárny a miniteplárny, v nichž se společně vyrábí elektřina i teplo. Jedná se o moderní technologii, která šetří palivo, a navíc garantuje vysokou účinnost využití energie, která přesahuje 90 %. V praxi to znamená nejen finanční úsporu, ale i vyšší ekologičnost. Zatímco u klasických elektráren uniká teplo bez využití do okolí, kogenerační jednotka ho dále využívá.

Více informací na:
www.cezescoc.cz

kteří doplní o kogenerační jednotky a fotovoltaické články. Broumov tak získá vysoce účinný energetický systém, který zajistí občanům stabilní dodávky tepla za příznivých cenových podmínek. V okrese Klatovy ČEZ ENERGO provozuje či

buduje nové kogenerační jednotky, a to v Sušici a Klatovech. V Sušici půjde o modernizaci a výměnu stávajících jednotek za nové. V Klatovech pak dojde k instalaci vůbec první moderní kogenerační jednotky v tamní kotelně.

Příkladem z Jihočeského kraje je instalace kogenerační jednotky v sociálním zařízení v Dobré Vodě. Kogenerační jednotka je zde důležitá i pro energetickou nezávislost celé budovy. Například při výpadku proudu zajistí dostatečný výkon pro záložní napájení osvětlení, provozu kuchyně a výtahů. Kogenerační jednotka na zemní plyn bude o elektrickém výkonu 160 kWe, celková účinnost zdroje bude minimálně 93 %.

Kogenerace bude součástí dosud největší uhelné elektrárny v Moravskoslezském kraji. V Elektrárně Dětmarovice ČEZ odstaví na konci roku 2022 nebo nejpozději po topné sezoně 2022/2023 tři uhelné bloky o celkovém výkonu 600 MW. Místo nich vybuduje výkonné kogenerační jednotky, které zajistí kombinovanou výrobu elektřiny a zároveň tepla z plynu pro domácnosti a firmy v Bohumíně a v Orlové.

Výhody kogeneračních jednotek budou součástí plánů Smart City, které rozvíjí město Havířov spolu s ČEZ ESCO. Spolupráce má zajistit efektivnější a ekologičtější systém zásobování teplem. ■

DARINA POVROVÁ

**Speciální doba?
Dejte na
specialisty
na cestovní
pojištění.**

Staráme se o vás, abyste mohli cestovat.
Dokážeme vás **pojistit na COVID-19**
a uznáváme **osobní karanténu** jako
důvod pro storno.

Díky široké síti **center pomoci**
po celém světě a znalosti místních
podmínek vám vždy zajistíme
kvalitní zdravotní péči.

ERVpojistovna.cz

Poradna pro pražské podnikatele

**Hlavní město Praha a Hospodářská
komora** společně na podporu
pražského podnikání

pravniporadna.praha.eu

Změna myšlení je prvním krokem k cirkulární ekonomice

Cirkulární ekonomika – slova, která často slyšíme nebo čteme, ale jejich význam si mnohdy neumíme zcela přesně představit. Cirkulární ekonomika neboli oběhové hospodářství je na pořadu dne nejen v Evropě a v jejích institucích, ale stále větší měrou také na úrovni České republiky. Lidé i podniky si totiž čím dál více uvědomují, že není možné vyrábět donekonečna způsobem, který zdroje pouze čerpá a po jejich využití je do koloběhu žádným způsobem nevrací.

S potřeba a ekonomický růst založený na využívání vzácných surovin, které pouze proběhnou řetězcem „vytěžit – vyrobit – použít – vyhodit“, v 21. století neobstojí. Naopak vyspělost ekonomiky se bude víc a víc posuzovat právě podle toho, jak pracuje se zdroji, jak dokáže prodloužit životní cyklus produktů a minimalizovat odpad jako takový. A je stále jasnější, že si nemůžeme dovolit spotřebovávat více surovin, než kolik jich dokážeme vyprodukovat. Většina materiálových toků má navíc pouze lineární povahu. Nadto poptávka po surovinách neustále roste, takže je v zájmu všech šetrněji nakládat s těmi, které jsme již získali, aby z nich vznikla další hodnota pro ekonomiku.

Miliardy eur úspor

Cirkulární ekonomika nabízí řešení, a to prostřednictvím jejích základních principů, kterými jsou uzavírání toků materiálů ve funkčních a nekončících cyklech, kde suroviny neztrácejí hodnotu. Toho lze dosáhnout zaváděním opatření, jako je prevence vzniku odpadů, ekodesign výrobků, opětovné použití, čerpání energie z udržitelných zdrojů a navrhování takových produktů a služeb, které nemají negativní dopady na přírodní ekosystémy a lidské zdroje.

Aplikace takových opatření by mohla firmám v celé Evropské unii ušetřit 600 miliard eur, což je 8 % jejich ročního obrátu. Tím by se také snížily emise skleníkových plynů ročně o dvě až čtyři procenta. Nový model hospodářství bezesporu otevírá také prostor pro inovace a nová pracovní místa. Cirkulární ekonomika přináší dobré výsledky i na makroekonomické úrovni. McKinsey & Company v roce 2015 odhadli, že díky aplikaci principů cirkulární ekonomiky by se Evropská unie, historicky závislá na dovozu surovin z celého světa, mohla nejen vypořádat se svými environmentálními a společenskými problémy, ale od roku 2030 ušetřit až 1,8 bilionu eur.

Lepší využití zdrojů

Krom oběhového hospodářství není moc dalších alternativ, kterými bychom mohli snížit environmentální zátěž, zlepšit energetickou účinnost i lepší využití zdrojů. Není pochyb o tom, že cirkulární ekonomika představuje pro Českou republiku obrovskou příležitost pro životní prostředí, ale především pro vytvoření zcela nového průmyslového odvětví a ekonomický rozvoj. Potřebujeme

CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040 SE ZAMĚŘUJE NA 10 PRIORITNÍCH OBLASTÍ:

- Produkty a design
- Spotřeba a spotřebitelé
- Odpadové hospodářství
- Průmysl, suroviny stavebnictví, energetika
- Bioekonomika a potraviny
- Cirkulární města a infrastruktura
- Voda
- Výzkum, vývoj a inovace
- Vzdělávání a znalosti
- Ekonomické nástroje

Rozsah zvolených oblastí vychází z předpokladu, že pohled na cirkulární ekonomiku v ČR musí být komplexní a zaměřit se na všechny fáze ekonomického cyklu.

k tomu ovšem srozumitelnou a přímou politiku, jednoduchou legislativu, podporu inovací na všech úrovních a v neposlední řadě také progresivní myšlení.

Na úrovni České republiky je připraven dokument formující nezbytné kroky k tomu, aby náš stát byl prostřednictvím cirkulární ekonomiky dlouhodobě odolný vůči environmentálním hrozbám, rozvíjel udržitelný společenský systém a ještě z toho profitoval.

Jedná se o Strategický rámec cirkulární ekonomiky České republiky 2040 (Cirkulární Česko 2040), který reflektuje nezbytnost prosazení principů oběhového hospodářství v České republice, řadí oběhové hospodářství mezi její priority a který by na podzim roku 2021 měl být schválen vládou České republiky.

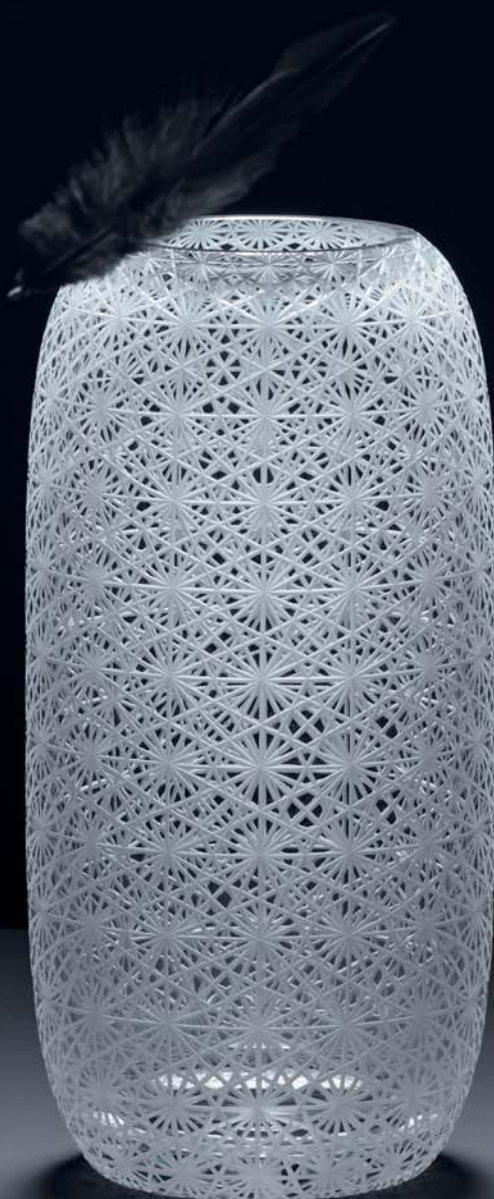
Dokument Cirkulární Česko 2040 má za cíl, aby cirkulární ekonomika přinesla České republice podstatné environmentální, ekonomické a společenské přínosy, jako je zlepšení ochrany životního prostředí, posílení konkurenceschopnosti a technologické vyspělosti, tvorbu nových pracovních míst a zvýšení surovinové bezpečnosti. ■

LENKA JANÁKOVÁ, tajemnice Sekce životního prostředí HK ČR

Rückl
1846

Design plný velkých slov,
okázalých gest a citlivých vyznání
vybroušených s mistrovstvím
a řemeslnou noblesou do
nejkrásnějšího českého křišťálu.
Rückl přichází s novou kolekcí.

Stát by měl podpořit alternativní pohon

Ivan Bednárik je předsedou představenstva a generálním ředitelem Českých drah od loňského prosince. Předtím řídil největší dceřinou firmu národního dopravce ČD Cargo. Přišel v nelehké době. Pandemie koronaviru těžce zasáhla celé dopravní odvětví. Skupina ČD tak skončila loňské hospodaření se ztrátou přes 4 miliardy korun. „Když už dál všechno půjde dobře, máme šanci se na konci roku pohybovat s hospodářským výsledkem kolem černé nuly,“ říká v rozhovoru.

Skupina České dráhy loni vykázala ztrátu přes 4,1 miliardy korun. Největší na tom byla osobní doprava. Co České dráhy v příštích měsících a letech čeká?

Orgány společnosti nedávno schválily Strategii ČD do roku 2030, ve které máme nakreslené jednotlivé kroky. Od těch malých až po nákup vozidel nebo rozvoj opravárenství jako samostatného celku, který dokáže generovat zisk. Její součástí je i změna struktury ČD, což je proces vedoucí ke zjednodušení řízení a ke snížení nákladů. Všechno směřuje k tomu, abychom byli konkurenceschopní na otevřeném trhu.

Kvůli pandemii koronaviru se výrazně snížila mobilita obyvatel, v mezinárodních vlacích chybí zahraniční turisté. Zahraniční železniční dopravci dostali významné finanční injekce. Jakou podporu čerpají České dráhy?

Stejně jako jiní podnikatelé využíváme program Antivirus a získali jsme příspěvky na nákup hygienických prostředků nebo třeba testů pro zaměstnance. To všechno pochopitelně kryje jen část nákladů, většinu platíme sami. A nemluvíme vůbec o malých částkách. Abychom ochránili naše zákazníky a zaměstnance, utratili jsme loni za ochranné pomůcky a dezinfekci jako Skupina ČD skoro 170 milionů korun.

Pokud jde o sanaci ztrát tržeb, máme příslibenou kompenzaci a čekáme na potvrzení Evropské unie. Tuto formu pomoci od státu dostanou i jiní dopravci, není to pomoc určená přímo jen Českým drahám.

Kdy očekáváte, že byste mohli mít peníze?

Věřím, že brzy. Nejsme na nich ale závislí. Máme dostatečnou likviditu, kterou jsme nedávno posílili uzavřením rámcových úvěrových smluv se třemi bankovními ústavami – Raiffeisenbank, UniCredit Bank a VUB. Ty nám umožní čerpat v případě potřeby prostředky až do výše 8,5 miliardy korun.

České dráhy jako osobní dopravce loni přišly na tržbách od cestujících dohromady o více než 4 miliardy korun. Je pomoc státu dostatečná?

Situace v dopravě není po pandemii dobrá zdaleka jen v železničním segmentu. A to ještě nejsme na konci. Vzpamatovávat se z toho budeme minimálně rok, spíš dva. Vítáme každou pomoc, kterou nám stát poskytne.

Foto: Zs archiv ČD

Jakou formu podpory byste jako železniční dopravci potřebovali?

Masivní prostředky jdou do rozvoje železniční infrastruktury, počítá s tím i Národní plán obnovy. To, co chybí dopravcům, je ovšem možnost financování nových vlaků. Například o nutné podpoře nákupu vozidel na alternativní pohon se mluví, ale konkrétní kroky zatím učiněny nebyly. Tyto vlaky jsou o dost dražší a nemyslím si, že jsou například kraje v kondici, aby je celé zaplatily. Je potřeba motivovat objednatele a dopravce, aby chtěli tato vozidla mít. Je to společný zájem – ekologie. Green Deal, jak jej vnímá Evropská unie, nastoluje otázku obsluhy regionů eco-friendly technikou (vlaky na vodík, baterie či alterna-

tivní paliva) a na tuto otázku musí odpovědět stát svou koncepcí veřejné dopravy.

Jak se aktuálně vyvíjejí tržby, splní České dráhy podnikatelský plán?

Letošní podnikatelský plán jsme nastavili velmi konzervativně. Jinak řečeno, počítali jsme opravdu jen s pozvolným návratem cestujících a k nižším tržbám jsme postavili náklady. Realita je ale mnohem horší. V době nejpřísnějších opatření proti šíření koronaviru jsme plán neplnili. I tak si ale myslím, že když dál už všechno půjde dobře, máme šanci se na konci roku pohybovat s hospodářským výsledkem kolem černé nuly. Rozhodující bude druhé pololetí. Ještě stále si myslím, že to můžeme dokázat.

Na závěr trochu odbočíme. Modré srdce, to je hlavní element kampaně, která se objevuje na nádražích i v médiích a která představuje Nadační fond Železnice srdcem. Ten vznikl nedávno, je tomu tak?

Ano, Nadační fond Železnice srdcem zanedlouho oslaví rok od svého založení. U jeho zrodu stály České dráhy a ČD Cargo a postupně se připojily další dceřiné firmy Skupiny ČD. Přispívají do něj i zaměstnanci a široká veřejnost. Z modrého železničářského srdce tak proudí finanční infuze současným i bývalým železničářům nebo jejich rodinám, a to v případech, kdy utrpěli úraz nebo se ocitli ve svízelné životní situaci. ■

VANDA RAJNOCHOVÁ

Šetřit životní prostředí se vyplácí

K udržení růstu a konkurenceschopnosti čeká evropský trh transformace na klimaticky neutrální a oběhové hospodářství. Firmám, které chtějí snížit svou environmentální stopu, nabízí skupina Veolia konkrétní metody a nástroje, jak optimalizovat jejich procesy, snížit energetické výdaje, uhlíkovou i vodní stopu a v neposlední řadě významně ušetřit.

Vboji s klimatickou změnou budou zásadní roli hrát firmy a jejich politiky ochrany životního prostředí. „Ambicí skupiny Veolia je stát se referencí z hlediska ekologické transformace a přispět k řešení současné environmentální krize. Proto se angažujeme v několika rovinách. Například podporou cirkulární ekonomiky a snižováním emisí skleníkových plynů,“ říká Eva Kučerová, ředitelka komunikace skupiny Veolia pro střední a východní Evropu. Jen v loňském roce tvořila cirkulární ekonomika více než 5 miliard eur v tržbách skupiny. Stejně tak se Veolii za poslední roky podařilo snížit emise CO₂ o desítky milionů tun.

Veolia také pomáhá snižovat environmentální stopu svých partnerů z řad průmyslových firem, terciárního sektoru nebo municipalit. „Máme dlouhodobou strategii udržitelnosti a skutečné ochrany životního prostředí. Hlavním mottem našeho podnikání je nejen snižování ekologické stopy, ale také chceme naše know-how nabídnout našim zákazníkům a pomoci jim v jejich ekologické transformaci,“ dodává Eva Kučerová.

Synergie energetických a vodohospodářských služeb

Příkladem takové spolupráce je partnerství s Královským pivovarem Krušovice, členem skupiny Heineken. Veolia zajišťuje pivovaru energetické i vodohospodářské služby. Nahrazením původních svítidel úspornými LED svítidly došlo k úspoře 66 % elektrické energie na svícení. Kromě dodávek tepla, chladu a stlačeného vzduchu převzala Veolia zodpovědnost za provoz energocentra a zavázala se k aktivnímu energetickému managementu a vyhledávání potenciálu dalších úspor. Postupně jsou realizovány potřebné investice do obnovy energetických zařízení, čímž je snižována energetická náročnost provozu.

Potenciální úspory nebyly však nalezeny jen v rámci energetické spolupráce. Moderní technologie k úpravě vody pomohly se snížením vodní stopy, využití surové vody kleslo o více než 8 %.

Klíčem jsou inovace

Hledání úspor má nejen ekonomický význam, zároveň se významně snižuje dopad firem na životní prostředí. Klimatická změna je realitou, průměrná roční teplota se v České republice od roku 1961 zvýšila o 2 stupně Celsia. Většina řešení pro zvrácení současného stavu však již existuje. Je to totiž právě průmyslová inovace, která bude hrát zásadní roli v ekologické transformaci Evropy a v dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050. Cestou inovací a technologických řešení se vydala i skupina Veolia

V Tower představuje ukázkou tepelného hospodářství budoucnosti: vytápění pomocí tepla z vodovodní sítě je šetrné nejen k peněžence, ale i k přírodě.

v České republice. Kromě poskytování vodohospodářských a energetických služeb se v rámci skupiny čím dál tím více prosazují chytrá řešení a nové technologie, koncentrované v divizi Veolia Smart Systems.

Nabídka pro průmyslový a terciární sektor zahrnuje komplexní soubor služeb a řešení pro dosažení efektivního a k životnímu prostředí ohleduplného podniku: od energetických auditů přes moderní lokální zdroje energie až po bateriová úložiště nebo průmyslovou automatizaci.

Ekologická transformace budov

V budoucnosti budou zásadní roli hrát energetické parametry budov: až 75 % budov v EU nejsou energeticky účinné. Budovy spotřebovávají přibližně 40 % celosvětové energie, mají čtvrtinový podíl na celkové spotřebě vody a jsou zodpovědné za jednu třetinu emisí skleníkových plynů. Ale jsou

to právě budovy, kde se nachází největší potenciál pro snižování emisí. Spotřebu energií v budovách lze snížit o 30 až 80 % jen za použití známých a na trhu dostupných technologií.

Syndrom nezdavých budov

Samostatným tématem je kvalita vzduchu v budovách, kde trávíme až 85 % našeho času. Dle Světové zdravotnické organizace ročně předčasně zemře 8 milionů lidí kvůli znečištěnému vzduchu, skoro polovina pak kvůli znečištěnému vzduchu uvnitř budov. Řešení kvality vnitřního vzduchu se proto stalo jednou z hlavních priorit napříč skupinou Veolia. Nabídka zahrnuje nejen monitoring ovzduší a identifikaci zdrojů znečištění, ale i návrh konkrétních a na míru šitých řešení, která sníží zdravotní riziko na minimum a zároveň zlepší kvalitu života uvnitř budov. ■

FILIP BROŽ, VEOLIA

Foto: archiv Veolia

Alžbětiny lázně (Lázně V), Karlovy Vary

Lázně prospívají všem, ne pouze lázeňským hostům

Význam terapeutické krajiny

Pojem terapeutická krajina poprvé definoval Wilbert Gessler v roce 1992. Podle něj se jedná o konkrétní prostředí, které přispívá k dosažení fyzického, duševního a duchovního uzdravení. V českém prostředí byl pojem lázeňská terapeutická krajina použit v dokumentaci k nominaci Slavných lázní Evropy/The Great Spas of Europe na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. The Great Spas of Europe je právní subjekt sestávající z 11 lázeňských míst ze 7 zemí Evropy, které reprezentují unikátní kulturní a městskou lázeňskou tradici.

Slavné lázně Evropy tvoří skupina zcela výjimečných příkladů jedinečné urbanistické typologie založené na přírodních minerálních pramenech. V rámci nominace je tento termín spojován hlavně s parky a lesy spadajícími do památkově chráněné oblasti lázeňského místa. Definice lázeňské terapeutické krajiny je ale mnohem širší a zahrnuje v sobě současně aspekty přírodovědné, léčebné, urbanistické a kulturně historické. Přesná definice, která by zohledňovala výše zmiňované parametry v českém prostředí, ale chybí a je v současnosti předmětem diskuzí odborníků. Institut lázeňství a balneologie nyní intenzivně pracuje na projektu, v němž by odborníci měli jednoznačně vymezit jak vlastnosti a parametry lázeňské terapeutické krajiny, tak i základní směry rozvoje této krajiny.

Léčebná synergie

České lázeňství je charakteristické takzvanou komplexní lázeňskou léčbou, která v sobě zahrnuje

nejen vlastní léčebné a regenerační procedury, ale také pobyt v určitém přírodním prostředí, v němž dochází k synergii hygienických, environmentálních a estetických předpokladů. Při hodnocení léčebného efektu nelze oddělovat pozitivní účinky minerální vody či jiného léčivého zdroje, jímž může být například plyn či peloidy, ze synergických účinků přírodního prostředí lázeňského místa jako celku.

Lázeňská místa se ve velké míře rozkládají na zlomových strukturách v zemské kůře. Prostřednictvím těchto zlomů se do troposféry dostávají biogenní prvky – sodík, draslík, zinek, vápník, hořčík, mangan či lithium – které jsou důležité pro funkci centrální nervové soustavy, dále pro imunitu nebo snížení hyperreaktivity a podporují i psychomotorickou kondici. Lázeňští pacienti jsou vystaveni působení těchto prvků při pitných kúrách a vycházkách po okolí. Děje se tak zvláště přímo u vývěru zdrojů nebo i nad tektonickými útvary v přírodních léčebných klimatických láz-

ních. Na základě hodnocení krátkodobých a dlouhodobých atmogeochemických měření lze tvrdit, že celkový význam přírodních jevů působících na zlomech v lázeňských místech z hlediska lidského organismu výrazně převyšuje význam plynoucí z jejich funkce pouhého pasivního prostředí.

Roli hraje kvalita ovzduší

V rámci bioklimatologického výzkumu prostředí byly v centru zřídelní struktury zjištěny vysoké koncentrace negativně nabitých atmosférických iontů, které velmi prospívají našemu zdraví. Vdechování těchto částic vede ke zmírnění hyperreaktivity bronchů, zlepšuje se koncentrační schopnost, zvyšuje se psychická výkonnost, dochází ke zlepšení funkce autonomní nervové soustavy. Podmínkou získání statutu lázeňského místa je určitá kvalita ovzduší. Na čistotu ovzduší jsou v lázních kladeny vysoké nároky, vychází se ze skutečnosti, že se v daném místě nachází trvale vždy několik stovek až tisíc lázeňských pacientů,

Karlovy Vary

kteří trpí různými chorobami. I nepatrné znečištění ovzduší, které jinde může být považováno ještě za přípustné, se v lázních pociťuje již jako rizikový faktor. Škodliviny v ovzduší se neprojevují nepříznivě pouze na zdraví člověka, ale poškozují celou krajinu a tím i klimatické poměry příslušné oblasti.

Lázně jsou vždy zelené

Velkou úlohu pro vytváření příznivého lázeňského prostředí a pro přirozenou ochranu bioklimatu lázeňského místa má zeleň. Příhodné bioklima lázní umožňuje klientovi v rámci komplexní lázeňské léčby co nejúspěšnější regeneraci sil a v mezích příslušné léčebné indikace hodnotný návrat do pracovního prostředí. Klimatické podmínky jsou příznivé k léčení, jestliže způsobují vhodné změny reaktivity nebo jiných fyziologických funkcí organismu. Klimatické podmínky prohlašuje pro určité místo za příznivé k léčení ministerstvo na návrh Inspektorátu lázní a zříděl a vychází z lázeňského zákona (č.164/2001 Sb.) a vyhlášky o zdrojích a lázních (423/2001 Sb., § 8–12). Klimatické podmínky jsou ale stejně důležité i v léčebných lázních, kde se využívá jiných přírodních léčivých zdrojů jako hlavního prostředku poskytování léčebné péče. Ochranu a úpravu mikroklimatu lázní možno dosáhnout přirozeným způsobem – dostatečným zalesněním této oblasti. Požadavky lázeňského místa na klimatické, hydrologické a estetické poměry určují lesům v okolí lázeňských míst funkce, bez nichž by provoz lázní mohl být ohrožen nežádoucím oslabením léčebných účinků.

Lesní vůni proti zánětům

Stromy obohacují ovzduší organickými sloučeninami – monoterpeny. Přestože ty se vyskytují ve všech organismech, syntetizovat je dokážou pouze rostliny, bakterie a některé druhy hmyzu. Z evolučního hlediska tyto organické molekuly způsobují buď nepříjemný zápach a chuť pryskyřice, aby odradily určité druhy živočichů, které by se jinak drahocennými květy živily, nebo se naopak staly voňavými atraktanty za účelem opylení. V přírodě nejčastěji se vyskytujícím monoterpenem je α -pinen, protože ho ve velkém

Císařský pramen v Národní přírodní rezervaci Soos

množství produkuje většina jehličnatých stromů. Podle vědeckých studií α -pinen mají protizánětlivé, protirakovinné, antioxidační a neuroprotektivní účinky. Jak ovlivňuje vyšší koncentrace α -pinenu v ovzduší v okolí léčebných lázní vývoj chorob dýchacího ústrojí, je v současné době předmětem samostatného výzkumu Institutu lázeňství a balneologie. Mezi další prokazatelné benefiční účinky pobytu v lesním prostředí patří snižování krevního tlaku, zlepšení kvality spánku, prodloužení jeho délky, snižování hladiny stresových hormonů kortizolu a adrenalinu, dosažení vnitřní rovnováhy.

Lázeňská krajina léčí

Významnou funkci má v celkovém účinku lázeňské léčby také souhra emočních faktorů, kterými rozumíme v pozitivním směru smyslové vjemy a kladné emoce, vnímání krásy krajiny, ticha, příjemné zvukové kulisy, vůně vegetace, úpravy okolí, čistoty lázeňského prostředí... Z tohoto pohledu je důležité harmonické sepětí architektonických a urbanistických řešení lázeňského místa vzhledem k okolní přírodě, odstranění esteticky rušivých elementů krajiny. Úloha lázeňské terapeutické krajiny je velmi důležitá, zejména s přihlédnutím k dalšímu vývoji lázeňství, které bude zaměřeno nejen

na rehabilitaci po skončení akutního stadia nemoci a léčbu chronických onemocnění, ale i na prevenci civilizačních onemocnění a na duševní psychohygienu. Preventivní funkce lázeňské-léčebné rehabilitační péče má široké spektrum zdravotních a ekonomických benefitů – snížené množství spotřebovaných léků, zkrácení pracovní neschopnosti, nižší počet prováděných léčebných úkonů, nižší náklady na sociální péči a v součinnosti s tím menší množství důchodových dávek pro invaliditu, zlepšení kvality osobního života, optimalizaci společenského a pracovního uplatnění. Léčebné lázeňství je vedle nemocniční a ambulantní péče ucelený léčebný systém zakotvený v tradici a doplňující cíleně, všeobecně a systematicky všechny složky v péči o zdraví jednotlivce a populace. V současné době se lázně stávají místem, kde lze nejen hledat, ale právě nacházet rovnováhu mezi tělem a duchem, sebou a okolím. Lázeňská terapeutická krajina je tak jedním z nejvýznamnějších činitelů komplexní lázeňské léčby, jež by měla zaručovat účinnou léčbu a příjemný pobyt a zachovat si při tom svůj specifický lázeňský charakter. A jako taková si zaslouží nejen péči a ochranu, ale i promyšlený rozvoj. ■

Ing. ALINA HUSEVNI, RNDr. PATRICIE HLOUŠKOVÁ, Ph.D.,
a MUDr. LADISLAV ŠPIŠÁK, CSc. / Institut lázeňství a balneologie

Studny jsou tématem dneška

INTEN GROUP

Brněnská stavební firma založená v roce 2012. Dnes se specializuje především na zemní a výkopové práce a infrastrukturu. Má dvě dceřiné společnosti – Pilot Service na speciální zakládání staveb a Vaše studna pro vrtané studny. A pokud se vše podaří, brzy se součástí skupiny stane i moderní developerský projekt.

Osudy firem bývají různé. I relativně mladá firma může být výjimečná, stačí dobré nápady, kvalitní byznysplán a chuť něco dělat. Takhle lapidárně by se dal vykreslit příběh brněnské společnosti Inten Group a jejího majitele Jana Odehnala.

Ten před devíti lety založil malou stavební firmu. Když mu firma, najatá na speciální zakládání u jedné ze staveb, zničila půl zemní desky, rozhodl se, že raději bude i tuhle část stavby napříštit řešit vlastními silami. „Pak už byla naše cesta vlastně trvale vzestupná, z jedné vrtačky byly tři, přibývaly další stroje a další specializace a dnes si troufnu říct, že patříme mezi sedm osm firem v republice, které se na speciální zakládání specializují. Ve spolupráci se zemními stroji a specialisty Inten Group tvoříme tým, který se při stavbě perfektně doplňuje. Samozřejmě do ideálního stavu, kdy bude mít každý stroj svého strojníka, to sice má daleko, ale to je v Česku poměrně velký problém. Nejsou lidi, zvláště chybí na speciální práce. Škola na to žádná není, jedinou cestou je vychovat si vlastní lidi. A upřímně, mladá generace se ke stavbařině zrovna nehrne. Nedávno jsem přijímal stavbyvedoucího, to je hezká historka. Mladý kluk, možná šikovný, ale jeho představa byla, že bude dělat od pondělí

do středy. Nepotřebuju stavbyvedoucího na to, abych za něj musel dva dny v týdnu dělat já,“ shrnuje Jan jeden z největších problémů specializovaných firem. Zahraniční dělníci pro něj na odborné pozice řešením nejsou, nemají v genech starou dobrou strojařinu, se kterou se řada českých a moravských kluků už prostě narodí.

Souboj s pandemií

Z původně nouzového řešení u jedné stavby se nakonec stala jedna z profilových činností a vznikla dceřiná společnost Pilot Service, která se specializuje na speciální zakládání na pilotech. A to je technologie využívána u stovek průmyslových staveb po celé zemi. Poptávku drží také fakt, že i velké firmy typu Metrostav a jim podobných už většinou tyto činnosti zajišťují výhradně subdodavatelsky. „Zájem převyšuje naše možnosti, ale nemám potřebu hnát se bezhlavě za růstem, který pak neustojím. Vlastní letadlo nepotřebuju a chci, aby mě práce bavila

a abych si za ní mohl stát,“ říká Jan. Raději než do letadla investuje znovu do špičkových technologií. Dopady firma pocítila, ale dramatické nebyly. V podstatě se to projevilo tak, že vrcholový management si vzal na dva měsíce dovolenou. „Všechno se v březnu stoplo, vyčkávali investoři i banky. To trvalo zhruba do konce prázdnin. Co bylo nasmlouvané na jaro, to jelo. Ale co bylo v plánech až na podzim, častokrát bylo pozastaveno. Ale třeba i z takových důvodů, že se nepodařilo dovyřídít stavební povolení, protože usnuly i úřady. Takže propad ano, ale nebyly to zrušené projekty, jen se to posunulo na leden letošního roku. Ale to se objevují jiné problémy, zoufalý nedostatek lidí a strmý růst cen. Jestli se dnes bavíme o inflaci, tak bych si tipnul na sedm osm procent za letošní rok. Produkty huti o sto procent. Jsou dneska položky, které musíme dotovat. V zemařině je jen nafta, takže růst cen tolik nepocítíme, ale u pilotů je třetina železa, třetina betonu a třetina práce a tam je nárůst opravdu drsný.“

Rok investorů skončil

Speciální zakládání má svá specifika. Jedním z nich jsou nákladné technologie – jednoúčelový špičkový stroj, který vlastně neumí nic jiného než vyvrtat díru, vyjde i na jeden a půl milionu eur. „Technologie jsou sice nákladné, ale není problém koupit tři vrtačky, mnohem závažnější je opravdu otázka, kdo s nimi bude dělat. Jedna věc je, že kolona, kterou šroubujeme do země, stojí třeba sedm milionů. A když to někdo neumí, taky ji tam může nechat. Ale druhá věc je, že speciální zakládání, hloubkové vrty a piloty jsou nedílnou součástí výškových staveb. A je to obrovská odpovědnost, musí to být perfektně odvedená práce, nemůžu riskovat, že za půl roku přijde někdo, že ve třináctém patře je trhlina, protože je nekvalitní založení,“ vysvětluje nároky Jan. A znovu se vrací k tématu nejbolestivějšímu, kvalitnímu zaměstnanci. „Loňský rok se všechny firmy v panice snažily nabrat veškeré možné zakázky, byl to rok investorů. Ale letoškem cítím, že se to obrací, i velké firmy zjišťují, že nemají s kým dělat. Lidé zkrátka došli. K odborným pracím mi sice zahraniční zaměstnanci nesedí, protože opravdu nemají potřebnou kvalifikaci, ale na běžné

vyhovují Euro VI, tak je to šílené. Nikdy mi nikdo nevysvětlil, proč má mít bagr filtr pevných částic. To je komponenta, která potřebuje čas od času vypálit, což uděláte v osobním autě, ale ne v bagru, který jede den na volnoběh. A když se nevyválí, spadne vám bagr do nouzového režimu a neuděláte nic. Bagr stojí a vás to stojí čas a peníze.“

Studny tak trochu pro radost

Přes určité výhrady majitele k pochybným ekologickým směrnici má Inten Group jeden projekt, který je ukázkově environmentální. A zase vznikl vlastně náhodou. „Kolega stavěl dům a potřeboval studnu. Poptali jsme patnáct firem, odpověděly dvě a volný termín měly za rok a půl. A tak mě napadlo, že by to bylo hezké zpestření. Velká stavařina, to jsou tvrdé lokty a spousta problémů, víc boj než radost. Ale přijet k někomu na zahradu a vyvrtat mu do hloubky dvě stě metrů studnu, aby měl vodu, to je určitě zajímavé i finančně, ale hlavně je to fajnová práce pro radost. A že jsme se tím projektem, který má naše druhá dceřiná firma, střelili do zájmu, o tom svědčí poptávka, jsou dny, kdy se ozve i deset lidí,“ vysvětluje Jan Odehnal. A doplňuje zkuše-

zdát, že když už někdo umí piloty, je vrtání studny jen takovou bokovkou. Opak je pravdou, v obou případech jde sice o díru do země, ale každá vzniká jinou technologií. Aparatura na studnu potřebuje především výkonný kompresor. „A zkuste sehnat kompresor na třicet barů, který dává osmadvacet kubiků za minutu, aby to nebyl nákladák. To umí asi jediná firma na světě,“ s hrdostí vysvětluje Jan. Hrdost je na místě, takový fukar vyjde na šest milionů korun.

Strasti zákona

Z radosti nad vyvrtanou studnou vznikl projekt Vaše studna. Trochu jej komplikuje zákon. Zatímco před lety platila pro studny ohlašovací povinnost, dnes je třeba stavební povolení. A nová legislativa na sebe dává čekat. „Já bych na nový zákon ale úplně nespolehal. Četl jsem původní návrh a četl jsem i ten poslední, protože je to znovu horké téma ve sněmovně, a musím říct, že jak se mi původní návrh líbil a měl jsem pocit, že jde správným směrem, o tom posledním si to nemyslím ani v nejmenším. Spíš mi připadá jako takový zvláštní paskvil, z někdejšího záměru sice něco zůstalo, ale

Foto: Z archivu Inten Group

**WODY V POSLEDNÍCH
PATNÁCTI LETECH VÝZNAMNĚ
UBYLO. TEĎ JE JÍ SICE ÚDAJNĚ
DOST, ALE NESPOLÉHAL BYCH NA
TO, JSEM SI JISTÝ, ŽE JEJÍ CENA
POROSTE. JSME JEDNOU Z MÁLA
ZEMÍ, KDE PITNOU VODOU
ZALÉVÁME ZAHRADY. MŮŽU
POROVNÁVAT Z PRAXE, JESTLIŽE
PŘED DVACETI LETY BYLA VODA
UŽ VE TŘICETI METRECH, DNESKA
VRTÁME V PRŮMĚRU
DO OSMDESÁTI.**

stavební práce jiné než zahraniční dělníky v podstatě neseženete. A jestli je sem nepustíme, nebude tu mít kdo stavět.“

Ekologické normy od stolu

Zkušenost Jana Odehnala potvrzuje, že ani stavebnictví není vůči environmentálním tlakům imunní. Prozrazuje však také, že řada pravidel jsou spíše pravidly pro politické body, dělanými úředníky od stolu a bez znalostí. „Já ekologickým parametrům můžu stokrát fandit, ale když si srovnám dvacet let staré stroje s normou Euro 0 s novými, které

nosti, že voda je opravdu tématem budoucnosti: „Studny tu vrtá řada firem, některé jsou dobré, jiné mají starší vybavení a zvládnou vrtat tak do třiceti metrů. Jenže vody v posledních patnácti letech opravdu významně ubylo. Teď je jí sice údajně dost, ale nespolehal bych na to, jsem si jistý, že její cena poroste. Jsme jednou z mála zemí, kde pitnou vodou zaléváme zahrady. Můžu porovnávat z praxe, jestliže před dvaceti lety skutečně byla voda ve třiceti metrech, dneska vrtáme v průměru do osmdesáti. A my dokážeme opravdu až dvě stě, na studny máme asi to nejlepší, co lze v republice najít.“ Mohlo by se

je tam spousta podivných věcí, které jdou proti původnímu smyslu.“ Ani nefunkční legislativa ale Jana od nových projektů neodradí. A tak se snaží povinnosti v rozběhnutých částech skupiny předávat svým následovníkům a sám se chce věnovat rozvojovým projektům, aktuálně jednomu developerskému v Mikulově. Čímž se vracíme na začátek – i relativně mladá firma může být výjimečná. Stačí dobré nápady, kvalitní byznysplán a chuť něco dělat. ■

PETR KARBAN

Výrok...

Foto: Majka Votavová

„ZAMĚSTNANCI DOSTALI FORMOU ZRUŠENÍ SUPERHRUBÉ MZDY A SNÍŽENÍM ZDANĚNÍ SVÝCH PŘÍJMŮ PODSTATNÉ PŘILEPŠENÍ A NEDÁVÁ SMYSL ZVÝŠOVAT MINIMÁLNÍ MZDU NAD RÁMEC, KTERÝ BUDOU ZAMĚSTNAVATELÉ SCHOPNI AKCEPTOVAT. JSOU TO ONI, KDO POTÁHNOU REKONVALESCENCI ČESKÉ EKONOMIKY,“

KOMENTOVALA VE ČTVRTEK 20. KVĚTNA PŘEDSEDKYNĚ NÁRODNÍ ROZPOČTOVÉ RADY EVA ZAMRAZILOVÁ PŘEDVOLEBNÍ SOCIÁLNĚDEMOKRATICKÉ NÁVRHY MINISTRNY PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ JANY MALÁČOVÉ NA DALŠÍ ZVÝŠENÍ MINIMÁLNÍ MZDY.

KOHO BY ZAJÍMALA REKONVALESCENCE, KDYŽ JSOU PŘED NÁMI VOLBY, PANÍ PŘEDSEDKYNĚ? TO MŮŽETE HRÁCH NA STĚNU HÁZET...

PETR KARBAN

Evropa má svou průmyslovou strategii. Čeká nás revoluce?

Strategii pro evropský průmysl jsme už netrpělivě vyhlíželi. Její původní verze, která vyšla jen den před tím, než Světová zdravotnická organizace prohlásila covid-19 za pandemii, musela být přepracována, aby odrážela aktuální stav ekonomiky. Pandemie si již dlouhou dobu vybírá svou daň a unijní ekonomika prochází změnami, které by si na jejím začátku dovedl představit jen málokdo. Řada potřeb se však za posledních dvanáct měsíců nezměnila a upravadovaný dokument s nimi počítá. Jde především o rozhodnutí EU přejít k zelené a digitální ekonomice, ale i další strategické kroky.

Už dlouho se snažím o to, aby se do středu pozornosti politiků dostaly malé a střední podniky. Jejich výsostné postavení v unijní ekonomice, kde představují 99 % všech podniků, není dostatečně reflektováno a často se na ně úplně zapomíná. Po prvním prolisování nové průmyslové strategie mám však dojem, že by se konečně mohlo podařit tento trend zlomit a zajistit těmto firmám adekvátní zacházení. Jsem přesvědčena, že k tomu paradoxně přispěly samotné malé a střední podniky, které krize citelně zasáhla, ale i přesto celá řada z nich dokázala, že se umí přizpůsobit situaci, přijít na trh s inovačním řešením nebo se zcela přeorientovat. Strategie proto počítá nejen s cílenou finanční pomocí, ale také s lepšími možnostmi investic. Jsem nesmírně ráda, že dokument obsahuje v podstatě překlopení strategie pro malé a střední podniky, kterou představila moje politická skupina v Evropském parlamentu a na které jsem se osobně podílela. Za naprosto zásadní v tomto ohledu považuji příslib snižování regulatorní a byrokratické zátěže a posuzování dopadů nově přijímaných legislativ na malé a střední podnikání v Evropě. Evropská komise si může být jistá, že to bereme vážně a jako

Evropský parlament na to budeme dohlížet. Klíčovým momentem celé upravadované průmyslové strategie je apel na otevřenost ekonomiky EU, avšak s plným vědomím možných rizik a snahou jim předcházet. Ekonomická krize, kterou vyvolala pandemie, odhalila v některých sektorech strategickou závislost EU na dovozu ze třetích zemí. Cestou není stažení výroby do Evropy, ale větší snaha o diverzifikaci mezinárodních dodavatelských řetězců, navazování mezinárodních partnerství a připravenost evropských firem a jejich byznysových strategií včas a správně reagovat, pokud by v budoucnu došlo k výpadku nebo k jiným komplikacím.

Jedna věc je strategie napsaná na papíře, druhá pak to, jak je prováděna v praxi. I v případě průmyslové strategie EU platí, že čas nejlépe ukáže, zda byla připravena správně. Unijní ekonomika je robustní a s tím kalkuluje i tento dokument. Otázkou ale zůstává, do jaké míry se podaří strategii promítnout do každé nově přijímané legislativy v jednotlivých sektorech a zda to bude zároveň dávat smysl i jako celek. Naprosto klíčový bude také přístup členských států, které musí strategii přijmout za svou a překlápat ji do svých priorit a konkrétních kroků nejen v krátkodobém, ale také dlouhodobém horizontu. Jedině tak budeme moct mluvit o revoluci. ■

MARTINA DLABAJOVÁ,
poslankyně Evropského
parlamentu

Foto: archiv poslanecké kanceláře Marty Dlabajové

Materiály a design pro udržitelnější budoucnost

Bez materiálů bychom nepostavili dům, neoblékli se ani neodjeli autem do práce. Materiály jsou také důležitou částí skládanky v rámci současné klimatické krize. 100 miliard tun. Dokážete si takové množství představit? Tolik materiálů celosvětově spotřebujeme za jeden rok, což nezůstává bez následků. Emise skleníkových plynů a dalších znečišťujících látek, narůstající množství odpadů, ztenčující se zásoby neobnovitelných, ale klíčových surovin. To vše s materialitou dneška souvisí. Nabízí se tedy otázka, jestli se

materiály, původci jednoho z globálních problémů, mohou stát také součástí řešení. Já věřím, že ano. Abychom změnili způsob, jakým s nimi zacházíme, musíme nejprve přehodnotit naše zažité způsoby uvažování. Především si připustíme, že nestačí používat selský rozum. Ten nás bohužel při řešení takto komplexního úkolu může přivést do slepých uliček. Například domněnka, že přírodní materiály jsou automaticky udržitelnější než ty syntetické, byla již mnohokrát vyvrácena, a přitom se stále setkáváme s marketingem, který

tato zavádějící tvrzení hlásá do světa. Dalším nešvarem je označování materiálů za recyklovatelné, přestože neexistuje lokální infrastruktura pro jejich přeměnu v druhotnou surovinu. Řešením není tyto materiály zcela zavrhnout. Záleží ale, jak a kde je použijeme. Pokud chceme dosáhnout reálných zlepšení a přispět k řešení klimatické krize, nikoliv k vytváření nových problémů, potřebujeme uvažovat komplexně a získat přístup k relevantním datům. Ty nám může poskytnout analytická metoda Life Cycle Assessment (LCA). Díky ní jsme schopni vyčíslit environmentální dopady výrobku napříč jeho životním cyklem, tedy od získávání

surovin přes výrobu, transport, balení a používání výrobku až po jeho odstranění či znovuvyužití. Zatímco v zahraničí získává LCA stále větší pozornost, u nás se s její aplikací v praxi setkáváme spíše výjimečně. Přitom zapojení této metody již ve fázi designu výrobků přináší opravdu pozitivní změny. Co se materiálů týče, můžeme zjistit například to, jestli je u daného produktu důležitější hledat šetrnější materiálové alternativy, optimalizovat spotřebu materiálů nebo upravit pozornost ke konci životního cyklu – tedy na to, jak s materiály zacházet, když výrobek doslouží. Odhalením takzvaných environmentálních hotspotů můžeme

přispět nejen ke snížení zátěže na životní prostředí, ale také optimalizovat výrobní procesy, logistiku či minimalizovat množství předspotřebního odpadu, a tím i ušetřit náklady. ■

ELIŠKA KNOTKOVÁ,
ekodesignérka,
studio Balance is Motion

Foto: archiv HK ČR

Zamyšlení nad konečnou verzí Národního plánu obnovy

Text Národního plánu obnovy v podobě, která byla schválena vládou a následně odeslána k posouzení do Bruselu na zvláštní, k tomu vytvořené pracoviště Evropské komise, již ve velké míře splňuje měřítko, která jsou na dokument tohoto typu kladená. S dodatkem, že po letném prolétnutí plánů obnovy a odolnosti jiných členských států se pohybujeme kdesi v pásmu mírného evropského nadprůměru. Nijak invenčně nevynikáme, držíme linii našeho hluboce zakořeněného materialistického uvažování, ale současně ničím ostentativně nepohoršujeme, což bohužel nebylo možné říci o textu s názvem Východiska Národního plánu obnovy z loňského října. Pozitivní změna ztělesněná v aktuální verzi nastala především v tom, že nyní již začíná být zřejmé, proč vlastně Národní plán obnovy vytváříme. Tedy jako reakci na pandemii, s níž obsah všech pilířů, komponent a subkomponent Plánu již vykazují jistou významnou souvislost (jak z pohledu řešení jeho následků, tak z pohledu systémového posílení a větší odolnosti před obdobnými budoucími šoky); současně je též patrná jejich vazba s procesem dvojí transformace (zelené a digitální). Struktura Plánu je již podstatně vyváženější z pohledu rozložení jeho finanční alokace mezi jednotlivé pilíře a také obsahově. Je důležité, že z Plánu byly vyřazeny oblasti, které by na Komisi mohly působit jako červený hadr: urychlené odpisy, zpětně uznaná daňová ztráta, krytí nákladů na zvýšení penze: nic proti nim jako takovým, ale do dokumentu tohoto typu prostě nepatří. Je to stejné, jako bychom říkali: všechna tato opatření vytvoří v našich veřejných financích dodatečný schodek; a EU tímto žádáme, ať nám

ten schodek finančně pokryje. Mohlo by z toho vyplynout velké reputační riziko naší dosud nepřilíživé pověsti. Pokud provedeme letmou evaluaci optikou jednotlivých pilířů, je možné za velmi zdařilý označit pilíř digitální transformace, zejména některé jeho nosné komponenty. Za riziko lze v tomto případě považovat spíše implementační stránku projektů s vědomím, kolik prostředků se již v minulosti „utopilo“ v projektech digitalizace a elektronizace veřejné správy bez valného výsledku. Nepřekvapí, že v českém Plánu je nejrobustnější pilíř zaměřený na podporu fyzické infrastruktury a zelené tranzice; je v něm smíchána sada projektů představujících řešení restů z minulosti, zejména u dopravní infrastruktury, s velmi progresivními aktivitami v oblasti energetiky. Zelené dohodě pro Evropu by zřejmě více odpovídalo, kdyby byla váha energetických projektů (jak spojených s obnovitelnými zdroji, tak s úsporami) vyšší. Více povolenou uzdu fantazii si lze představit u cirkulární ekonomiky, kdy bychom měli například vytvořit nové odvětví schopné zpracovávat odpad pro účely stavebnictví a dřevozpracujícího průmyslu. Třetí pilíř zaměřený na lidské zdroje může vzbuzovat obavy, že se nepodaří efektivně využít obrovskou alokaci na vzdělávání, jehož podpora je jinak bez jakékoliv pochybnosti. Zajištění tematicky odpovídajících vzdělávacích projektů v potřebné kvalitě není snadné. Asi nejproblematictější lze nahlížet na čtvrtý pilíř, který zahrnuje též podporu podnikání. Nikoliv proto, co v tomto pilíři je, ale naopak co v něm není. Lze zcela jistě kvitovat posílení ČMZRB a vytvoření jí poskytovaných nových finančních

programů. Bohužel se však v tomto pilíři těžko najde poctivý a zodpovědný „normální“ podnikatel, který nikdy žádnou podporu nevyužil a teď, zasažen covidem, by poprvé o nějakou požádal. Velmi dobře zacílený a moderně vypadající se zdá být pilíř zaměřený na výzkum a vývoj. Totéž lze konstatovat též o posledním šestém pilíři zaměřeném na podporu zdraví. Jen s ohledem na přímou vazbu na hlavní téma tohoto Plánu, tedy pandemii, by bylo možné si představit větší objem finančních prostředků určených pro zdravotní systém. Za zmínku snad stojí ještě několik obecných poznámek. Podnikatel se řídí heslem, že čas jsou peníze. Vyjednávací našeho Plánu obnovy již méně: jsme jedinou členskou zemí, která dostane větší objem podpory z unijních zdrojů až ve druhé splátce pro rok 2023. Neumíme stále stanovit optimální typologii projektů, takže není dost patrné, o jaký typ podpůrného programu se český žadatel uchází. A jsme neuvěřitelně upovídaní; celý náš Plán čítá téměř 500 stránek, v jeho textu je spousta nepodstatné vaty, čímž se stává nepřehledný. Taktéž jeho dikce je velmi úřednická a čtenářsky nekomfortní. Kdyby se celý text zkrátil o dvě třetiny, jeho uměleckému dojmu by to bez újmy na obsahu prospělo. ■

PETR ZAHRADNÍK,
poradce prezidenta
HK ČR

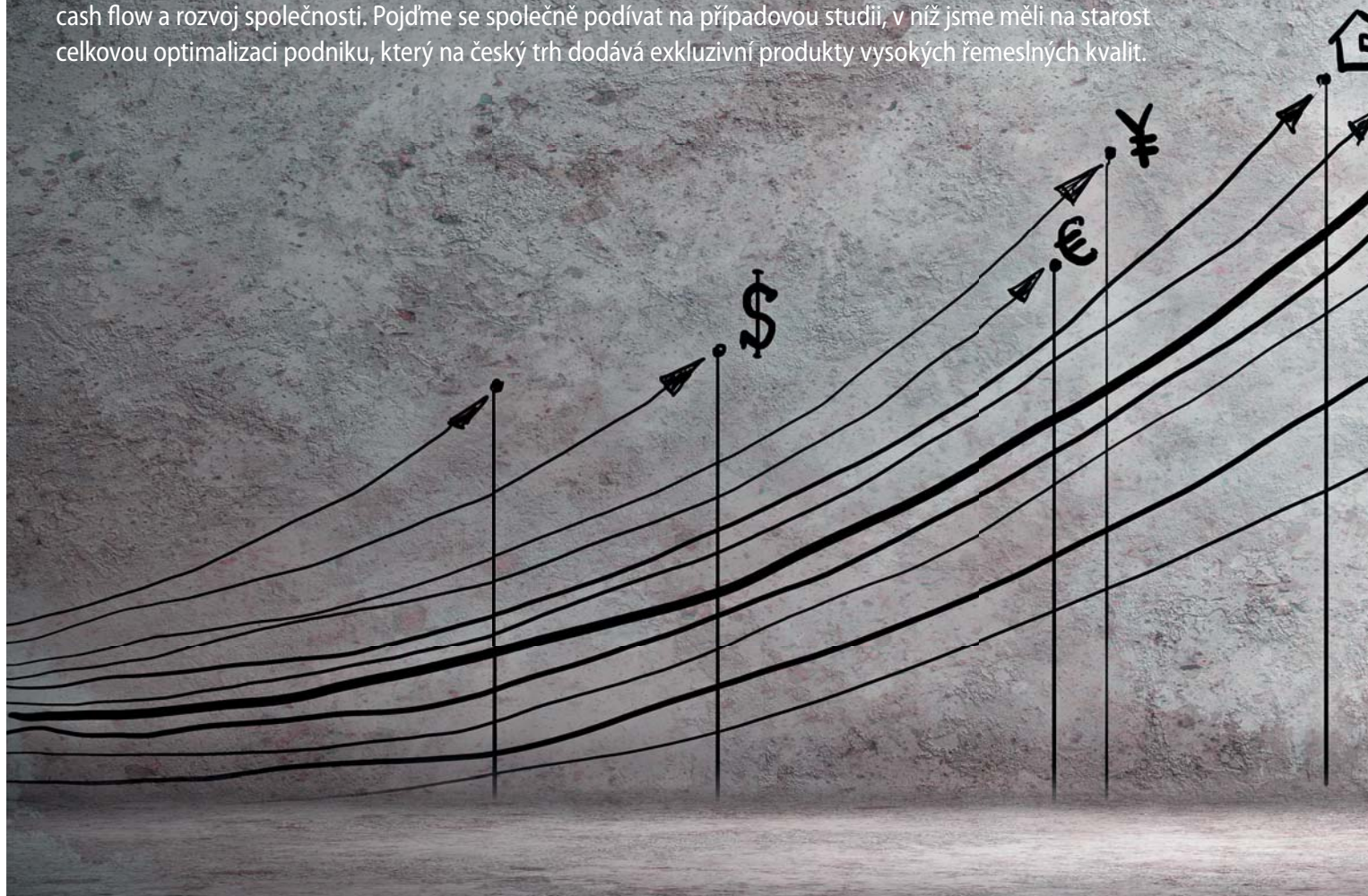
Foto: archiv HK ČR

MÁTE NÁZOR NA DĚNÍ, KTERÉ SE DOTÝKÁ EKONOMIKY A PODNIKÁNÍ?

Podělte se o něj a pošlete nám jej na e-mail redakce@komoraplus.cz. Váš názor nás zajímá!

Optimalizace řízení malé či střední firmy s exkluzivním produktem

Malé a střední firmy často trpí tím, že ne všechny procesy, které se na straně řízení odehrávají, se vyznačují souladem. Cenová politika neodpovídá reálnému obchodování. Tyto momenty mohou značně ovlivnit cash flow a rozvoj společnosti. Pojďme se společně podívat na případovou studii, v níž jsme měli na starost celkovou optimalizaci podniku, který na český trh dodává exkluzivní produkty vysokých řemeslných kvalit.

Jednalo se o společnost do třiceti zaměstnanců, již založili dva kamarádi, kteří propadli kouzlu staveb ze dřeva. Produktům se nedá upřít vysoká přidaná hodnota. Představte si zahradní domek nebo altán z hobbymarketu. To je takové vozidlo nižší střední třídy. Produkty zmíněné malé firmy ale atakují kvalitu, díky níž by se daly přirovnat k mercedesu. Shrňme-li to, společnost byla personálně zajištěná a měla výborný produkt, který velmi dobře odpovídal dnešní orientaci na přírodní materiály nejvyšší jakosti. Přesto se jí nedařilo.

Úloha pro interim manažera

Malá firma je sice kompaktní, není to korporátní moloch s přebujelými procesy, ale ani tak

nemusí fungovat dobře. Jasným ukazatelem bylo záporné cash flow. A na nás bylo rozklíčovat příčiny a zjednat nápravu. Rád bych podotkl, že se primárně nejednalo o krizové řízení. Jako interim manažeři se zabýváme spíše optimalizací a rozvojem, restrukturalizační scénáře nejsou naším koníčkem. Dalším požadavkem bylo firmu rozvíjet. Jenže v týmu, kde obchod i exekutivu dělají převážně majitelé firmy, je to velmi složité. Firma narazila na své limity ploché struktury managementu. Ptáte-li se, proč si nenajali obchodního manažera, bylo to pro to, že již v minulosti tuto funkci obsadili bez valného výsledku. Zbyly po něm jen promrhané prostředky.

Klíčové problémy

Do firmy, které se snažíme pomoci, vždy přicházíme se vstupní analýzou. Je to první krok. A záleží na rozhodnutí majitelů, zda se shodneme na tom, co je třeba zlepšit, a zda budeme schopni kooperovat. Jsou to zásadní, řekl bych, psychologické momenty. Znamená to pustit si do firmy auditora-ředitele zvenčí. Přirozeně zde může panovat nedůvěra, což se ukázalo již během prvních jednání. Třetí plochou se stalo sladění názorů a představ o tom, co pro firmu dokážeme udělat a zda to majitelé dokážou jednotně přijmout. Jeden z nich totiž přítomnost externího interim manažera vítal, druhý ji naopak nakloněn nebyl. Řekněme, že tento postoj byl velmi extrémní.

Ani logicky postavené argumenty nedokázaly tohoto člověka přesvědčit. Došlo na scénář, kdy je součástí pomyslného boardu jak duo majitelů, tak naše firma. Hlasováním se ustanovilo, že dva pro jsou více než jeden proti. Je pravda, že během spolupráce jsme se potýkali s určitou nevolí, ale výsledky nakonec druhého spoluvlastníka přesvědčily o tom, že to smysl má. Odhalili jsme také, proč nejsou náklady v harmonii s příjmy. Když je totiž obchod založen na přátelských vztazích, které předpokládají stále slevy, není možné nikdy dosáhnout rovnováhy, nebo dokonce zisku. To byl pravděpodobně také jeden z důvodů, proč nás spolumajitel zpočátku odmítal. Obchodní politika měla k průzračnosti

daleko. Bylo nutné vyřešit obchodní praktiky, které nebyly ku prospěchu firmy.

První krok k řešení

Se zdravým selským rozumem jsme sedli k počtům a udělali si představu o finančních tocích v podniku. Když máte perfektní produkt, ale nemáte zisk, je jasné, že je špatně nastavený proces cenotvorby ve vztahu k souvislostem – nákladům fixním i variabilním. A také nemáte takovou marži, s níž byste si následné slevy mohli dovolit. Nejprve jsme se podívali na stránku nákladů. Tam jsme učinili nezbytné optimalizace, mezi něž patřila nižší základní mzda zaměstnanců a k tomu bonusy za výkon. Nebývá to populární, ale aspoň víte, kdo je pracant a s kým má následně naopak smysl se rozloučit. Co bylo možné, to jsme seškrtnuli, protože ve firmách, a tato nebyla výjimkou, se občas utrácí za zbytečnosti. Poté šlo o stanovení správné marže. Vše se nastavilo tak, aby se vám na 1 korunu vynaložených nákladů vrátila zpět aspoň 1,30 až 1,50 Kč. Původní propočty tomuto poměru zdaleka neodpovídaly. Zkonstruovali jsme tedy novou cenovou politiku a nachystali také finanční plán, který je při optimalizaci firmy nezbytný.

Redefinice marketingu

Odhalili jsme, že produkt, který firma vyrábí, má velký potenciál nejen v segmentu B2C, ale dokážou jím oslovit i řadu subjektů z oblasti B2B. Tudíž jsme hledali cestu, jak produkt nově nabídnout v kategorii business to business a jak o výjimečných stavbách ze dřeva dát vědět široké veřejnosti. Pro podporu marketingu bylo nezbytné vytvořit nové prezentační materiály, web apod. Od sociálních sítí jsme upustili, zákazník, který chce takový výrobek, jedná totiž trochu jinak než naše mladá generace, která propadla těmto médiím. V tomto odvětví dělají obchod lidé, protože finální produkt je relativně složitý. Proto jsme se rozhodli nejprve do obchodních aktivit mimo majitele zapojit také našeho interim manažera, který firmu dočasně řídí. Bylo nezbytné začít jednat co nejdříve. Stojím si za tím, že k zisku se neprosopíte, obchod je základ. Pokud každý z těchto lidí má nyní deset obchodních jednání týdně, už pouhou matematickou pravděpodobností má více šancí uspět. A ano, obchod jsme nastartovali, příjmy naběhly, cenová politika odpovídala potřebám firmy. Logika situace se obrátila tak, aby všechny strany získaly. Musíte si stát za exkluzivitou produktu, za jeho výjimečností a z cen neslevovat. To je samozřejmě dáno tím, že konkurence v tomto odvětví je samozřejmě velká, ale ne tolik jako například při prodeji parfémů.

Důraz na obchod

Podpora obchodního oddělení zevnitř firmy byla na začátku cestou, jak rychle firmu postavit do latě na straně příjmů. Nového obchodníka do party, který by tuto agendu převzal, jsme oslovili záhy.

Chtěli jsme nového člověka vybrat tak, abychom si za touto volbou stáli stejně přesvědčení jako za našimi interim manažery. Majitelům se pak opět uvolnily ruce na to, aby se mohl podnik rozvíjet, aby mu mohli vtisknout určitou vizi. Nicméně se stále pohybují v operativě, ale mají přibližně o dvacet až třicet procent méně práce. Mohou se více zaměřit na podněty k inovacím, zákaznickou spokojenost, získávání zpětné vazby.

Změny vnitřního chodu

Museli jsme velmi zapracovat na systému komunikace, na delegování, poradách, aby se potřebné informace dostávaly k těm správným uším. To mimo jiné dává vnitřnímu chodu této společnosti nový řád. Bez proaktivního přístupu a vize se to ale neobejde. A tento tón vždy udávají majitelé. Malé firmy velmi často trpí tím, že jejich loď je bez kormidelníka, jen reagují na to, co přichází zvenčí. To je velmi špatné. Je třeba naopak kormidlo držet pevně v rukou a vnímat okolí. Neztrácet ze zřetel ekonomické cíle ani představu o vývoji podniku. A samozřejmě příchodem našeho interim manažera dostala firma také nový impuls. Po 15 letech v podnikání je těžké nemít klapky na očích, pohled interim manažera, který přichází zvenčí, nezaujatě, je velmi přínosný, protože jeho kritickému pohledu neunikne žádný detail, který firmě ubližuje, ale ani žádná příležitost. Aby náš interim manažer nebyl jako samozvaný správce, má nad sebou z naší firmy ještě supervizora. Ten zajišťuje, že plníme cíle zakotvené ve smlouvě, a dohlíží na to.

Hodnocení a výsledky

Hodnotili jsme vstupní analýzou nejen firmu jako takovou, ale také kontext, v němž je zasazena. Podle toho samozřejmě vybíráme člověka, kterého pošleme firmu řídit. Musí mít zkušenosti jak v oblasti výkonné, tak v oblasti odborné – čili ředitele vápenky nebudeme posílat do cukrářského závodu apod. A v neposlední řadě je zde firemní kultura, kde musí fungovat oboustranná chemie. Spolupracovat velmi těsně na všech úrovních firmy i s majiteli prostě není možné bez stejné či podobné společné „chemie“. V tomto případě to bylo náročné, ale nakonec to vše dobře dopadlo a náš klient je velmi spokojený. Během prvního roku se podařilo docílit více než 20procentního růstu. To je výborný výsledek. A podnik roste stále, ačkoli v době koronakrize v roce 2020 jsme viděli určitou stagnaci danou celospolečenskou nejistotou. Na druhou stranu covidový podzim a letošní jaro se nám podařilo zvládnout výborně, nekonal se žádné dramatické propady ani se neuzavíral provoz. Procesy jsme zkrátka přizpůsobili tomu, aby se mohlo pokračovat v produkci jako obvykle a firma i v krizové době stabilně rostla. ■

Jiří Jemelka, J.I.P. pro firmy

Budoucnost doručování je hlavně v přesnosti

ČÍSLA Z PRAXE DODO

- 84 % zákazníků zvolí takový obchod, který je schopen doručit zboží rychleji
- 90 % zákazníků rychlé dodání motivuje k opakovanému nákupu
- Zákazníci využívající expresní doručení se o 47 % častěji vrací a jejich objednávky mají o 65 % vyšší průměrnou hodnotu.

Logistický startup DoDo prošel za šest let své existence rozvojem, který bezmála připomíná americký sen. Miniaturní kurýrní firma se dvěma auty vyrostla po převzetí novým majitelem o několik tisíc procent a stala se jednou z nejrychleji rostoucích technologických společností ve střední a východní Evropě. Majoritní vlastníci Michal Menšík ji vede tak, aby ve svém oboru bořila dosavadní limity, pokud jde o efektivitu i udržitelnost.

Jak velkou roli sehrál před několika lety při rozhodování koupit DoDo fakt, že máte know-how a zkušenosti z firmy Inveo specializující se na stavbu a rozvoj e-shopů?

Roli to hrálo obrovskou. Z naší každodenní praxe v e-commerce jsme věděli, že logistika je Achillovou patou e-commerce. Firmy zkrátka potřebovaly partnera, který by jim dokázal pomoci efektivně převážet po městě zásilky ke koncovému zákazníkovi. A náš předpoklad se rychle potvrdil. Když jsme DoDo koncem roku 2016 kupovali od KKCG Karla Komárky, byla to malinká firma se dvěma auty a deseti kurýry, kteří se po městě pohybovali převážně pěšky nebo pomocí MHD. Nyní má DoDo 600 aut, více než dvojnásobek kurýrů a vozu pro nejvýznamnější e-commerce hráče na trhu. Firma přitom stále stojí na tom samém zapáleném týmu lidí, kteří chtějí změnit svět logistiky a dělat z e-commerce lepší a udržitelnější službu.

Vozy DoDo jezdí na CNG. Hlavním nástrojem pro optimalizaci provozních nákladů

a snižování ekologické stopy je ale vaše vlastní technologicko-logistické řešení, kdy vyhodnocujete velké množství parametrů. Překonal některý z nich svým vlivem na efektivitu celého procesu vaše očekávání?

Jmenovat jeden konkrétní parametr je nesmírně složité. Efektivita přichází právě v momentě, kdy se ta obrovská šíře nasbíraných dat podrobí pečlivé analýze a vznikne komplexní obrázek, ze kterého je patrné, kde zbytečně ztrácíme čas, co a kde by se dalo dělat lépe. V rámci logistických procesů se snažíme měřit a analyzovat prakticky vše – od procesů na skladu, které předcházejí nakládce zboží, přes veškeré aspekty jízdy kurýra, trasy a vytížení vozu až po předávání zboží zákazníkům. Pokud bych měl vzpomenout na jeden sledovaný parametr, jehož vliv na naši efektivitu mě nejvíce překvapil, byla by to korelace mezi stylem jízdy řidiče a jeho chováním k zákazníkům. Kurýři s nejlepší zpětnou vazbou od zákazníků jsou ve valné většině případů také ti nejhleduplnější a nejmírnější za volantem.

U potravin je rychlé doručení nezbytné, DoDo ale vzhledem k pozitivnímu efektu na retenci zákazníků zdůrazňuje důležitost doručení v den objednání i u všech ostatních druhů zboží. Pozorujete v tomto ohledu nějaké rozdíly mezi zákazníky u nás a v zahraničí?

Nabídka kvalitního rozvozu je ceněnou konkurenční výhodou, což potvrzuje například studie výzkumné agentury Perfect Crowd. Podle ní si až 84 procent zákazníků zvolí takový obchod, který je schopen doručit zboží rychleji. Až 90 procent zákazníků navíc rychlé dodání motivuje k opakovanému nákupu. Kvalitní doručení má zkrátka výrazný vliv na zákaznickou zkušenost a dokáže zvýšit pravděpodobnost, že zákazník nakoupí zboží ve vyšší hodnotě. Nám se v rámci pilotní fáze spolupráce s jedním z významných fashion hráčů například ukázalo, že lidé, kteří využívají expresní doručení, se o 47 procent častěji vrací pro další nákup a jejich objednávky mají o 65 procent vyšší průměrnou hodnotu.

Pokud jde o srovnání se zahraničím, musím říci, že česká e-commerce je z hlediska kvality služeb na naprosté špičce. Z osobní zkušenosti vidíme, že třeba v Polsku jsou zákazníci ještě o hodně cenově senzitivnější a kvalita je často až druhý parametr, který u logistiky řeší.

Firma v roce 2015 zahájila svou činnost jako osobní kurýrní služba, která vyřídí různé pochůzky spojené s vyzvedáváním věcí a jejich doručováním. Jak vidíte rozvoj této služby do budoucna?

Ačkoli je pro nás těžištěm byznysu klasická městská logistika pro B2B partnery, služba osobního asistenta je pro nás stále důležitá a vidíme v ní potenciál. Lidé přicházejí na to, že jejich čas je vzácnou komoditou. Existuje už početná skupina zákazníků, kteří zjistili, že za ně spousta pochůzek může vyřešit osobní asistent či kurýr, a oni se tak mezitím mohou věnovat jiné práci nebo třeba rodině. Dříve naši kurýři vyřizovali převážně „úřední“ pochůzky související s prací. V době pandemie se ale výrazně rozrostla skupina lidí, kteří s osobním asistentem DoDo řeší třeba nákup léků a potravin pro své blízké nebo podání zásilky na poštu.

V uplynulém roce zaznamenala velký růst zejména divize DoDo Fresh, která je zaměřena na rozvoz potravin. Jak velký podíl má nyní na celkovém obrátu společnosti?

V segmentu rozvozu potravin jsme opravdu silní. V Česku vozíme pro všechny zásadní hráče na

trhu (od Tesca přes Košík až po nové Tomato.cz) a jednáme i s dalšími tradičně „kamennými“ supermarkety, které se do online prodeje chtějí teprve pustit. S rozvozem potravin se nám navíc daří i expandovat do zahraničí. Již nyní vozíme potraviny kromě České republiky také na Slovensko a v Maďarsku, chystáme se rovněž do Německa a Bulharska. Lidé se během pandemie naučili nakupovat potraviny na internetu, a ačkoli k tomu zpočátku byli spíše donuceni, hodně z nich již u online nákupu potravin zůstalo. Meziročně jsme v divizi Fresh vyrostli zhruba o 100 procent a na celkovém obrátu se rozvoz potravin podílí asi z 50 procent.

Používáte nějaké speciální řešení pro přepravu velmi křehkých věcí? Poškození u takových produktů obecně patří mezi časté stížnosti...

Velkou výhodou našeho řešení je, že zásilka putuje z konkrétního e-shopu přímo k zákazníkovi, a z procesu je tedy vypuštěna mezizastávka v depu. Právě přehlcená depa jsou při přepravě křehkého zboží největším problémem – zásilka je několikrát překládána, putuje z ruky do ruky a nikdo za ni není přímo odpovědný. U nás se zásilkou operuje jen daný kurýr, a poškozené zboží je tedy v našem případě opravdu výjimkou.

Jak postupuje rozvoj franšizové sítě v ČR? A plánujete ji rozvíjet i v dalších zemích?

Franšizový model vidíme jako jednu z cest k dalšímu růstu a již tuto formu spolupráce testujeme. Kvalitu partnerů si pečlivě hlídáme a franšizantům poskytujeme jak kompletní vybavení včetně vozů, tak veškeré technologické zázemí a naše komplexní logistické know-how. To je velká výhoda pro ně i pro nás, protože máme jistotu, že úroveň služby bude vždy odpovídat našemu vysokému standardu. Dosavadní zkušenosti s franšizanty jsou velmi pozitivní a plánujeme tento model dále rozvíjet. Pilotní provoz zatím běží v Česku a na Slovensku, přičemž do budoucna jej chceme aplikovat i v dalších zemích.

Svou logistickou platformu chcete nabízet i externím partnerům. Můžete svou představu popsat blíže?

Úspěch DoDo dlouhodobě stojí na naší vlastní logistické platformě, do jejíhož vývoje jsme investovali již desítky milionů korun, a to s dlouhodobým cílem vnést do logistiky maximální efektivitu. Právě díky naší logistické platformě dokážeme všechny procesy efektivně ladit, průběžně vylepšovat, a hlavně digitalizovat vše, co s logistickými procesy souvisí. Řeč navíc není jen o plánování tras a vytížení vozů, ale také o správě vozového parku, HR procesů, financí, BI a podobně. Poskytování naší platformy třetím stranám je pro nás tedy další cestou, jak v Evropě – a třeba i jinde ve světě – zefektivňovat logistiku. Aby mohlo zboží po městě putovat chytře a udržitelně, nemusí

nutně jet v našem autě. Stačí, když využije naše technologie.

Kde vidíte největší potenciál pro další rozvoj v oblasti přepravy zboží?

Mnoho prostoru pro zlepšení vidím v komunikaci se zákazníkem a ve sdílení informací o stavu zásilky. Pro člověka, který si objedná zboží, je nejdůležitější, aby měl co nejpřesnější informaci, kdy mu zásilka dorazí, a případně se mohl

■ EXISTUJE UŽ POČETNÁ SKUPINA ZÁKAZNÍKŮ, KTEŘÍ ZJISTILI, ŽE ZA NĚ SPOUSTU POCHŮZEK MŮŽE VYŘEŠIT OSOBNÍ ASISTENT ČI KURÝR, A ONI SE TAK MEZITÍM MOHOU VĚNOVAT JINÉ PRÁCI NEBO TŘEBA RODINĚ. DŘÍVE NAŠI KURÝŘI VYŘIZOVALI PŘEVÁŽNĚ „ÚŘEDNÍ“ POCHŮZKY SOUVISEJÍCÍ S PRACÍ. V DOBĚ PANDEMIE SE ALE VÝRAZNĚ ROZROSTLA SKUPINA LIDÍ, KTEŘÍ S OSOBNÍM ASISTENTEM DODO ŘEŠÍ TŘEBA NÁKUP LÉKŮ A POTRAVIN PRO SVÉ BLÍZKÉ NEBO PODÁNÍ ZÁSILKY NA POŠTĚ.

co nejsnáze spojit s kurýrem. Obecně si myslím, že důležitější než rychlost doručení bude jeho předvidatelnost a přesnost. Naším cílem je, abychom doručení zboží v přesných hodinových slotech, jako to známe z doručování potravin, prosadili v celé e-commerce. S přesností ostatně přichází i efektivita – v momentě, kdy zboží dorazí v přesný, zákazníkem vybraný čas, prakticky mizí problematika nepřevzatých balíků.

Čím dál důležitější roli budou hrát také výdejní boxy. Hustá síť těchto boxů zajistí, že kurýr zvládne jedinou zavážkou obsloužit třeba celý blok a zákazník si zboží z boxu vyzvedne v jakoukoli hodinu. Taková rozvážka je navíc časově úspornější a pro koncového zákazníka i levnější.

Co je vaším hnacím motorem v podnikání a co považujete za důležité pro motivaci zaměstnanců?

Naše podnikání je od začátku formované jediným cílem: zefektivňovat rychle rostoucí segment e-commerce, činit ho udržitelnější, podporovat digitalizaci – a zároveň díky tomu všemu zlepšovat služby pro koncového zákazníka. Cílem DoDo je převést co největší objem zásilek co nejmenším počtem aut a s co nejnižší uhlíkovou stopou. Naš další startup Ydistri zase chytí redistribuci skladových zásob bojuje s plýtváním u velkých řetězců. Motivací je tedy především smysluplnost

JAN KAŠPAR, REGIONÁLNÍ KORPORÁTNÍ CENTRUM ČESKÉ SPOŘITELNY V HRADCI KRÁLOVÉ

Čím je specifické financování firmy, která roste tak závratnou rychlostí?

Důležité je být ve střehu a aktivně se zajímat o její potřeby a cíle. Pokud jde o DoDo Czech, její úspěchy na poli logistiky v oblasti e-commerce již dnes nelze v České republice přehlédnout. To s sebou přináší pozitivní referenci a také odpovědnost. Jako Česká spořitelna jsme součástí úspěšného podnikatelského příběhu, který má řadu pozitivních dopadů – od několika stovek pracovních míst přes snižování ekologické zátěže díky maximálně efektivnímu rozvozu až po tisíce spokojených zákazníků. Přístup DoDo s námi hodně rezonuje, protože ve Spořitelně maximálně podporujeme zásady udržitelného financování a podnikání.

Uvnitř banky se o vývoj a strategii DoDo upřímně zajímáme a snažíme se poskytovat vhodné bankovní produkty a maximálně vstřícný servis, abychom k raketovému růstu firmy co nejvíce napomohli. Jsme přesvědčeni, že DoDo bude lídrem na trhu chytré logistiky nejen v České republice, ale významně ovlivní celý logistický trh – minimálně ve střední Evropě. Těší nás, že můžeme být u toho!

Jak konkrétně Spořitelna firmě DoDo při rozvoji pomohla?

Od začátku se nám líbilo spojení chytré logistiky a IT, se kterým se firma chtěla prosadit na logistickém trhu. Věřili jsme obchodnímu záměru IT odborníků, který byl založen na analýze obrovského množství dat s cílem chytrého trasování a současně zvýšení spotřebitelského vnímání kvality nákupu. Ve chvíli, kdy nám DoDo poskytlo kontrakty uzavřené s velkými hráči na trhu e-commerce, už započítí spolupráce nic nebránilo. Po dohodě s kolegy z oddělení řízení úvěrových rizik jsme poskytli první kontokorentní úvěr na pokrytí provozních nákladů, který pravidelně navyšujeme, abychom pomohli financovat již zmíněný raketový růst.

práce, důvěra v tým a takřka neomezená možnost vlastního rozvoje. U nás každý ví, že „sky is the limit“ a že každému nápadu na zlepšení se budeme věnovat. ■

VALERIE SAARA

Expanze pomáhá v rozvoji firem

Nové stroje, technologie, zařízení, software, licence, nová administrativní budova, výrobní areál, jeho rekonstrukce či rozšíření apod., to vše lze pořídit z programu Expanze. Tento produkt nabízí malým a středním podnikům Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB) ve spolupráci s komerčními bankami a leasingovými společnostmi.

Dnes nabízíme tři příklady z praxe, jak program Expanze pomáhá českým firmám růst. Vzhledem k nulovému úroku u úvěru, který poskytuje ČMZRB, a zároveň i díky příspěvku na úhradu úroků u spolufinancujícího komerčního úvěru totiž tento program přináší podnikatelům, kteří shánějí finance na realizaci projektu investičního charakteru, nejvýhodnější nabídku na trhu.

Rozšíření technologického parku

Moravská rodinná firma KOPLAST, která se specializuje na zakázkovou výrobu z deskových termoplastů, před časem došla do bodu, kdy zjistila, že musí svůj technologický park rozšířit o další

výrobní stroje a zařízení. Například o další pětiosé frézovací centrum, výkonnou pec pro temperaci a sušení deskových materiálů před jejich dalším zpracováním, ale třeba i manipulační techniku. Po zvážení různých možností financování se rozhodla pro financování z programu Expanze-úvěry od ČMZRB. „Možnost získat tento zvýhodněný úvěr, a to i díky tomu, že splňujeme podmínku rodinné firmy, vnímám velmi pozitivně. Zvláště pro malé a střední firmy je to v rámci nutných investic do rozšiřování výrobních technologií velmi zajímavé. Vše se podařilo úspěšně zrealizovat a z naší zkušenosti mohou využít programu Expanze od ČMZRB určitě doporučit,“ popisuje svou zkušenost Martin Kostka, jednatel společnosti.

Výstavba výrobní haly

Společnost MESgroup Czech, která se zabývá poskytováním komplexních služeb v oblasti dodávek strojních dílů, zámečnických a montovaných sestav a funkčních celků, využila bezúročný program Expanze na největší investiční projekt ve své historii – výstavbu vlastní výrobní haly. „V první fázi jsme oslovili několik tuzemských bank s požadavkem na financování investičního projektu. Mezi oslovenými bankami byla samozřejmě ČSOB, se kterou dlouhodobě spolupracujeme. Ta iniciovala první jednání s ČMZRB a zajišťovala vzájemnou komunikaci v úvodních jednáních. Výsledkem byla kombinace úvěru od ČSOB a bezúročného úvěru Expanze od ČMZRB v poměru dvě třetiny financování.“

vané ČSOB a jedna třetina od ČMZRB,“ vzpomíná Miroslav Kadlček, jednatel společnosti.

„Podmínky a odklad splátek byly nastaveny tak, abychom byli schopni bez problémů dokončit výstavbu, splácet stávající závazky a zároveň abychom si nezavřeli možnost využívat v budoucnu další úvěrové produkty na pořízení technologií,“ doplňuje David Lukaščík, jednatel společnosti, a dodává: „Jsme totiž velmi mladá firma a bez pomoci externího financování od bank bychom nemohli pružně reagovat na možnosti růstu. Velmi příjemnou součástí spolupráce s ČMZRB je také podpora v podobě proplacení části úroků z komerčního úvěru na tento projekt.“

Jednoznačným přínosem spolupráce s ČMZRB je podle obou jednatelů dostupnost prostředků a finanční úspora díky bezúročné povaze úvěru a časnému proplacení úroků z komerčního úvěru.

CNC obráběcí centrum a rekonstrukce výrobní haly

V roce 2015 pořídila společnost TM Elitex z Lomnice nad Popelkou, která aktivně podniká od roku 1994 v oblasti CNC obrábění a kompletace montážních skupin, špičkové CNC obráběcí centrum s dvanácti paletami. Na jedné paletě může být speciální upínací přípravek i několik let, během nichž se podle potřeby na něm opakovaně obrábí určený sortiment dílů, čímž odpadá jinak neustálé složité přeseřizování. To se velmi osvědčilo, a tak se majitelé firmy rozhodli zakoupit druhé centrum. To se v podstatě liší pouze otevřeným systémem, který umožní v budoucnu připojit stroje další, a vytvořit tak výrobní linku. Dvorním dodavatelem je pro ně řadu let firma DMG Mori, od které koupili už dvacítku strojů.

„Samozřejmě jsme dlouho přemýšleli, jak novou investici zafinancujeme. Zvažovali jsme různé způsoby, ale jako nejvýhodnější jsme vyhodnotili spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, s níž už jsme úspěšně spolupracovali v minulosti. Ta nám v rámci programu Expanze poskytla bezúročný úvěr na koupi obráběcího centra a rekonstrukci výrobní haly, který začneme splácet až za tři roky. Splácet jej budeme zhruba sedm let, a pokud splníme všechny podmínky, přispěje nám ČMZRB také na úroky, které platíme České spořitelně v rámci dalšího úvěru,“ vysvětluje spolumajitel firmy a ekonom Milan Novotný, za jakých podmínek si mohli strojařský bonbonek pořídit. „Jednání s ČMZRB bylo navíc velmi rychlé. Odsouhlasili jsme si podmínky a do dvou měsíců od oficiálního podání žádosti bylo vše vyřízeno,“ doplňuje ho Josef Saska, spolumajitel společnosti TM Elitex. ■

VALERIE SAARA

V PROGRAMU EXPANZE PŘINÁŠÍ ČMZRB NEJVÝHODNĚJŠÍ FINANCOVÁNÍ NA TRHU

V rámci programu Expanze poskytuje Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB) malým a středním podnikům bezúročný úvěr v rozmezí 1 až 45 mil. Kč. Tímto úvěrem lze zafinancovat až 45 % způsobilých výdajů projektu, kterým může být například pořízení stroje, zařízení, technologie, licence, softwaru, nemovitosti určené k podnikání, její rekonstrukce apod. Minimálně pětina způsobilých výdajů projektu pak musí být zafinancována úvěrem od některé spolupracující komerční banky či leasingové společnosti (v současné době je do programu zapojeno 28 bank a leasingových společností). K tomuto úvěru pak ČMZRB poskytuje finanční příspěvek na úhradu úroků až do výše 2 mil. Kč. Program Expanze vedle nulové úrokové sazby ještě podnikatelům nabízí až sedmiletou splatnost úvěru (resp. 10letou, pokud převažuje pořízení nemovitých věcí) a možnost odkladu splátek jistiny až na 3,5 roku. Firma tak zvýhodněný úvěr od ČMZRB může fakticky začít splácet až v okamžiku, kdy splatí úvěr od komerční banky a realizovaný projekt začne vydělávat. Takovéto efektivní rozložení splátek jistiny v čase pak může mít pozitivní dopad na její cash flow.

JEŠTĚ LEPŠÍ PODMÍNKY PRO RODINNÉ FIRMY

Pokud je podnikatel rodinnou firmou, která díky registraci u Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR nese oficiální označení „rodinný podnik“, nebo realizuje projekt, který spadá do tzv. zvláštních podporovaných aktivit – zavedení či rozvoj vysokorychlostního internetu, efektivní využívání vody v průmyslu, těžba či zpracování dřeva poškozeného kůrovcem, podnikatelská centra, materiálové a energetické využití odpadů –, získává zvýhodnění ještě větší. Bezúročný úvěr je poskytován v rozmezí od 650 tis. Kč do 60 mil. Kč s dobou splatnosti až deset let včetně odkladu splátek jistiny na 4 roky. Finanční příspěvek na úhradu úroků u spolufinancujícího úvěru pak činí až 4 mil. Kč.

Podporu z programu Expanze mohou využít malé a střední podniky, které realizují projekt investičního charakteru na území celé ČR vyjma hlavního města Prahy a působí v oborech, jako např. zpracovatelský průmysl, stavebnictví, doprava a skladování, maloobchod a velkoobchod, ubytování a stravování, cestovní ruch, informační a komunikační činnosti a další služby. Program Expanze ČMZRB připravila spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Prostředky na něj alokované jsou vyčleněny z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.

Foto: archiv ČMZRB

Co se tvoří na míru, to lépe sedí

Platí to i v průmyslovém developmentu

Když firma potřebuje přestěhovat provoz do většího, stojí za to nechat si v průmyslovém parku postavit halu na míru. „Odměnou za prozíravost a vynaložené úsilí je skvělá budova, kde má každý centimetr své opodstatnění,“ shodují se Tomáš Kubín, šéf výstavby P3 pro střední a východní Evropu, a Daniel Kubizňák, šéf leasingu a developmentu P3 pro Českou republiku.

V čem spočívá výstavba na míru?

TK: P3 má výhodu, že je developer, vlastník, pronajímatel a správce průmyslových objektů, takže můžeme svým klientům vyjít vstříc už při návrhu projektů. Nájemcům tím odpadají starosti s dodatečnými stavebními úpravami budov a mají jistotu, že nové prostory budou do posledního detailu odpovídat jejich potřebám. Mají komfort jako ve vlastním, a přitom jsou v nájmu.

Můžete uvést nějaký příklad?

TK: Výstavba na míru se hodí třeba pro výrobní firmu, která zaměstnává hodně lidí. Od toho, kolik zaměstnanců je na směně a jak jsou v provozu rozmístění, se pak může odvíjet rozmístění světlíků nebo kapacita ventilace. Řešit podobné požadavky v již hotové budově by bylo pro nájemce nákladné a zdlouhavé. Vyplatí se i logistickým firmám, FM Logistic si pronajala halu v našem lovosickém parku ještě před odlitím posledního kubíku betonu hrubé stavby. V přizpůsobených prostorách vytvořila multizákaznickou logistickou platformu zaměřenou na e-commerce aktivity jak pro český, tak německý trh.

Počítáte při výstavbě na míru i s nějakým „zeleným“ řešením?

TK: Všechny nové budovy P3 stavíme tak, aby dosáhly na mezinárodně uznávanou certifikaci BREEAM v úrovni Very Good, jež klade důraz na udržitelnost budov. Některé parky, jako právě P3 Lovosice, ale aktuálně připravujeme i na vyšší standard BREEAM Excellent. Velký důraz při tom klademe na to, aby řešení vyžadovaná certifikací byla především smysluplná pro provoz areálu či samotného nájemce.

Zajímá nájemce udržitelnost, je to trend?

DK: Trend a zároveň nutnost. Udržitelnost je pro velké korporace již prakticky podmínkou. Zájem ale cítíme i ze strany startupů, které chtějí například výhradně dodavatele zelené energie. Leckdy je ale úspěch tzv. zelených řešení mnohem prozaičtější. Například brownfieldy přicházejí ke slovu hlavně proto, že jiné pozemky už zkrátka dostupné nejsou.

Má P3 ve svém portfoliu nějaký brownfield?

DK: Chystáme krásný projekt na 44hektarovém sanovaném brownfieldu v Ostravě-Vítkovicích.

V sousedství Dolní oblasti Vítkovice vyroste nová obchodně-průmyslová čtvrť P3 Ostrava Central.

Foto: archiv P3 Logistic Parks

DALŠÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO VÝSTAVBU NA MÍRU V P3 PARCÍCH

- P3 Prague D6 je pohodlně dostupný ze západního okraje Prahy. Ke stávající hale, do níž Müller Technik soustředil kompletaci a distribuci automobilových dílů, plánuje P3 postavit další halu o rozloze 17 000 m². Se zájemci se však P3 může dohodnout i na pronájmu menší jednotky.
- P3 Lovosice se nachází v relativně dobré dostupnosti Prahy (40 minut) a zároveň v blízkosti Německa (60 minut). Průmyslový developer zde může postavit haly o kombinované kapacitě bezmála 28 000 m² určené převážně pro logistiku nebo drobnou výrobu. V parku už působí firmy FM Logistic, van Eupen nebo majitel obchodních řetězců s nábytkem XLMX.
- P3 Plzeň Myslinka bude těžit z dobrého napojení na Německo po dálnici D5, dobré dostupnosti do Plzně i do nedalekého překladistiště v Nýřanech. K dispozici tu budou jednotky od 3 000 m² do 30 000 m² v celkem pěti budovách.

Přestože je relativně blízko centra města, pro rezidenční výstavbu je ta lokalita nepoužitelná, protože ji ze dvou stran lemují dopravní tepny a z té třetí řeka a koleje. Pro nás je to naopak velká výhoda.

TK: S ohledem na rozsah pozemku jsme se rozhodli, že tu vybudujeme novou průmyslově-obchodní čtvrť, která plynule naváže na své okolí, a budou ji tvořit výrobní a skladové haly, obchody, showrooms, kanceláře a další zázemí typické pro městskou zástavbu. Také proto jsme k projektu přizvali městského architekta.

Architekt pro průmyslový development? To není zrovna běžná praxe ...

TK: V Ostravě se teď obecně hodně staví, ale náš projekt je unikát. Bude to městský park. Architekt David Kotek navrhl prostorové řešení tak, aby fungovalo nejenom ekonomicky, ale bylo i dobře zasazené do okolí, vnitřní specifikace už budeme řešit s klienty na míru jejich požadavkům.

DK: Je to koncept pro nový typ zákazníků, kteří ocení napojení na město. V širším centru nabídneme více než 150 tisíc metrů čtverečních prostor pro městskou logistiku, retail a e-commerce, tak i pro lehkou výrobu nebo R & D. Bude to typický park pro city logistiku a bude přístupný pro širokou veřejnost. ■

WWW.P3PARKS.COM

NEŽ BUDETE

CESTOVAT,

INSPIRUJTE SE A INFORMUJTE NA

»CELYOTURISMU.cz

PORTÁL VÁM PŘINÁŠÍ AKTUÁLNÍ DENNÍ ZPRAVODAJSTVÍ ZE SVĚTOVÉHO I DOMÁCÍHO CESTOVNÍHO RUCHU, TIPY NA VÝLETY DO MÉNĚ ZNÁMÝCH MÍST, REPORTÁŽE ZE SVĚTOVÝCH DESTINACÍ, SOUTĚŽE, ANKETY A DALŠÍ ATRAKTIVNÍ OBSAH.

www.celyoturismu.cz

Hluboká je centrem bezpečí

Pokud bychom přenesli české weby na mapu České republiky podle místa, kde se nacházejí jejich data, jedním z nejvýznamnějších měst by byla Hluboká nad Vltavou, kde má česká společnost WEDOS Internet, a. s., svá dvě privátní datacentra. Podle statistik národního registru .cz domén hostuje na svých serverech více .cz domén než další tři konkurenti v pořadí dohromady.

Celkem se WEDOS stará o více než 641 tisíc aktivních služeb. Má 277 tisíc zákazníků, z nichž většina je z České republiky. Zákazníky však má z celého světa. Dominuje Slovensko, Polsko a Velká Británie. Stovky služeb mají u WEDOS i zákazníci z USA, Egypta, Nigérie anebo Indonésie. Mnoho zahraničních zákazníků hledá pro své stránky hosting v Evropě, aby byli blíže lokálnímu trhu. WEDOS jako jednička na českém trhu s řadou certifikací a se dvěma privátními datacentry nabízí navíc služby levněji než třeba větší a známější německé a francouzské společnosti.

WEDOS má aktuálně 39 zaměstnanců, z nichž se zhruba třetina stará o provoz (zákaznická podpora, technici, programátoři, elektrikáři, sítáři). Zbytek má na starosti hlavně vývoj nových služeb a vylepšování těch stávajících. Nedostatek lidí je největší překážkou rychlejšího růstu a plánované expanze. WEDOS nabírá lidi prakticky neustále od roku 2010. Vzhledem k lokalitě je to ale náročnější. Mladé lidi láká více Praha, kde očekávají více peněz, což vzhledem k vyšším nákladům nemusí být pravda. Do WEDOS to táhne spíše starší a zkušenější, kteří ocení klidnější prostředí, jistoty úspěšné firmy a více prostoru pro indivi-

duální projekty. WEDOS navíc poměrně velkou část zisku přerozděluje zaměstnancům. Společnost WEDOS je přitom poměrně mladá. Byla založena teprve v roce 2010, kdy už karty na českém hostingovém trhu byly dávno rozdané. Přesto se během 3 let dostala na vrchol a od té doby postupně zvyšuje svůj náskok na trhu. Jak se to WEDOS podařilo?

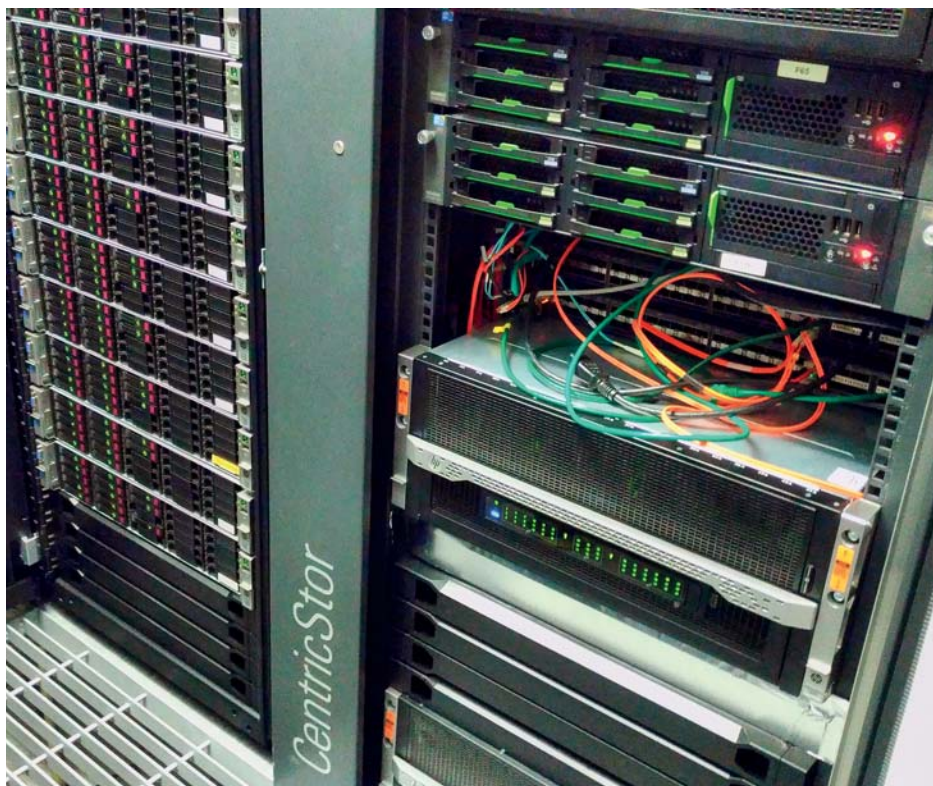
Cestou transparentnosti

WEDOS začal věci dělat jinak a ve velkém. Největším problémem trhu byla netransparentnost. Zákazník nedokázal odlišit, zda hostingová společnost má své servery v garáži nebo ve špičkově vybaveném a zabezpečeném datacentru. Bylo běžnou praxí používat na webech fotky z fotobank, které neodpovídaly realitě, anebo psát o technologiích jako o vlastních, ale přitom patřily firmě zajišťující konektivitu a další zázemí. Zákazník musel často slepě věřit jen tomu, co bylo napsáno na webových stránkách hostingové společnosti.

WEDOS moc dobře znal tuto situaci na trhu, a proto vsadil na transparentnost. Stavbu svého privátního datacentra pojal jako reality show. Z každé fáze byla pořízena fotodokumentace, videa a vše bylo zveřejněno na firemních stránkách.

Pod jednotlivými příspěvky mohli tehdy ještě fanoušci pokládat různé dotazy k celému projektu a WEDOS odpovídal. Probíralo se všechno od budovy, technického zázemí, serverů až po přípravu služeb. WEDOS takto získal velmi cennou zpětnou vazbu, podle které mohl parametry svých služeb upravit.

Cestou transparentnosti jde WEDOS stále. Jen se mění forma komunikace. Původní magazínové články postupně nahradily oblíbené sociální sítě a před pár lety přibyl klasický blog a komunitní fórum, které zároveň slouží i jako rozšíření zákaznické podpory. WEDOS je dlouhodobě velice aktivní na sociálních sítích, kde zveřejňuje reálné fotografie ze svých datacenter, výstupy používání a testování technologií a různé statistiky. Často podceňovaným základem transparentnosti je poctivě nahrávání všech dokumentů do systému státních institucí, protože právě do veřejně přístupných rejstříků se zákazníci dívají, pokud chtějí zjistit, jestli je firma opravdu tak velká, jak deklaruje, a nehrozí jí třeba úpadek, když bude mít špatný rok. Pokud totiž exekutor zabaví servery, šance, že se zákazník dostane zpět ke svým datům v řádu dní, je takřka mizivá. To pro mnoho webových projektů může znamenat konec.

nadnárodním cloudovým službám, kdy zásadní rozdíl je v umístění dat. WEDOS Cloud i WEDOS Cloud Disk ukládá data pouze v datacentrech WEDOS v Hluboké nad Vltavou. Jsou tak nejen fyzicky na území České republiky, ale také plně pod českou jurisdikcí.

Štít i proti nejsilnějším útokům

Že jsou tyto certifikace zasloužené, dokázal WEDOS v dubnu tohoto roku, kdy byl po několik dní cílem nejsilnějších DDoS útoků v historii českého internetu. Útočníci se neúspěšně pokoušeli vyřadit z provozu důležité prvky síťové infrastruktury, a tak způsobit výpadky. Motiv útočníků se nepodařilo zjistit. WEDOS oficiálně naměřil útoky o síle 164,3 Gbps v minutových průměrech. V kratších špičkách však docházelo k zahlcování celkové konektivity hlavních tras s celkovou kapacitou 300 Gbps. Zákazníků se tyto problémy okrajově dotkly jen první dva dny. WEDOS reagoval na takto silné útoky úpravou své síťové infrastruktury a posílením ochrany.

Je třeba si uvědomit, že WEDOS má do svých datacenter konektivitu 3 x 100 Gbps (tři trasy od tří různých dodavatelů). 100 Gbps přípojky

Respektované certifikace

S tím souvisí i certifikace a akreditace. Ne každý umí číst účetní závěrky anebo hledat ve smluvních podmínkách různé chytáky. Pokuty za případný únik dat anebo nedodržení GDPR pak mohou jít za vámi. Od nastavení úrovně určité kvality jsou tu naštěstí ISO standardy a nezávislé certifikační autority, které dodržování těchto standardů dokážou pro zákazníka zaručit. Proto WEDOS už v roce 2011 začal s prvními ISO certifikacemi. Získal ISO 9001 (systém managementu kvality) a ISO 14001 (systém environmentálního managementu). V roce 2013 přidali důležité ISO 27001 (systém managementu bezpečnosti informací). Toto ISO zaměřené na systematický přístup k řízení bezpečnosti důvěrných informací zahrnujících zaměstnance, procesy, IT systémy, a dokonce i strategii firmy se ukázalo jako velice důležité. Došlo k nárůstu prodeje dedikovaných a virtuálních serverů (VPS). Tyto služby kupují hlavně firmy, které chtějí mít svá data oddělená od ostatních a plně si je samy spravovat. V roce 2020 společnost teprve jako druhá v ČR získala prestižní akreditaci pro registraci domén od nadnárodní organizace ICANN. Tato akreditace opravňuje WEDOS navázat přímou spolupráci a přístup do registrů domén. WEDOS toho využil v září 2020 a nabídl svým zákazníkům přímou registraci nových doménových koncovek, jako jsou .online, .tech, .fun anebo .art. Zákazníci to ocenili a v současné době drží v ČR zhruba 47% podíl v nových doménových koncovkách. Tento rok WEDOS získal poměrně nové ISO akreditace 27017 (Kontrola zabezpečení cloudových služeb) a 27018 (Ochrana osobních

informací ve veřejných cloudech), které vznikly jako reakce na požadavek unifikovat technické, právní a bezpečnostní nároky na cloudové služby a kladou na společnost poměrně přísné nároky. Vyžadují například úpravu smluvních podmínek ve prospěch zákazníka, vyšší transparentnost práce s daty a nařizují řadu informačních povinností. V ČR tyto certifikace zatím nejsou moc známé. V zahraničí jsou však běžnou součástí požadavků nejen u velkých zakázek, protože sjednocují vysoké požadavky na cloudové služby. Pro WEDOS jsou tyto ISO certifikace důležité, protože v minulém roce spustil svůj vlastní WEDOS Cloud (IaaS – infrastruktura jako služba) pro IT profesionály a WEDOS Cloud Disk pro každého, kdo potřebuje mít své dokumenty po ruce v cloudu a rovnou s nimi pracovat sám, anebo v týmu. Tyto služby mají konkurovat velkým

používá jen několik firem v Česku a většina z nich nedělá hosting. Takto silné útoky se už nedají řešit regionálně. Proto WEDOS uspišil svůj projekt WEDOS Any-Cast, kde části své síťové infrastruktury rozmístí po světě a přes ně naváže přímé spojení se svými datacentry. Útoky tak bude moct řešit přímo v dané lokalitě, přes kterou budou směřovat. Velkou otázkou je, kdo mimo WEDOS by dokázal takto silný útok ustát. Nejde jen o konektivitu, ale i o jednotlivé síťové prvky. Switch se 100 Gbps porty je cenově někde jinde než switch s 10 Gbps porty. Pokud nemáte hodně zákazníků anebo velké zákazníky jako WEDOS, je investice do takovéto infrastruktury zbytečný luxus, který si mnoho IT firem nemůže nikdy dovolit. ■

WEDOS

Foto: 3x archiv WEDOS

Vysokorychlostní železnice

je příležitostí pro lidi z regionů

V zahraničí fungují desítky let. U nás je železničáři teprve připravují. Řeč je o vysokorychlostních tratích, které už za pár let budou křížovat českou krajinu. O tom, co znamená navrhovat zcela novou železnici, jsme hovořili s Martinem Švehlíkem, ředitelem odboru přípravy VRT Správy železnic.

Vysokorychlostní tratě propojují hlavně velká města. Co lidé v regionech? Budou mít z provozu VRT také nějaký přínos?

Jsme si jistí, že ano. Regionální rozvoj v blízkosti nových vysokorychlostních spojení sledují akademici po celém světě. Zkracování vzdáleností mezi významnými sídly prospívá společnosti a ekonomice jako celku. My jsme to ale samozřejmě museli ověřit i u nás, v českých podmínkách. Již schválená studie proveditelnosti pro trať Praha – Drážďany nám prokázala, že se projekt ekonomicky vyplatí. Těch pozitivních faktorů je ale skutečně mnoho a některé nás často napoprvé ani nenapadnou. VRT totiž převede část objemu nákladní dopravy ze silnice na železnici. To je samo o sobě plus. Jenže málokdo si také uvědomí, že díky úbytku kamionů na dálnicích klesne počet dopravních nehod, sníží se ekologická zátěž v blízkosti vytyčených silnic, ubude hluk a tak dále. To jsou všechno vnější pozitivní dopady, které mohou snížit náklady. Fungování vysokorychlostní železnice je také o příležitostech pro lidi z regionů. Zkrácení jízdní doby mezi hlavním městem a Brnem na necelou hodinu umožní například denní dojíždění za prací. Necelou půlhodinu pak budou cestovat lidé z Ústí nad Labem do Prahy. Mobilita lidí se zásadně zvýší. Proto rád říkám, že je to projekt celé republiky. Podle propočtů by v budoucnu měla mít přístup k vysokorychlostní železnici více než polovina obyvatelstva. Ve skutečnosti to ale může být ještě víc lidí, protože společně s výstavbou VRT bude Správa železnic modernizovat také stávající tratě. Jízdní doby tak budou kratší i na koridorech mimo VRT. Nezanedbatelným benefitem výstavby je také propojení sítě vysokorychlostních tratí v Evropě. Česko už nebude bílým místem na mapě a zajímavé spoje, vhodné třeba pro turistiku, nás nebudou objíždět. Z tohoto pohledu je to i evropský projekt.

Říkáte, že VRT převede nákladní dopravu z kamionů do vlaků. Vysokorychlostní tratě u nás ale projektujete téměř výhradně pro osobní vlaky. Jak to jde dohromady?

Přeprava zboží po železnici bude po zprovoznění VRT atraktivnější, protože pro nákladní vlaky bude na hlavních koridorech více místa. Část dálkové osobní dopravy totiž přejde na vysoko-

Foto: Zs archiv Správy železnic

rychlostní železnici. Nákladní dopravci tak budou moci flexibilněji reagovat na poptávku přeprav, protože jejich vlaky budou mít připravenou kapacitu i na nejvytíženějších tratích. Vysokorychlostní železnice s téměř výhradním provozem osobní dopravy má několik výhod. Trať může lépe kopírovat terén, protože lehké osobní vlaky zvládnou i horší sklonové poměry. Není tak potřeba tolik mostů, tunelů a dalších umělých staveb. Pokud bychom plánovali takzvaný smíšený provoz, tedy i s nákladními vlaky, výstavba by byla výrazně dražší, rozdílná rychlost spojů osobní a nákladní dopravy by omezovala kapacitu tratě a samotná konstrukce dráhy by musela být výrazně robustnější. Výhradní provoz osobních vlaků je výhodou i z pohledu hluku. V noci totiž bude provoz na tratích minimální. Tento model jsme vybrali záměrně a vychází z francouzského řešení. To předpokládá, že stavba železnice bude účelná a zabere co nejméně místa. Přesto na síti VRT budou úseky, kde kromě osobních vlaků budou jezdit i ty se zbožím. Příkladem je třeba Krušnohorský tunel, na kterém spolupracujeme s našimi kolegy z německých železnic. Tento přeshraniční úsek mezi Ústím nad Labem a Drážďany pomůže převést část nákladní dopravy z tratě vedené údolím Labe. Maximální rychlost vlaků v tunelu ale musela být snížena.

Nebylo by výhodnější a levnější, kdybychom rekonstruovali současnou železniční síť?

To Správa železnic samozřejmě nadále dělá a bude dělat. Dosáhnout rychlosti až 320 km/h na současné síti ale není možné. Taková rychlost spojení je klíčová. Pokud má zafungovat efekt zmenšování země, tedy zkrácení doby jízdy mezi centry, musí být rychlost vlaků takto vysoká. Jinak to cestujícím nebude dávat smysl a své návyky nezmění. Jenže současné tratě modernizaci na takovou rychlost prakticky neumožňují. Příprava nové vysokorychlostní tratě je složitý proces hlavně proto, že musíme zohlednit velké množství faktorů. Ale zpět k té rychlosti.

POHLED EXPERTA HK ČR

Hospodářská komora od samého začátku podporuje snahy Správy železnic o realizaci vysokorychlostní železnice v Česku. A nejen to, přichází na podnět svých členů s vlastními iniciativními návrhy, jako je napojení Letiště Václava Havla na VRT Praha – Drážďany. Domníváme se, že tím vznikne v Praze obdobný středoevropský dopravní hub jako již existuje ve Vídni nebo se připravuje v polském Baranówě. Bez propojení vysokorychlostní a letecké dopravy bude stěžejí možné omezit rostoucí automobilovou dopravu v západních pražských čtvrtích a velmi nepravděpodobné bude i nahrazení leteckých spojů na krátké vzdálenosti vlakovou dopravou.

EMANUEL ŠÍP, předseda Dopravní sekce HK ČR

VRT vypadají sice skoro stejně jako současné tratě, mají ale například jiné poloměry oblouků. Nejsou tak ostré jako v případě konvenční železnice. Jejich konstrukce je zkrátka jiná. I z tohoto důvodu není možné modernizovat stávající síť. Stálo by to velké peníze, zásahy do krajiny, umělé stavby a podobně. My plánujeme moderní, rychlou a subtilní trať, která bude respektovat krajinu.

Nově plánované tratě se jistě nevyhnou chráněným územím. Jak je chcete ochránit například od hluku z provozu vlaků?

Vysokorychlostní železnice staví řada zemí. Je to vyzkoušený model, který prokazatelně funguje mnoho desítek let. U nás je to zatím stále něco výjimečného. Nicméně ani tato výjimečnost nám nedává právo obcházet platné zákony a normy. Projekt VRT nemá žádnou výjimku z hlukových limitů. Všechny úseky budou projektovány tak, aby je splnily, a to v hustě obydlené České

republice s velkou koncentrací chráněných území. Těch způsobů, jak provoz odhlučnit, je několik, přičemž výhodou je už zmiňovaný provoz lehkých osobních vlaků. Trať mohou být například vedeny v zářezu, který splyne s krajinou třeba osazením stromové aleje nebo jiného krajinného prvku. Řešením můžou být i protihlukové valy nebo stěny. Slovo budou mít také samosprávy, se kterými bychom chtěli problematiku hluku konzultovat. Uvědomujeme si, že v chráněných územích nejde jen o hluk, ale o samotný prostor. Jsou tam vodní zdroje, chráněná území NATURA 2000 a tak dále. S tím vším musí projekty počítat, aby vlastní stavba byla co nejvíce ohleduplná ke svému okolí.

Pro železnici potřebujete také pozemky pro výstavbu samotné dráhy. Komunikujete už s majiteli pozemků nebo s firmami, které mají v trase třeba výrobní závody?

To bychom dělali velmi rádi, protože se často jedná o urgentní záležitosti. Jde třeba o přesun firmy nebo hospodářství. Lidé chtějí přirozeně alespoň trochu vidět do budoucnosti a takzvaně mít své jisté. Bohužel jsme se ale zatím nedostali do fáze, kdy můžeme potřebná jednání zahájit. Většinou ještě neznáme detaily vedení určitého úseku tratě, a tím pádem nevíme, jak moc zasáhneme konkrétní pozemky. A to při výkupu pozemků pro VRT nutně potřebujeme. Teď bychom totiž mohli nakoupit i pozemky, které bychom později třeba vůbec nevyužili. Hospodaříme s penězi daňových poplatníků a takto nezodpovědně se chovat nemůžeme. Záběr pozemků pro VRT se v územním plánování měst a obcí postupně zmenšuje a zpřesňuje. Až bude tento proces dokončen a my budeme mít schválenou dokumentaci pro územní řízení, pak budeme moci už přesně říct, které pozemky potřebujeme. Odhad, kdy by mohlo padnout územní rozhodnutí pro konkrétní stavby, máme na webových stránkách Správy železnic v sekci VRT.

S procesem přípravy a výstavby je spojené také zmiňované územní řízení. Vy jste se v této oblasti pohyboval už dříve, pracoval jste totiž jako specialista na dopravní koncepci v Útvaru rozvoje hlavního města Prahy. Právě to vás přivedlo k vysokorychlostní železnici?

Myslím, že to byl jeden z faktorů. Územní řízení je nesmírně komplexní proces, který umožňuje diskuzi zástupcům různých zájmových skupin. Zprostředkovává konstruktivní dialog se samosprávami. To je jeden z hlavních pilířů. Někdy je to samozřejmě velmi komplikované, přesto o komunikaci se všemi stojíme. Takže ano. Územní řízení, příprava podkladů pro něj a následná diskuze jsou něčím, co mou práci provází a co mě baví. Zásadním faktorem, proč jsem se rozhodl na projektu VRT pracovat, byl ale spíš jeho význam a přínos. ■

PAVEL TESAR

Covid nás poškodil, vláda nás zabila

Pandemie dopadla drtivě na různé obory, jedním z nejpostiženějších je v celosvětovém měřítku turistický ruch. Přesto je v různých zemích situace rozdílná. „Česká vláda myslela na pár největších cestovních kancelářích, těm menším a cestovním agenturám dala najevo, že jsou pro stát bezvýznamné, a s klidem je hodila přes palubu,“ říká Daniël Hagen, jehož láskou i prací (zatím) jsou lodě.

Daniël je Čech i Holanďan, a jeho pohled se proto neubrání srovnání obou vládních přístupů. Ten český z něj nevychází nijak lichotivě. „Cestovní ruch, který dělám třicet let, se řítí do záhuby. Nejvíce mě štve, že zdejší vláda ráda dává na odiv, jak podnikatelům pomáhá, takže si všichni myslí, že jsme v pohodě, v horším případě, že jsme je okradli. Jsem letitý podnikatel, nikdy jsem neměl žádné problémy, mám důvěryhodnost i klientelu, dělám poměrně specializovaný obor, nikdy jsem po státu nic nechtěl, třicet let tu platím nemalé daně. A přesto mi vláda řekla, že pro ni nejsem zajímavý. Jsem patrně v procentu povolených ztrát. Jenže takových nás tu jsou tisíce,“ říká muž, kterého zná v Česku patrně každý,

kdo někdy zatoužil strávit dovolenou na lodi na holandských kanálech.

Česko chrání spotřebitele, Holandsko podnikatele

Trable začaly loni koncem března, kdy se Daniël vrátil z dovolené, aby naskočil na rozbíhající se sezonu. „Věděl jsem, že je covid, tušil jsem, že se blíží průšvih, ale zdaleka jsem netušil, jak velký. Čekal jsem, že přijdeme o jaro, a věřil, že do začátku léta bude problém pryč. Začal jsem okamžitě obvolávat všechny rezervace, kterých už tehdy bylo několik set, a hledat možnosti. A pozastavil jsem veškeré nové. Nikdo nevěděl, co bude. Zatímco česká vláda tápala, ta holandská se už ve druhé polovině března

postavila jednoznačně za své podnikatele. Pozastavila storna a vratky peněz placených na zálohách, následky vzala na sebe. Věděla totiž, že by to tamní podnikatele v našem oboru zruinovalo a měli by jen mrak krachujících firem, které nezaplatí daně. Český stát se k tomu postavil přesně opačně, viníky udělal z cestovních kancelářích a agentur, populisticky ochránil spotřebitele. A za více než rok se toho mnoho nezměnilo. Holandská vláda je většinou předvídatelná, dělá opatření, která vysvětluje a dodržuje. A přestože tam v mnoha obdobích byla situace i horší než u nás, pořád tam vládne vlastně optimismus. Srovnajte si to se stavem tady sám. Vláda jeden den něco vyhlásí, a ještě než to stačí vstoupit v platnost, třikrát to změní, tu pravidla, tu metodiku.“

Voucher a problematický faktor času

Problém firmy Dutch Masters, kterou Daniël Hagen vlastní, je stejný jako problém stovek dalších z oboru. Byznys se rozjíždí rok předem, zahraničním partnerům v cílových destinacích je odváděna převážná část záloh hrazených klienty. „Osmdesát pět procent šlo dál, asi dvě a půl procenta je DPH. Můj příjem byl tedy dvanáct a půl procenta. Problém byl, že stát nastavil pravidla pouze pro cestovní kanceláře a zájezdy a na nás jako cestovní agentury zapomněl. Výsledkem bylo, že klienti byli zmatení a vlastně si mysleli, že viníky jsme my. Na druhou stranu vlastně máme štěstí v neštěstí, protože se nás netýká ten slavný voucher.“

Foto: Zs archiv Dutch Masters

Právě vouchery jsou totiž skrytou pastí, problémy neřeší, pouze posouvají v čase. „Špatně napsaná a špatně řešená věc. Kdyby covid trval tři měsíce, byl by snad voucher řešením, které mohlo mít smysl. Ale ta situace trvá déle než rok, ohrožena je už druhá sezona. A obávám se nejen o svou budoucnost, ale o budoucnost celého segmentu. Cestovní kanceláře mají do konce prázdnin vouchery spotřebovat nebo vyplatit. Spotřebovat je ovšem téměř nelze, protože cestování je stále výrazně limitováno. A proplatit? Z čeho, když cestovky druhým rokem nemají obraty a zisky? A zálohy jsou deponované u partnerů,“ popisuje situaci Daniël.

Závora na hranicích i ministerstvech

Celou situaci ještě komplikuje fakt, že cestování je záležitost přeshraniční. A do hry vstupují takové paradoxy, jako že změna termínu předjednaných dovolených byla v mnoha případech pouze na domluvě. Logicky. Holandská hranice byla otevřená, zavřené ale byly na české i německé straně. Má to být argument, který holandská loděnice přijme a vyjde se změnou termínu vstříc? Holandská strana přece nikomu nebrání, kdokoliv může přijet. Překážka na straně zákazníka, říká právo. „Až na jednu

méně seriózní loděnici nám vyšli všichni vstříc, mám partnery, se kterými děláme i pětadvacet let a všichni ode mě slyšeli jedinou větu: Jestli chcete mít českou klientelu, musíte jí vyjít vstříc.“ Výsledkem bylo, že jsem některé lodě přebukovával i třikrát či čtyřikrát. Jestliže běžná administrativa kolem pronájmu jedné lodi zabere v součtu pár hodin práce, najednou to byly dva dny. Nekonečné telefonáty, nekonečné nejasnosti, nekonečné změny podmínek. Více práce, více nákladů. Za jedny peníze. A do toho mi volaly desítky klientů, které tehdy vylekal pan Prymula vyjádřením, že hranice bude zavřena dva roky. Ano, banální věta, kterou někdo někde nezodpovědně utrousil. A mě stála tolik energie, času a peněz, že si to málokdo umí představit. Od konce března do poloviny června jsem

„Zůstal zaměstnanec s plným platem, sobě jsem plat přestal vyplácet úplně, na efektivní minimum jsem omezil vše, co šlo, správu sítě, marketing, reklamu, zrušil jsem kancelář. A naštěstí jsem měl vatu, jak říká paní ministryně Benešová. Protože i když celou dobu pracujeme a určitě více než kdy dříve, vydělali jsme na provoz jen zlomek toho, co dřív. Naštěstí jsem dříve prodal dům, ale musel jsem prodat ještě loď a větší část peněz jsem pustil do firmy. Veškerá pomoc od státu přišla po 14 měsících, 55 tisíc korun příspěvek na jednatele firmy za jedenáct měsíců. Víc jsem za stejnou dobu zaplatil státu jen na DPH. Za třicet let podnikání jsem tomuto státu odvedl na všech možných daních a odvodech desítky milionů. A přesto mi ta vláda říká, že jsem pro ni bezcenný. Do žádných programů se nevejdeme. Jestli tu vláda někomu pomohla, tak možná cestovním kancelářím a některým agenturám, ale když jsem se díval na výši té pomoci a počet těch agentur, jimž bylo pomoheno, tak to vychází tak na padesát tisíc měsíčně.“

Ztrátu pocítí stát i lidé

„Pandemie nás poškodila, ale zabila nás vláda,“ říká dnes Daniël. Budoucnost jeho podnikání je nejistá. „Jsou i faktory, za které vláda úplně nemůže. Uvedu příklad – když se u nás situace začala zlepšovat a my jsme konečně mohli ven a začali jsme komunikovat s klienty, že tedy mohou vyrazit, dostalo se během dvou dnů do červené zóny Holandsko. Vyjet šlo, ale s karanténou po návratu. To je typické pro poslední rok – odvolávám, co jsem slíbil, slibuji, co jsem odvolal, a pořád dokola. A pomoc či podpora veškerá žádná. Už asi opravdu nemám sílu, uvažuji, že firmu prodám, a pokud budu dál pokračovat v práci, kterou miluju, pak už jen jako zprostředkovatel, agent holandských loděnic, a daně budu platit v Holandsku,“ přiznává se Daniël. Může prodat poslední loď, možná může prodat dokonce i firmu. Má jméno a zájem by byl. Takže se vlastně nic neděje... Ano, Daniël a jeho rodina přežijí, místo většího domu mají malý, který potřebuje rekonstrukci, a zmizely úspory na stáří. A stát přijde jen o jednu malou a z hlediska celku opravdu možná nevýznamnou společnost.

Jenže tak jednoduché to není. Takových firem jsou tu dnes tisíce. A kdyby o ně stát nepřišel, měl by tisíce firem, které by mu v příštích letech opět na daních a odvodech přinesly desítky milionů korun. K finálnímu součtu státních zisků a ztrát kalkulačky netřeba. Jistě, místa těch tisíců firem, pokud opravdu zmizí ze světa, patrně zaberou firmy jiné. Možná budou ze zahraničí, protože český trh je malý a konsolidace trhu po krizi je celoevropskou záležitostí. A možná budou bez zkušeností, bez vazeb a bez zázemí. Byznys v mnoha segmentech se totiž buduje léta, na kvalitních partnerských vztazích. Buď jak buď, je zřejmé, že důsledky pocítí stát i zákazníci. ■

PETR KARBAN

DUTCH MASTERS 2020 V ČÍSLECH

- 30 let historie
- 20 000 000 Kč plánovaný obrát
- 6 000 000 Kč skutečný obrát
- 75 000 Kč odvedeno na DPH
- 55 000 Kč pomoc státu

protelefonoval s nešťastnými a zklamanými lidmi bez informací možná patnáct hodin denně. Sháněl jsem pro ně informace z Holandska, Německa, Česka, ale i Slovenska. A vlastně to dělám dodneška. Zvláštní je, že z žádného ministerstva jsem vlastně za celou dobu pandemie nedostal jednu jedinou oficiální informaci, co se děje a co mám dělat. Žádný mail, žádný dopis, o datové schránce nemluvě. Jediný, kdo nás informuje, je Asociace cestovních kanceláří. Jinak lovím informace, kde se dá...“

Podnikatelská dieta 2020

Řešení pro firmy, jako je (zatím ještě) Dutch Masters, bylo jediné. Zeštíhlit provoz, omezit počet lidí, na minimum ořezat veškeré zbytné náklady.

Vláda krátce před koncem mandátu připravila zásadní dokument bez celospolečenské shody na jeho podobě

Naplní Národní plán obnovy svůj potenciál?

Evropská unie přišla s myšlenkou, jak restartovat ekonomiku po covidu a zároveň ji modernizací posunout o úroveň výš. Cestou má být program Recovery and Resilience Facility (RRF), jednoznačně nejmohutnější nástroj z unijního plánu obnovy Next Generation EU (NGEU). Cílem je tedy nejen pomoci jednotlivým státům vyřešit negativní hospodářské a sociální dopady pandemie koronaviru, ale současně i podpořit již probíhající ekologickou a technologickou transformaci ekonomiky, respektive společnosti, směrem k vyšší konkurenceschopnosti a udržitelnosti.

Velkorysý cíl si zasluhuje velký budget – nakonec se členské státy shodly na 750 miliardách eur, z toho 360 miliard připadá na půjčky, zbývající mírně větší polovinu tvoří granty. Jednotlivé členské státy měly do konce dubna předložit Evropské komisi své Národní plány obnovy, termín však – s ohledem na náročnost a neschopnost většiny států splnit jej – byl prodloužen. Česká vláda přišla s prvním návrhem Národního plánu obnovy (NPO) již loni na podzim, po krátké diskuzi na mnoha úrovních byl vrácen k přepracování.

Připomínky bez vypořádání

V dubnu tohoto roku byla představena další verze, která opět vyvolala z nejrušnějších zainteresovaných stran řadu připomínek, část i z Hospodářské komory. Ta zaslala Ministerstvu průmyslu a obchodu 23. dubna 32 připomínek obecných, 44 připomínek zásadních a ještě 16 doporučujících. „Zatím jsme neobdrželi vypořádání ke všem komponentám. Podle neoficiálních informací stále probíhá aktivní komunikace a řešení rozporů mezi jednotlivými gestory, tedy ministerstvy, a materiál ještě v polovině května není vypořádáný a připravený na předložení do vlády. Hospodářská komora však není explicitně uvedena mezi subjekty, se kterými musí být vypořádány rozpory. Hospodářská komora může ovlivnit materiál v duchu svých vznesených připomínek, ale již nemůže ovlivnit znění, které bude Ministerstvo průmyslu a obchodu předkládat vládě,“ komentovala tehdejší stav na začátku května Renée Smyčková, analytička agentury Evropské unie Odboru legislativy, práva a analýz HK ČR a také tajemnice Sekce průmyslu HK ČR. Dnes je jasno – v pondělí 17. května vláda Národní plán obnovy projednala a schválila. Bez vypořádání většiny připomínek.

NGEU je sice pro mnohé diskutabilní plán s ohledem na zadlužení pro budoucnost, budou-li ale jeho prostředky využity správně, může skutečně podpořit budoucí prosperitu členských zemí. Brusel si je této podmínky vědom, a proto není zaručeno, že Evropská komise schválí předložené národní plány jako formalitu. Naopak, Komise

má docela jasné požadavky a kritéria, a protože nechce, aby se z půjčených peněz financovalo cokoliv, lze očekávat, že schválení ještě budou předcházet poměrně náročná jednání.

Jak základní požadavek řeší český plán obnovy? Takřka 80 mld. Kč, tedy největší část z vyjednaných 180 mld. Kč, připadá na projekty fyzické infrastruktury a zelené tranzice. Více než 40 mld. Kč je určeno na vzdělávání a trh práce, necelých 30 mld. Kč je určeno na digitální transformaci. Na podporu podnikání v reakci na covid-19 plán pamatuje takřka 15 mld. Kč, podobná částka má posílit i péči o zdraví a odolnost obyvatelstva. Zbývajících 13 mld. Kč míří na podporu vědy a výzkumu. Už tato základní struktura navozuje dvě otázky – co bylo základním vodítkem při nastavování váhy a priorit a nesměřuje část unijních zdrojů na záplaty státního rozpočtu? Právě tyto dva momenty jsou i předmětem některých zásadních připomínek z řad oponentů návrhu. Bližší pohled na přehled komponent ukazuje, že jsou takové výtky na místě, vždyť více než 70 mld. Kč má být vynaloženo na projekty, které představují digitální služby občanům a firmám, digitální systémy státní

správy, digitální vysokorychlostní sítě, zrychlení a digitalizace stavebního řízení, udržitelná a bezpečná doprava, kapacita a zaměření školních programů a modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce. V součtu všechno oblasti, které jsou ze strany státu dlouhodobě přehlíženy, respektive státnímu aparátu na ně nezbývají ani finance ani ideje.

Jde vesměs o tituly potřebné, které by měl stát z vlastních národních zdrojů tak jako tak zaplatit. O to více by však mělo v NPO zbýt peněz na financování projektů soukromých firem. Navíc v duchu hesla „lepší vrabec v hrsti než holub na střeše“ se zdá, že řada aktivit byla do NPO zařazena jaksi pro jistotu, co kdyby nevyšlo financování ze standardních evropských operačních programů pro období 2021–2027.

Zásadní otázkou tuzemského Plánu obnovy tedy zůstává, zda by jej vláda – pár měsíců před volbami – neměla do Bruselu předložit po mnohem otevřenější, a především vypořádané celospolečenské diskuzi, která najde konsenzus. Zásadní dokument pro budoucnost si takový postup zaslouží. ■

VALERIE SAARA

Dle nařízení vlády o ochraně zdraví je přípustná hladina hluku 50 dB ☀ / 40 dB ☾

35 dB

Vitocal 200-S

Pravděpodobně nejtišší tepelné čerpadlo na trhu

Splitové tepelné čerpadlo Vitocal 200-S, typ vzduch/voda, nabízí svým majitelům jistotu spolehlivého provozu i v těch nejnáročnějších podmínkách. Vyznačuje se nízkými provozními náklady díky vysoké hodnotě COP až 5,0 (vzduch 7 °C/voda 35 °C) anebo 4,2 (vzduch 2 °C/voda 35 °C), vysokou kvalitou výrobku a moderním nadčasovým designem – pod značkou „Made in Germany“.

Značka Viessmann svým výrobkům důvěřuje, a proto poskytuje prostřednictvím balíčků nadstandardních servisních služeb **SERVIS Plus**, které vás chrání před nečekanými náklady na opravy a zajišťují dlouhodobou efektivitu a spolehlivost topného zařízení, prodlouženou záruku na 5, resp. až 10 let.

Vaše čerpadlo není z nejtišších?

Vitocal 200-S je tepelné čerpadlo nové generace, které v sobě snoubí designovou čistotu a unikátní patentovanou technologii, díky které splňuje nejprísnejší hlukové hygienické normy. Právě z tohoto důvodu se hodí do těsné satelitní zástavby.

Napodruhé jistě zvolíte správně!

Nové Audi Q5

+quattro

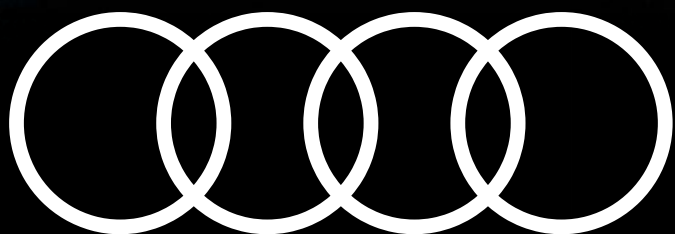
Pohon čtyř kol
quattro v ceně

audi.cz/quattro-bonus

Q5 40 TDI 150 kW

891 900 Kč
bez DPH

Hodnoty spotřeby paliva a emisí CO₂: 5,3 – 5,4 l/100 km, 139 – 143 g/km. Cena s DPH činí 1 079 199 Kč. Vyobrazený model je pouze ilustrativní. Nabídka je určena pouze pro podnikatele.

ROS, a.s.
Poříčí 124/3, Brno
www.audi.cz/ros